284. A°. 1861.

DONDERDAG 28 NOVEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden
...en per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle
...khandelaars en Postkantoren Abonneren.
...kele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... ƒ 1.—
Iedere regel meer. - 0.20
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

...deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

De Begrootingsstrijd.

...rlijks is de Natie getuige van een veeldaagschen ...mentairen veldtogt. Achter de groene tafel, die ...vesting voorstelt, staan een negental mannen, die ...hoofd bieden aan een zeventig dapperen, waar... er zijn, die razend veel lust hebben de negen ...en over de tafel te gooijen en zelven hunne ...toen in te nemen. Heel veel kans zou er bestaan ...de verdedigers der vesting tot de overgave werden ...wongen, ware het niet, dat de aanvallers veelal ...erling verdeeld zijn, en een grooter of kleiner ...al hunner, liever hen die nu eens binnen de ves... zijn, er in laat, dan medewerkt om er anderen ...doen inrukken. De strijd, hoe die ook uitvalt, ...t steeds zijn geregeld verloop.

De negen heeren werpen eenige begrootingsbommen ...r de belegeraars, hetgeen aanleiding geeft tot het ...en aan beide zijden van een hevig vuur, soms ...los kruid, dikwijls echter met kwaadaardig schroot. ...n beoogt hiermede het terrein te zuiveren van alle ...emmeringen, die bij het gevecht hinderlijk kunnen ...n. Bij dit voorspel van den strijd heeft men elkan... dit jaar reeds duchtig geklopt. Geene dooden ...er gevallen, maar wel gekwetsten.

De groote slag is nu begonnen en de uitslag twijfel...g. Doch wie weet? Niet altijd is de afloop van ...gevecht af te leiden uit het meer of minder ge...h makend gekletter der wapenen, dat daaraan ...af gaat, en op parlementair gebied, even als in ...oorlog, ziet men niet zelden de toepassing der ...l van den berg, die een muis ter wereld brengt. ...kan vooraf bepalen hoe vele van de zeventig ...strijd zullen opgeven? hoe vele om bijzondere ...enen, voor dit maal, onder zekere reserves, de negen ...en met rust zullen laten? Een eenvoudig man, die ...verslag der Kamer heeft ingezien, zal misschien ...nen dat het er met het Ministerie donker uitziet, ...als uit de woorden tot de daden, uit het verslag ...de stemming moet besloten worden, de heer van ...umatra bij voorbeeld, weldra zijne matten zal kunnen ...llen. Maar wij zeggen hem: goede vriend, neem ...schijn niet voor het wezen, ga bij uw oordeel ...uit van de veronderstelling, dat consequentie is ...eigenschap van uwe Vertegenwoordiging, wacht ...loop der dingen af, en gij zult zien, dat het ...d is geweest, dat gij niet al te voorbarig in uwe ...praak waart.

Wat in de Kamer over de begrooting voorvalt, weet ...den regel de aandacht van het publiek te boeijen. ...eigenbelang is hierbij voorzeker in niet geringe ...in het spel, want allerlei belangen van alge...enen, van plaatselijken en van individuelen aard ...daarbij gemoeid. Menigeen dobbert in die dagen ...chen hoop en vrees. De verwezenlijking van een ...k van groot nut, van eene wetenschappelijke ...erneming, van eene voor volksopvoeding en volks...deling gewigtige verbetering, niet zelden ook de ...pping of bestendiging van eene sinecure — hangt ...het lot af, dat eene begrooting treft. Zelden ...t er dan ook aan de Kamer eene gelegenheid ...even, om het goede van het kwade te scheiden, ...huishouden van den Staat in alle hoekjes en ...jes te doorsnuffelen, te zien wat er te veel en ...er te weinig is, als bij het onderzoek en de ...ssie over de begrootingswetten. Begrijpt de ...er het gewigt van die taak? Weet zij, met in...eming der eischen van het algemeen belang ...der billijkheid, de begrootingsstrijd te doen zijn ...vruchtbare, den Lande heil aanbrengende strijd? ...t Proteusachtig karakter der Kamer maakt het ...elijk hiervan veel vooruit te zeggen. Vóór de ...andeling der begrooting achter den rug is, kan ...stellig antwoord gegeven worden. Zooveel weet ...echter reeds, dat de Kamer, bij haar onderzoek ...begrootingswetten, de zaken wel wat veel uit ...eenzijdig, daardoor uit zijnen aard gebrekkig ...nt heeft beschouwd. Het is eene zeer valsche ...taf, zich in zijn oordeel uitsluitend door gelde...considerati en te doen leiden, want er kunnen ...s zijn, die de geldelijke offers, welke zij vor..., dubbel en dwars vergoeden. Dat de Kamer zich verzet tegen de neiging die bij de Regering, vooral bij het departement van Binnenlandsche Zaken bestaat, om het cijfer der uitgaven steeds hooger en hooger op te voeren, wij juichen het van harte toe en beschouwen het als een harer duurste pligten, aan dat kwaad paal en perk te stellen. Doch gaat zij daarbij blindelings te werk, dan loopt zij gevaar mét het onkruid ook het goede zaad uit te roeijen. Dezelfde Kamer, die niet terugdeinsde voor de millioenen voor den aanleg van Staatsspoorwegen vereischt, keert thans angstvallig ieder dubbeltje om, voor zij kan besluiten de uitgave daarvan toe te staan. Laat zij oppassen voor die karikaturen der zuinigheid, welke de Franschen eene *économie de bouts de chandelle* noemen, en die daarin bestaat, dat men in het klein bespaart, om in het groot te verkwisten.

Met meer dan gewone belangstelling verbeidt men dit jaar den uitslag van den begrootingsstrijd. Men vleit zich dat hij over meer dan een tak der publieke administratie een helder licht zal werpen, en dat het publiek, hetwelk te vergeefs getuurd en gestaard heeft, om het te weten, eindelijk de ware kleur der vlag zal te zien krijgen, waaronder op dit oogenblik het Ministerie vaart. De een zal dezen, een ander genen uitslag wenschen, doch allen zullen het daarin wel eens zijn, dat zij hopen en verwachten eene ernstige, onpartijdige discussie, een, al is het kras, tevens toch fatsoenlijk parlementair debat, en een afloop, die eens vooral duidelijk en scherp de verhouding afteekent, waarin de Regering tot de Vertegenwoordiging en de Vertegenwoordiging tot de Regering staat.

KOLONIEN.

(Per Overland-Mail.

BATAVIA 14 October.

Op den 21 september jl. is alhier overleden de generaal-majoor van het Indisch leger, A. Meis, laatstelijk civiel en militair gouverneur van Sumatra's Westkust.

— Gedurende de maand julij 1861 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van ƒ 857,332.25.

De ontvangst over de eerste zeven maanden van 1861 bedroeg ƒ 5.693,642.82. Hieronder is echter begrepen aan fictieve regten op Gouvernements-producten ƒ 876 322.80½, aan terugbetaalde regten ƒ 64 588.48½, zuivere ontvangst ƒ 4,752 731.53. Gedurende de eerste zeven maanden van 1861 is meer ontvangen dan over dienzelfden tijd in 1859 ƒ 294,488.84½, en minder dan in 1860 ƒ 32 288 66½.

— Den 28 september zijn te Padang voor rekening van het Gouvernement publiek verkocht 40,000 picols koffij, voor een totaal bedrag van ƒ 1,300,830, of gemiddeld ƒ 32.52 per picol, zijnde 40 cents per picol minder dan de verkregen prijs op de veiling in de maand julij jl.

— Eene partij van 375 picols kruidnagelen heeft bij publieke veiling opgebragt ƒ 36,690.62½, of nagenoeg ƒ 36.51 per pic. Deze prijs is ƒ 10.59 per pic. hooger dan de in 1860 besteede.

— In de bestuursvergaderingen der N. I. Maatschappij van nijverheid en landbouw, gehouden den 27 augustus en 24 september ll., zijn tot gewone leden der Maatschappij benoemd, de heeren C. J. Snitker, A. Thijssen, D. van Duyvenbode Varkevisser, A. L. van Blommestein, jhr. H. Quarles van Ufford, C. M. L. Speltie, J. P. Casperez, E. A. Halewijn, C. E. Winter, W. van Raalten, J. A. Dezentje en A. G. Veltman, de eerste in de residentie Cheribon, de overigen te Soerakarta woonachtig.

— Per stoomboot Prins van Oranje, kapit. Prins, zijn den 14 september door het postkantoor alhier verzonden:

Per overlandmail via Marseille 8170 adressen, Triëst 1583, Southampton 316; naar Singapore 1801, Banka 352, Palembang 419, Riouw 183, totaal 10,369 adressen.

— Per stoomboot Koning der Nederlanden, kapit. Lewis, zijn den 30 september door het postkantoor alhier verzonden:

Per overland via Marseille 6895 adressen, Triest 1104, Southampton 440; naar Singapore 1493, Banka 428, Palembang 454, Riouw 210, totaal 11 024 adressen.

— Op den 18 september jl. is alhier gearriveerd het stoomschip Padang, gezagvoerder A. Guijot, aanbrengende o. a. de Europesche mail, loopende tot den 9 augustus ll.

— Op den 4 october jl. is alhier ter reede gearriveerd het stoomschip Ambon, gezagvoerder W. Vogel, aanbrengende o. a. de Europesche mail loopende tot den 26 augustus jl.

Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo, 5 september. — Terwijl algemeen gezegd werd, dat de vijand zich tusschen Tabalong en Moeura Ajoe ophield, ten gevolge waarvan onze strijdkrachten zich daarheen verzamelden, liepen ook de geruchten, dat de vijand tevens Kloewa bedreigde en op Pringin het oog had; verkenningen werden in die omstreken gedaan, doch onze patrouilles vonden niets.

Van de Kapoeas zijn geene nadere tijdingen ontvangen. Op den 2 september kwam Zr. Ms. stoomschip Groningen voor de monding van de Baritorivier ten anker.

13 *september.* — Te Bandjermasin en Martapoera, zoomede in de Tanah-Laut, Riam-Kanan en Riam-Kiwa en in het district Margasari, werd de rust niet gestoord. Door kapitein Beneschop werd een vijandelijk bivouak, nabij Po Lengan, overvallen; eenige muitelingen sneuvelden daarbij. De majoor de Veer de Rochemont heeft eene sterkte der muitelingen te Batoe Poede, een halve dagmarsch van Moeara Aijoe gelegen, stormenderhand genomen. De vijand bekwam bij die gelegenheid 20 a 25 dooden en een nog grooter aantal gekwetsten. Van Tameang-Layang is de overdrevene tijding ontvangen, dat eene vijandelijke magt van 2000 man zich te Donau Me'awin en Remonia, eene groote dagmarsch van Ampah, zamentrekt, met het doel om in Siong en Patti te vallen.

— Eene patrouille onder den korporaal Reuter op den 7 september met een gedeelte der bevolking van uit Matarаman naar de moerassen van Tjinta-Poerie gezonden, slaagde er in den opstandeling Tommengoeng Darit te verrassen en hem twee wonden (waarvan eene vermoedelijk doodelijk) toe te brengen, terwijl bij die gelegenheid 5 geweren den onzen in handen vielen en eenige gevangen gehoudene personen op vrije voeten werden gesteld. Het vijandelijk verblijf werd verbrand.

In de districten Allai en Amandit hadden hoegenaamd geene vijandelijkheden plaats en kwam de vroeger gevlugte bevolking uit de wildernissen in de kampongs terug.

De majoor de Veer de Rochemont is, na de inname van de sterkte der muitelingen te Batoe Poede naar Tabalong teruggetrokken, van waar hij den volgenden dag bevolking-patrouilles liet maken, die de tijding medebragten, dat in den geheelen omstreek geen vijand meer bespeurd werd.

Van de Kapoeas werden geene nadere tijdingen ontvangen. In de beneden-streken bleef het rustig.

Uit de Kahaijan werd niets bijzonders berigt; men vreesde evenwel dat de onrustige geest, die in de Boven-Kapoeas heerscht, ook naar de Boven-Kahaijan zal overslaan.

Van Kootei zijn geen nadere tijdingen ontvangen.

2 *october jl.* — Ter hoofdplaats Bandjermasin is de rust niet gestoord geworden. De Tanah Laut is door eene bende van ongeveer 200 muitelingen onder Demang Lehman verontrust. De in tijds genomen maatregelen van onze zijde en de goede geest der bevolking in die afdeeling, schijnen echter de plannen van den vijand verijdeld te hebben; deze is ten minste zonder succes teruggetrokken. In den avond van den 2den october kwam te Bandjermasin de tijding, dat Demang Lehman, met dertig volgelingen, zich in den middag van dien dag te Martapoera had onderworpen. De togt naar Toendakkan heeft goede gevolgen gehad. De goed verdedigde vijandelijke kampongs Toendakkan, Besar en Ketjil zijn door de onzen bemagtigd. Van het oprukken der Koeteinezen is nog geen berigt ontvangen.

Eene op drie uren afstands van Pantas Hambawang opgerigte vijandelijke versterking is door den kapitein J. C. Hamakers genomen; de luitenant Werdmuller van Elgg werd bij die gelegenheid ligt, en twee soldaten zwaar gekwetst.

Het is den luitenant-adjudant O. L. Reuter gelukt, de schuilplaatsen van de opstandelingen Mail en Aliachbar op te sporen, hun drie dooden, zijnde de broeder, schoonzoon en een volgeling van Aliachbar, te bezorgen en verscheidene gevangenen te maken.

Op een togt met den Gouvernements stoomer Boni naar de Kapoeas zijn eenige vijandelijke versterkingen, waarvan sommige nog in aanbouw waren, vernield en de daarin aanwezige muitelingen verdreven.

Timor 22 augustus. — De bevolking van het Portugesche gedeelte van het eiland Timor is nog altijd in opstand tegen het Portugesche bestuur.

Ternate 2 september. — De pokziekte blijft heerschen en heeft zich door de geheele residentie verspreid. In het gebied van Tidore op Nieuw Guinea moet deze ziekte hevig woeden. Waar zulks mogelijk is en gewenscht wordt, tracht men de bevolking door vaccinatien en revaccinatien te hulp te komen. Op Batjan zijn aan de pokken overleden de sulthan, de rijksbestierder, de kapitein laut, prins Abdoel Alim, broeder van den sulthan, en diens secretaris.

Menado 6 september. — De regen heeft tot ultimo augustus aangehouden, hetgeen ten gevolge heeft gehad vele ziektegevallen onder de bevolking, trage afvoer van producten en belemmering in de ontginning van gronden voor de paditeelt. Eene zending van Zr. Ms. stoomschip Reteh naar Parigi tot het aanknoopen van vriendschapsbetrekkingen is gelukt. Tusschen Mouton en Lakeja hebben gevechten plaats gehad, waarbij een 12tal menschen het leven hebben verloren. De Radja van Lakeja is met de Reteh naar Gorontalo overgekomen.

Door Zijne Exc. den Gouverneur-Generaal van Nederl. Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement.

Bevorderd: tot control. 2de kl. bij de landel. ink. en cultures J. M. van Vleuten; bij het binnenl. bestuur in de res. Palembang K. F. ten Siethof; tot opziener 1ste kl. bij de indigo-cult. G. de Chauvigny de Blot; bij de burg. openb. werken, tot ingen. 1ste kl. W. J. A. Nieuwenhuisen, met bepaling dat hij in zijnen nieuwen rang optreedt als chef van het 1ste bureau van de directie der burg. openb. werken; tot ingen. 2de kl. G. de Hartog, met bepal. dat hij in zijnen nieuwen rang ter hoofdplaats Soerabaija gevestigd en werkzaam zal zijn onder de bevelen van den eerstaanw. ingen. in de res. van dien naam; tot ingen. 3de kl. L. J. Mulder, met bepal. dat hij in zijnen nieuwen rang optreedt als eerstaanw. ingen. in de res. Madioen en als zoodanig gevestigd zal zijn ter hoofdplaats van dien naam; tot opzigt. 1ste kl. N. C. Frans, met bepal. dat hij ter hoofdpl. Probolingo gevestigd en werkzaam zal zijn onder de bevelen van den resid. van het gewest van dien naam; tot opzigt. 2de kl. W. Goedhuys, met bepal. dat hij te Benkoelen gevestigd en werkzaam zal zijn onder de bevelen van den ads.-res. van het gewest van dien naam, en W. H. J. G. Munro, met bepal. dat hij te Neira gevestigd en werkzaam zal zijn onder de bevelen van den res. van Banda; bij de landel. ink. en cult., tot control. 1ste kl. J. Kniphorst; tot contr. 2de kl. F. L. baron van Heeckeren van Brandsenburg; bij het binnenl. bestuur in de res. Menado, tot control. 1ste kl. C. F. Bendsneyder; der 2de kl. J. C. Weydemuller.

Benoemd: tot secret. van het Gouvern. der Moluksche eilanden, tevens algem. ontv. te Amboina, J. B. Malherbe; tot 2den commies op het resid.-kantoor te Batavia L. C. Heynis; tot 2den comm. bij den ads.-res. voor de politie der stad en voorsteden van Batavia E. G. Sersansie; tot 3den comm. op het res.-kant. te Batavia L. F. Vaillant; tot zoutverkoop-pakhuism., tevens fungerend. algem. pakhuism. te Bandjermasin (res. Zuid- en Ooster-afdeel. van Borneo), J. C. Twijsel; tot tijdelijk vervanger van den notaris A. F. Lens, te Samarang, gedurende de afwezigheid van dezen met verlof naar Europa, H. Calicher; tot docent in de Ned. taal bij het Gymnasium Willem III te Batavia N. Pol; tot secretaris der res. Kedirie, tevens vendum. aldaar, F. D. de Chavigny de Blot; tot secret. der res. Samarang F. H. W. von Ranzow; tot leden der sub-comm. van onderwijs te Banjoemas C. W. Eekhout; voor de schoolzaken te Tjilatjap B. H. J. Rijks en G. W. M. van der Kaa; voor de schoolzaken te Poerbolingo H. van Duivenbode Varkevisser; tot griffier bij den omgaanden regter in de 4de afd. op Java mr. P. C. Maas Geesteranus; bij de directie van Financien, tot 2den commies C. J. de Booser; tot 3den comm. A. A. L. Leidelmeijer; bij de burg. openb. werken, tot chef der 1ste waterst.-afd., met aanwijzing van de hoofdpl. Batavia tot standpl., W. Kraft; tot chef der 2de waterst.-afd., met aanwijzing van de hoofdpl. Tagal tot standpl., M. J. Schram; tot chef der 8ste waterst.-afd., met aanwijzing van Makassar tot standpl., H. van Ketwich.

Ontslagen: eerv., uit 's Lands dienst, met behoud van regt op pens., de in de uitoef. zijner betrekk. geschorste control. der ink. en uitg. regten te Batavia J. F. Leibbrandt, en de hoofdcomm. bij den ontvang. dier regten aldaar A. L. Leidelmeijer; op zijn verz., eerv., uit 's Lands dienst, onder toekenn. van pens., de gewezen opziener bij 's Lands houtstapelplaats te Soerabaija S. Coenraad; op zijn verz., eerv., uit 's Lands dienst, met behoud van regt op pens., de gewez. 1ste klerk op het bureau van den ads.-res. van Grissee (Soerabaija), tevens griffier bij den landraad aldaar, H. Goudsmith; eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekk., onder toekenn. van wachtg., de eerveopzigter bij de burg. openb. werken H. Schultheis; eerv., wegens vertrek, onder dankbet. voor de als zoodanig door hen bewez. diensten, als leden der sub-comm. van onderw. te Banjoemas, C. F. Philips; voor de schoolzaken te Tjilatjap, W. L. H. Brocx en J. J. Popelier, en voor de schoolzaken te Poerbolingo W. K. F. Valck Palm; uit zijne betrekk., de opzigter 2de kl. bij de burg. openb. werken W. C. H. L. C. von Winckelmann; eerv., uit zijne betrekk., onder toekenn. van wachtgeld, de secret. der res. Kediri J. J. Breymand; bij den raad van just. te Padang, op zijn verz., eerv., wegens vertrek, als lid, J. L. Lindwurm, onder dankbet. voor de door hem als zoodanig bewezen diensten, en in diens plaats benoemd de kapit. der inf. K. H. O. van Bennekom; bij de sub-comm. van onderw. te Samarang, voor de schoolzaken te Ambarawa, eerv., wegens vertrek, als lid, C. J. H. Fransen, onder dankbet. voor de als zoodanig door hem bewezen diensten, en in diens plaats benoemd J. P. N. Sanders.

Overgeplaatst: naar Amboina, onder de bevelen van den Gouverneur der Moluksche eilanden, de opzigter der 1ste kl. W. van Blommerstein; naar Patti, onder de bevelen van den res. van Japara, de opzigt. 2de kl. P. W. Haack van der Goes; naar de hoofdplaats Menado, als waarn. eerstaanwezend ingenieur, onder de bevelen van den resid., de architect E. V. J. Waersegers.

Opgedragen: de functien van gezworen landmeter 1ste klasse en taxateur van vaste goederen te Soerabaija, aan L. C. E. Kniphorst; de waarnem. der betrekk. van op zich zelf staanden auditeur-militair bij den krijgsraad te velde in de Zuid- en Ooster-afd. van Borneo, aan mr. H. B. van Daelaar.

Ontheven: op hun verz., eerv., van de verdere waarn. der betrekk. van op zich zelf staanden auditeur militair bij den krijgsraad te velde in de Zuid- en Ooster-afd. van Borneo, onder toekenn. van wachtgeld, mr. F. B. van Leeuwen; van de waarnem. der betrekk. van docent in de Hoogduitsche taal aan het Gymnasium Willem III, G. A. Fuhrman.

Definitief in dienst gesteld: de voorloopig werkzaam gestelde adspir.-ingen. J. D. Berkhout, met bepal. dat hij voorеerst werkzaam blijft onder de bevelen van den eerstaanw. ingen. in de res. Soerabaija en gevestigd ter hoofdpl. van dien naam; de voorloopig werkzaam gestelde adspir.-ingen. F. H. van Egmond, met bepaling dat hij vooreerst werkzaam blijft onder de bevelen van den eerstaanw. ingen. in de res. Batavia en gevestigd ter hoofdplaats van dien naam.

Gesteld: ter beschikk. van den direct. der cult. E. von Faber.

Tijdelijk gesteld: ter beschikk. van den res. der Zuid- en Ooster-afd. van Borneo J. R. T. W. van Alphen.

Ingetrokken: de verleende admissie tot uitoef. der genees- en heelk. praktijk in de res. Pasoeroean, aan den partic. geneesheer G. A. Hoogenraad.

Verleend: een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den control. 1ste kl. bij de landel. ink. en cult. J. P. Baumgardt; aan den telegrafist 1ste kl., werkzaam bij het atelier der Gouv. telegraf. te Batavia, P. Harting; aan den architect, waarn. eerstaanw. ingen. bij de burg. openb. werken te Menado, J. P. Trosée, en aan den 2den comm. bij de directie van financien N. van der Beek; een verlof naar Nederland, voor den tijd van 6 maanden, buiten bezwaar van den Lande, aan den zoutverkoop pakhuism., tevens fungerend algemeen pakhuism. te Bandjermasin (resid. Zuid- en Ooster-afd. van Borneo), C. J. Soeters Gosenson; een 2jarig verlof naar Nederland aan den administr. der tinmijnen van het district Soengi-liat (eiland Banka) J. P. C. Ruloffs.

Magtiging verleend: tot de uitreik. aan den partic. geneesheer G. A. Hoogenraad, van eene acte van toelating tot uitoef. van de genees- en heelk. practijk in de afd.

Toeban (Rembang), zijnde hij tevens belast met de waarn. van de civ. geneesk. dienst en het opzigt over de vaccine in die afd.; tot de uitreik. aan den gepens. offic. van gez. 2de kl. J. G. A. Pabst, van eene acte van toelat. tot de uitoef. van de genees- en heelk. practijk te Tjilintjing (oosterkwartier Batavia); tot de uitreik. aan B. F. Overbeek, van eene acte van toelat. tot de uitoef. der artsenijmengkundige praktijk te Soerabaija.

Goedgekeurd: dat door den directeur der cult., bij de landelijke inkomsten en cult., is geplaatst, in de resid. Samarang, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde ambtenaar ter beschikking A. C. Andreas; bij de indigo cult., in de residentie Madioen, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde adsistent der 2de kl. J. C. Manot; in de resid. Banjoemas, ter beschikk. van den resid. aldaar, de benoemde opziener der 1ste kl. C. W. Frederiksz; — overgeplaatst, naar de resid. Kediri, ter beschikk. van den resid. aldaar, de control. 1ste kl. A. J. H. L. Raaff; bij het boschwezen, naar de resid. Soerakarta, ter beschikk. van den resid. aldaar, de ambten. bij het boschwezen G. Schilthuis.

Militair Departement.

Bevorderd: tot 1sten luit., kommand. der lijfwacht van Z. H. den Soesoehoenan te Soerakarta, de 2de luit., kommandant van die lijfwacht, J. A. Triebel.

Benoemd: bij den generalen staf, tot beheerder der stamboeken (mil. ambt. 3de kl.) J. H. Laufermeijer; bij het wapen der art., tot 2den luit. bij het personeel de sergeant C. C. U. J. de Man.

Belast: met de waarnem. der betrekk. van boekhouder bij den magazijnm. der artill. te Batavia (mil. ambt. 3de kl.), de adjud.-onderoffic.-kwartierm. bij de milit. admin. jhr. A. M. W. de Rotte, met bepal. dat hij als zoodanig, gedurende zijn loopend verband, bij zijne dienst zal worden gevoerd voor memorie.

Ontslagen: uit Zr. Ms. mil. dienst, de 1ste luit. der inf. E. N. E. van Oordt.

Geplaatst: bij de geneesk. dienst op Banka, de offic. van gez. 2de kl. C. F. A. Schneider.

Hersteld: in activiteit, de ridmeester van het reg. O. I. kaval. P. J. van der Heyde.

Verleend: een 2jarig verlof naar Nederland aan den kapit. der inf. U. G. le Clerq.

Goedgekeurd, dat door het Militair Departem. zijn geplaatst: bij den artill.-constr.-winkel te Soerab. de ovenstoker 2de kl. J. de Jong; bij de infant., bij het 2de bat. de kapit. A. A. G. Frappier en de 2de luit. O. van Dijck; bij het 5de bat. de 2de luit. R. P. Bowles; bij het 8ste bat. de 2de luit. P. W. L. Nanninga; bij het 16de bat. de 2de luit. W. C. Goteling Vinnes; bij het garniz.-bat. der Wester-afd. van Borneo de 2de luits. F. C. Burgers en T. C. V. B. de Steenhuysen; bij het 2de bat. de kapit. F. J. Henner; bij het 9de bat. de kapit. J. H. Logemann, bij het 11de bat. de 2de luit. J. de Nijs; bij het 12de bat. de 1ste luit. J. H. O. van Reyn; bij het 15de bat. de 1ste luit. W. A. Coblijn; bij het 16de bat. de 1ste luit. F. H. A. Flory en de 2de luits. F. A. Hekmeijer en L. J. Zelle; bij het 17de bat. de 1ste luit. C. L. Bense; bij het garniz.-bat. van Celebes en Onderh. de 1ste luit. H. A. E. Tromp; bij het garniz.-bat van Banka de kapit. L. H. J. Wellweber, en bij het garniz.-bat. van Riouw en Onderh. de 1ste luit. B. A. E. Juta; — overgeplaatst: bij het groot milit. hospit. te Samar. E. Geluk, en bij dat te Willem I A. D. Hielckert.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:

Door de hoofd-comm. van onderw. in Ned.-Indië, gedur. de maanden sept. en Oct. ll. *benoemd:* tot onderwijzers aan de Gouvernem. lagere scholen te Pasoeroean J. A. P. de Visser; te Tagal C. F. Julius Jr.; te Bandjermassin N. Pol en G. van Mill; tot 1sten onderw. aan de Gouvernem. 1ste lagere school te Ambarawa F. W. S. von Staedel; tot onderw. aan de 2de lagere school aldaar H. C. A. Cornelius; tot 2de onderw. aan de Gouv. eerste lagere school te Soer. J. L. Bloemhart en te Ambarawa J. G. van der Geugten, en bij de 2de lagere school te Padang L. Bogstra; tot onderm. aan de Gouv. lagere school te Pekalongan E. J. Nijhoff; bij die der 3de lagere scholen te Soerab. R. E. A. Callewaerd, J. A. van Orssagen en J. A. Steeversz; tot kweekeling aan de Gouv. lagere school te Banda H. P. de Vries, en te Probolingo G. H. Scholten; — *ingetrokken:* de benoeming van C. E. Deelitzsch, tot onderm. aan de Gouv. lagere school te Pekalongan, en die van F. Daijers, tot onderw. aan gen. school te Bandjermasin; — *ontslagen:* op zijn verz., eervol, de onderm. aan de Gouv. 1ste lagere school te Soerab. A. B. J. Heyman.

Door den hoofd-ingenieur, chef van het mijnwezen, gedur. de maanden julij en aug. ll. *ontslagen:* uit zijne betrekk. de élève-opziener F. van Braam Morris; — *overgeplaatst:* naar het eiland Bank de ingenieur der 2de kl. R. Everwijn, en bij die der 3de kl. J. P. Schlosser; — *tijdelijk opgeroepen:* naar het bureau van het mijnwezen te Buitenzorg, de ingenieur der 2de kl. J. C. Akkeringa.

Door den direct. der producten en civiele magazijnen, gedur. de maanden aug. en sept. ll. bij de directie der producten en civ. magaz. *benoemd:* tot 1sten klerk W. A. Verdoorn; bij de afd. telegrafie, tot leerling telegrafisten D. N. Teengs en A. Margadant, met bepaling dat zij voorloopig werkzaam zullen zijn op het telegaafkantoor te Weltevreden; — *ontslagen:* eervol, uit zijne betrekk., de telegrafist 3de kl. A. F. D. Aling Siberg.

Door den algemeenen boekhouder bij het departement van financien, gedur. de maand julij ll. *benoemd:* tot 1sten klerk P. Verwoert en F. de Bie.

Door de Algem. Rekenk., gedur. de maand sept. ll. *bevorded:* tot tijdelijk buitengew. 1sten klerk R. L. A. Meijer.

BUITENLAND.

CHINA.

HONG KONG 14 *october*. — De regeling van de troonsopvolging in China is gelukkig tot stand gebragt zonder, zoo als men vreesde, de algemeene rust en veiligheid in gevaar te brengen. De tegenwoordige Keizer is de oudste zoon van den vorigen. Hij is slechts negen jaar oud, maar hij wordt bijgestaan door een Raad van acht leden, uit de kundigste mannen van het Keizerrijk gekozen. Prins Kung is geen lid van dezen Raad, waarschijnlijk omdat de Chineesche Staatkunde niet medebrengt, dat aan een Prins van den bloede, zulk een invloed op den jeugdigen Keizer wordt gegeven. Aanvankelijk meende men in deze uitsluiting een bewijs van afkeuring zijner buitenlandsche staatkunde, vooral ten opzigte der toelating van vreemdelingen te zien. Door de officiële stukken die men heeft bekend gemaakt, en die ook nog in andere opzigten zeer merkwaardig zijn, is men echter dienaangaande volkomen gerust gesteld. In een der decreten van den overleden Keizer, wordt bijv. van de schikkingen van Prins Kung, met betrekking tot de vreemdelingen gewaagd, als van eene zaak, waarmede de inwoners van China zich geluk mogen wenschen, en men mag dus onderstellen. dat in de vriendschappelijke betrekkingen met het buitenland door de Regering geene verandering zal worden gebragt. Deze onderstelling wordt nog waarschijnlijker door het berigt, dat het grootste gedeelte van de Britsche bezetting van Tien-tsin binnen kort naar Indië vertrekt, terwijl ook Canton binnen eenige dagen door de Geallieerden zal worden ontruimd en het bestuur dezer stad weêr aan de inlandsche autoriteien zal worden toevertrouwd.

Toch blijven er nog altijd eenige zaken, die tot ernstige verwikkelingen aanleiding kunnen geven.

Ten eerste hebben de Franschen den grond van het paleis des Gouverneurs in beslag genomen om er eene hoofdkerk op te rigten. Eene tweede gewigtige reden van ontevredenheid is het toezigt der vreemdelingen op de regten. Men heeft op deze wijze een tegenwigt willen geven aan de omkoopbaarheid der Mandarijnen, die met het innen der regten waren belast, en dus willen teweeg brengen, dat de geheele opbrengst der regten in de Keizerlijke schatkist werd gestort. Het gevolg was te voorzien. De Mandarijnen, die nu de schatkist niet meer kunnen bestelen, moeten elders vergoeding zoeken. Zij dwingen nu de inboorlingen een gelei-biljet te vragen voor de goederen, die zij wenschen te koopen, welk gelei-biljet natuurlijk moet worden betaald. Dit werkt niet slechts nadeelig op den invoer-handel, daar het de kosten van elk artikel voor den verbruiker verhoogt, maar bovendien kan deze maatregel slechts door middel van een uitgebreid stelsel van spionnering ten uitvoer worden gelegd, hetgeen een zeer schadelijken invloed heeft op de stemming der Chinezen, die alleen op de gevolgen en niet op de oorzaken lettende, de geheele zaak als eene uitvinding der vreemdelingen beschouwen.

Ook uit deze zaak blijkt ten duidelijkste, dat het verblijf van een gezant te Peking hoog noodig moet worden geacht.

De opstand in het Noorden is verre van beteugeld. Op de tijding van het overlijden des Keizers staakte de legermagt onder bevel van San-ko-lin-sin hare vervolging. De rebellen deden toen een inval in de oostelijk gelegen provincie Shantung, en rigtten deerlijke verwoestingen aan. Volledige berigten zijn daaromtrent nog niet ontvangen, maar de steden Ky-angtsoe en Lai-tsoe, zijn zeker in hunne handen gevallen, en op het platte land zijn millioenen menschen van alles beroofd, uit huis en hof verdreven. Shangaï en Ningpo zouden stellig veroverd zijn geworden, zoo de bezetting der geallieërden den vijand geen ontzag had ingeboezemd.

In het westelijke gedeelte schijnen de Keizerlijken de overhand te behouden, hoewel de rebellen eene menigte steden tusschen Ning-po en Hang-chow hebben verwoest, en de communicatie tusschen die plaatsen hebben afgesneden. Hang-chow is echter door eene te sterke overmagt van Keizerlijken bezet, om deze stad aan te tasten, en te Ningpo vreest men de Engelschen. Intusschen staat op deze plaats ten gevolge van de belemmerde communicatie de handel stil, en de bezetting van Hang-chow, ontvangt geen toevoer van geld of levensmiddelen, zoodat er spoedig ontzet dient te komen, zal de stad niet genoodzaakt zijn zich aan de Taipings over te geven.

De handelsberigten zijn over het algemeen gunstig.

Te Tien-tsin wordt de invoer steeds beter, maar van uitvoer is nog geen spoor.

Uit New-chang wordt berigt, dat de clausule van het tractaat betreffende het verbod van uitvoer van inlandsche producten, in vreemde bodems, slecht wordt nageleefd. Niet slechts geeft dit goede uitzigten voor de bevrachting, maar de inlanders ontvangen op deze wijze de middelen, grootere inkoopen te doen, en het zal dus ook gunstigen invloed uitoefenen op den invoer.

Te Che-foo is de handel ten gevolge van de verwoestingen door de rebellen aangerigt geheel verloopen, en nu Tien-tsin en New-Chang geopend zijn, zal zij waarschijnlijk ook niet weer herleven. Het schijnt echter dat de Franschen voornemens zijn zich daar te vestigen.

Te Han-kow wordt de uitvoer-handel steeds beter. De overige havens aan de Yang-tze hebben veel geleden door de rebellen. Tusschen Hankow en Shanghaï komen voortdurend meer stoombooten in de vaart, en ook op de laatstgenoemde plaats neemt de handel in uitgebreidheid toe.

Op Formosa is een Britsch consul gevestig, te Tai-Wan. Deze plaats ligt echter zeer ongelukkig voor den handel, daar er slechts 30 mijl verder eene goede ankerplaats is. Daarover zijn echter klagten ingebragt bij het bestuur, en de consul zal nu zich naar Tam-Sui verplaatsen. Deze stad is uitmuntend gelegen, en zal dus spoedig van groote beteekenis worden voor den handel.

Te Swatow, Canton en hier ter plaatse heeft de handel zeer geleden, door het toezigt der vreemdelingen op de regten, waarvan wij boven melding maakten. Aan Canton heeft echter nog bovendien de openstelling van Hankow veel schade gedaan.

ENGELAND.

LONDEN 26 November.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Natuurlijk zijn wij hier nog steeds bezig met de zaak der Nashville. Gij weet reeds dat dit schip oorspronkelijk eene mail-stoomboot was, die door de Zuidelijke Regering werd gekocht en onder bevel van kapitein Peagrim is gesteld. Nu heeft de Britsche Regering tot heden slechts verboden dat gewapende schepen, of kaapvaarders der oorlogvoerende partijen, *hunne prijzen* opbragten in Engelsche havens. De Nashville verbrandde haar prijs en heeft dus de neutraliteit niet geschonden. Tot zooverre is men het vrij algemeen eens, maar nu ontstaat de vraag: Mag men het daarbij laten? Mag men toestaan dat de Nashville in eene Engelsche haven blijft vertoeven, om van tijd tot tijd uit te zeilen, en de schepen in het kanaal te kapen? Bovendien is het aan geen twijfel onderhevig, dat schepen eener oorlogvoerende Natie zich in neutrale havens niet mogen voorzien van oorlogs-contrabande, en men kan dus den kapitein niet toestaan zijn voornemen te volvoeren, en zijn schip te Southampton geheel als oorlogsvaartuig uit te rusten.

Naar men verzekert, is dan ook in den Kabinetsraad, die ll. vrijdag gehouden werd, besloten dit te verbieden, en is dit verbod reeds uitgevaardigd (reeds per telegraaf gemeld). Zaturdag heeft kapitein Nelson, van de Harvey Birch, bij den Amerikaanschen consul protest ingeleverd tegen het nemen van zijn schip, en gisteren heeft hij te Southampton een bevelschrift gevraagd, ten einde aan boord van de Nashville onderzoek te mogen doen naar de kaarten en andere zaken, die volgens zijne verzekering door de bemanning der Nashville zijn gestolen. Dit bevelschrift is echter door de autoriteiten geweigerd, en men heeft den kapitein naar het Ministerie van marine verwezen.

Gisteren zijn de kiezers van Finsbury weder in grooten getale vergaderd geweest, maar zonder tot eene beslissing te komen. Eindelijk heeft men besloten eene commissie te benoemen, ten einde deze onderzoeke welke gevoelens de verschillende personen, die in aanmerking komen, zijn toegedaan met betrekking tot de politische en sociale vraagstukken van den dag. Daarover zal dan in eene volgende vergadering rapport worden uitgebragt. Het is zonderling, dat eene zaak, die vroeger zoo gemakkelijk ging, nu niet vlotten wil. Vroeger stelde men er eene eer in, een der kiesdistricten van de hoofdstad te vertegenwoordigen, en nu is onder de personen, die zich nog niet eens hebben verklaard of zij in aanmerking wenschen te komen, eigenlijk geen enkel politicus van groote beteekenis.

De hoofdoorzaak van dit verschijnsel, ligt waarschijnlijk in de groote kosten die, ook zonder dat er van omkooping sprake is, aan de verkiezingen vooral in de hoofdstad verbonden zijn. Voor weinige jaren werd de gevallen candidaat voor Marylebone met eene onkosten-rekening van £ 7000 begroot, en men berekent dat, zóó te Finsbury twee candidaten elkander de zege betwisten, de onkosten voor elke partij niet minder dan £ 4000 bedragen zullen. Natuurlijk is niemand er bijzonder graag op, zulk eene som in het water te werpen, en zoolang dus de kiezers daar geene verandering in brengen, door onder anderen al de tusschenpersonen, die bij zulk eene zaak werkzaam zijn, overbodig te maken, en andere afdoende maatregelen te nemen, zullen zij zich moeten behelpen met candidaten, die wel het noodige geld, maar daarom nog niet altijd de noodige talenten bezitten.

Vrijdag avond aanstaande zal in de Whittington-club de vergadering over de Poolsche aangelegenheden plaats hebben, waartoe, zooals ik u reeds heb gemeld, vroeger eene commissie is benoemd. Lord Fermoy M. P. zal praesideren, en verscheidene andere leden van het Parlement hebben beloofd op de vergadering tegenwoordig te zijn.

Over Cobden's gezondheid waren allerlei onrustbarende geruchten in omloop. Het blijkt nu, dat die voor een groot deel ongegrond waren, te oordeelen althans naar een brief van hem aan dr. Madaock, die in enkele dagbladen is opgenomen. „Bij de minste verandering van lucht" — schrijft Cobden — „heb ik eene gevoeligheid in de keel, die mij met koud en vochtig weder behoedzaam doet zijn, maar het staat nog zóó slecht niet met mij als men zegt. Het is mij echter onmogelijk de tallooze vergaderingen bij te wonen, waarop men mij noodigt, en dit doet de menschen gelooven, dat ik erg ziek ben."

Voor eenigen tijd werd hier met ontzaggelijk veel ophef gesproken van een Chineesch professor, die met den heer D. J. Macgowan uit China hier was gekomen. Deze heer was, zoo als men verzekerde, „de zoon van den Gouverneur van How-Chou" „neef van den vierden minister van Peking" enz. Met niet minder dan 80 000 candidaten, had hij naar ik weet niet welken Chineschen prijs gedongen en de overwinning behaald, kortom, hij was een monster van Chinesche geleerdheid. De heer Macgowan heeft gisteren die glorie op eens doen tanen, door aan onze dagbladen mede te deelen, dat de zoogenaamde professor Chee-Yui-Tang nooit in de nabijheid van Peking is geweest, nooit een prijs heeft behaald, en de zoon is van arme ouders.

Men zegt, dat de bezoekers der tentoonstelling toekomend jaar in de gelegenheid zullen zijn eene Engelsche opera te hooren. Hare voorstellingen zullen, met medewerking van mej. Tietjens en de heer Sims Reeves, in Drury-Lane Theatre worden gegeven.

— Gisteren heeft Z. K. H. Prins Albert den Prins van Wallis op Madingley-Hall (Cambridge) een bezoek gebragt.

— Burggraaf Palmerston heeft zaturdag een diner gegeven ter eere van graaf Apponyi, den Oostenrijkschen ambassadeur. Onderscheidene hooggeplaatste waren genoodigd en s'avonds maakten bijna alle leden van het Corps Diplomatiek en de keur der Londensche groote wereld, hunne opwachting bij lady Palmerston.

— Sir James Robert George Graham heeft al zijne vaste goederen gemaakt aan zijn oudsten zoon sir Frederick Ulric Graham, Bart., en aan zijne twee andere zoons en zijne drie dochters elk £ 10,000, terwijl zijne oudste dochter bovendien de meubelen erft van zijn huis in de stad, op Grosvenor Place.

— De Katholieke geestelijkheid van het decanaat van Ballinrobe (Ierland) hebben zich bij memorie gewend tot den Lord-Luitenant, ten einde de tusschenkomst der Regering te vragen bij het gevreesde gebrek aan voedsel voor de lagere volksklasse. Zij verzekeren dat de aardappelenoogst in hun graafschap (Mayo) geheel is mislukt, „al heeft ook een tourist der groote wereld [sir Robert Peel] het tegendeel verzekerd."

— Vrijdag ll. verschenen vier tapijtwevers voor de regtbank te Rochdale, beschuldigd van intimidatie van sommige werklieden van de heeren Bright. Er was namelijk eene nieuwe machine in de fabriek geplaatst, waardoor een derde meer werk kon worden afgeleverd, zonder het aantal arbeiders te vermeerderen. Sommige werklieden vroegen nu hooger loon, in evenredigheid met de vermeerderde productie, en toen dit geweigerd werd, staakten zij. De arbeiders, die op het werk gebleven waren, werden onderscheidene malen door hen bedreigd.

Twee arbeiders werden veroordeeld tot veertien dagen gevangenis, de anderen tot eene maand. Van beide vonnissen is appèl aangeteekend.

— Lord Palmerston heeft ingeteekend op de editie van Dante's „Divina Commedia", die als aandenken van de herleving van Italië daar te Lande zal worden uitgegeven.

— Volgens het dagblad van Triest is Kossuth ernstig ziek. Men zegt dat zich verschijnselen van longtering bij hem vertoonen.

FRANKRIJK.

PARIJS 26 November.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Heden wordt weder gewag gemaakt van een document, betwelk in den Moniteur zou worden opgenomen vóór dat nog de Senaat bijeenkomt (op 2 december e. k.). Dat stuk zou eene soort van aanhangsel zijn van de memorie van den heer Fould, waarin met bijzonderen nadruk wordt aangedrongen op de noodzakelijkheid voor de Regering, om de kaders van het leger in dienst te houden en nog in langen tijd niet over te gaan tot de ontwapening, waarover in de laatste maand zooveel is gesproken.

Dezen avond komt La Patrie weder op dat onderwerp terug en levert het blad een overzigt van de legers van elk der groote Mogendheden in het bijzonder, waarbij wordt aangetoond dat Frankrijk in het moederland slechts een zeer klein deel heeft van de militaire strijdkrachten, welke over geheel Europa verspreid zijn.

Ik meen reeds op zeer eenvoudige wijze de beweringen van La Patrie regt te hebben laten wedervaren, en in een paar woorden kan men de argumenten die dat blad opeenstapelt beantwoorden: Frankrijk zou geëerbiedigd worden, ook zelfs al had het slechts 20,000 man onder de wapens; als onze Regering het eerst overging tot eene ontwapening, zouden de overige groote Mogendheden wel genoodzaakt zijn om dat voorbeeld te volgen.

Intusschen verzekert Le Progrès de Lyon dat door den Keizer op den Minister van oorlog magtiging verstrekt is om al zoodanige miliciens, die verlof aanvragen, zulks dadelijk toe te staan.

Het schijnt dat de publieke opinie zich thans ook levendig begint bezig te houden met de talrijke regtsgedingen, in welke de dagbladen worden betrokken, en wel dikwijls om de kleinste nietigheden, zoo als de overtreding van het wettelijke voorschrift betrekkelijk de onderteekening van alle artikelen. Dit trekt te meer de aandacht, omdat al de aangevallene dagbladen tot de onafhankelijke behooren. Geen enkel tot de Regering in betrekking staand orgaan is be[...] van overtreding en, zonderling genoeg, schijn[...] tien jaren noodig geweest te zijn om op de ge[...] te komen dat het teekenen van eene correspon[...] „voor uittreksel" ook strafbaar is. Sedert de ui[...] diging van het organiek decreet van 17 februarij [...] heeft men er, tot vóór korten tijd, nimmer aan ge[...] om een gevestigd gebruik als een strafbaar delict [...] te merken. Men wil dat graaf de Persigny over [...] onderwerp eene circulaire tot de prefecten zal ri[gten] terwijl de heer Delangle, onze Minister van ju[stitie] er eene dergelijke zou doen afgaan tot de ambte[naren] van het Openbaar Ministerie. Het wordt w[...] ook tijd om te dien opzigte eene vaste jurispru[dentie] te stellen, opdat er niet meer met tweederle[i ...] gemeten worde.

Het totaal vrij toegankelijk stellen van het [...] gebouw heeft heden de uitwerking niet geh[ad ...] men er zich weder van voorstelde: alle fondsen [...] heden iets lager.

Pater Lacordaire zal met ongemeene pleg[tigheid] worden ter aarde besteld in het klooster van [...] Naar men verzekert, heeft hij al zijne manu[scripten] vermaakt aan een vriend, die ze eerlang in he[t licht] zal geven.

Door dit overlijden is er op nieuw een zetel [...] gevallen in de Academie. Voor het oogenblik [...] men zich nog onledig met het vinden van e[en op]volger voor den heer Scribe. Op de officieele vo[...] schijnen voor te komen de heeren Mazerès, C[...] Fleury en Octave Feuillet; de legitimisten nem[en den] heer de Carné in bescherming; en zij die d[...] achtige letterkundigen en schrijvers toegang w[...] te verleenen tot de geleerde corporatie, noe[men de] heeren Théophile Gautier, Alexander Dumas ([...] Janin, Alphonse Karr, enz., maar de laatsten [...] de slechtste kans.

De tooneelisten van het Théâtre Français [...] heden avond voor het Hof te Compiègne een [...] tooneelstuk van Alfred de Musset opvoeren, [...] opschrift draagt „Met de liefde valt niet te sp[...]

In de buitenlandsche politiek is het belan[grijkste] feit de vredebreuk tusschen de Regeringen va[n ...] en Spanje, ter zake van de Napelsche archie[ven ...] de diplomatieke wereld spreekt men over niet[s ...] en vreest men daaruit de noodlottigste gevolg[en].

De Moniteur heeft heden zijne kolommen ook [...] baar gemaakt om het gerucht te verspreide[n ...] Garibaldi zich eerstdaags naar Turijn denkt t[e bege]ven, om deel te nemen aan de beraadslagin[gen van] het Parlement.

Volgens L'Opinion Nationale, die heden s[...] verschenen, zou men te Turijn een Bourbonsch [...] zijn op het spoor gekomen, hetwelk aldaar j[...] georganiseerd.

In de nabijheid van Rome heeft er — zoo [...] telegraaf u reeds vóór eenige dagen zal hebben [...] gedeeld — een gevecht plaats gehad tussche[n ...] selijke gendarmes en deserteurs van het P[...] leger, die zich bij de Koninklijke Italiaansche [...] wenschten aan te sluiten. Naar aanleiding [...] zegt La Presse, en niet geheel ten onregte, [...] H. Stoel in België en Ierland vlijtig zijne aa[...] gen voortzet, om een vreemden-legioen te [...] waaraan de taak wordt opgedragen om de [...] handhaven in het nationale leger.

Het plan om den advocaat Berryer een [...] aan te bieden als hulde voor de zege, door h[...] de regtbank te Marseille behaald, toen hij de [...] van den ex-Koning Frans II verdedigde, sch[...] al bijval te vinden. De inschrijvingsprijs is 40 [...]

Het jaarboekje van het Bureau des longit[udes voor] 1862, dat heden het licht heeft gezien, maakt [...] van 71 planeten, die met behulp van den t[...] reeds door de sterrekundigen zijn ontdekt t[...] Mars en Jupiter. Er zullen zes eclipsen zijn [...] zon, de maan en den ring van Saturnus, dat [...] een zeer zeldzaam verschijnsel is.

Als een zeer opmerkelijk feit mag ik u [...] zwijgen dat de eigendom een onverwacht ve[...] heeft gevonden in... Proudhon. Dit heeft [...] gender wijs toegedragen: De Staatsraad van het [...] Waadland heeft onlangs eene prijsvraag uitge[...] voor eene memorie over het belangrijke vraa[gstuk ...] belastingen. De eerste prijs is toegekend aan Pr[oudhon] en het door hem geleverde werk, dat veel om[...] is dan eene memorie, ziet bij den uitgever D[...] licht. Ik heb mij gehaast de verhandeling [...] loopen, welke men te danken heeft aan den be[...] uitvinder van de niet minder befaamde [...] *Eigendom is diefstal!* En thans, is dezelfde [...] de warmste verdediger van den eigendom. [...] hij het vraagstuk bestudeerd heeft, verklaa[rt hij] de overtuiging te zijn gekomen dat de ove[...] erfregt, door de natuur en het vaderlijk insti[nct ...] gegeven, tevens eene der beste wetten van [...] houdkunde, van burgerlijk bestuur en politie[k ...] schrijver, en allen die even als hij met hun a[...] dagelijksch brood verdienen, moeten langs [...] weg hervormingen zien te bewerken; allen, [...] de bezitters als zij die niets bezitten, moeten [...] bijdragen om het gezin en het erfregt ho[...] zoo meer onaantastbaar te maken.

— De graaf en gravin Walewski begeven [zich op] uitnoodiging des Keizers en der Keizerin, de[...] naar Compiègne, om daar gelijktijdig met de [...] serie der genoodigden te blijven. Vrijdag [...] Compiègne denkelijk eene groote jagtpartij g[...] De terugkomst van H.H. M.M. te Parijs [...] nader ophanden dan men eerst gemeend had, [...] aan de zamenkomst van den Senaat, voor het [...] zoek der Senaatsbesluiten, wordt toegeschreven.

— De generaal graaf de Goyon en de [...] Hugues hebben zich, volgens hier ontvangen [...] nu heden morgen te Marseille naar Civita [...] ingescheept.

— Victor Cousin, wiens gezondheid veel te [wenschen] overlaat, is van Parijs naar Cannes vertrokken.

BELGIË.

BRUSSEL 26 *november*. — Nog altijd zijn [de] raadslagingen over het adres van antwoord op de [...] rede niet geëindigd, en nog altijd is het de [...] erkenning van Italië waarover de woorden wi[sselingen] loopen. De meest algemeen bekende spreke[rs in de] zitting van heden waren de heeren de Theux [...] en Defré. De eerstgenoemde beweerde dat [...] kenning een betreurenswaardig feit geweest [...] zag in de bevestiging van het Koningrijk I[...] aanleiding tot een algemeenen oorlog, waarvan [...] meer dan iemand anders te duchten hebben. [...] Waarom, vroeg hij, hebben wij dan dat Ko[ningrijk] zonder noodzakelijkheid of nuttigheid erke[nd ...] zelfs nog meer gedaan dan Frankrijk, dat [...] Koning maar niet het Koningrijk erkend heeft [...] de niet erkenning zou niets vijandigs zijn [...] geweest. België had zich, als onzijdige Staat, d[...] moeten onthouden, want in zijne onzijdigheid [...] zekerste waarborg zijner nationaliteit.

De heer Lebeau wederlegde den vorigen [...] op verschillende punten, en wees bovendien [...] veel er aan eene juiste bepaling van den aar[...]

brengen stemming gelegen is. De aanneming van adres, met name van de zinsnede over Italië, volgens hem, geene goedkeuring in; alleen eer en onze belangen moesten geraadpleegd den, het overige ging ons niet aan; tusschen kennen en goedkeuren ligt een hemelsbreed onderscheid. Wat de meening betrof dat de onzijdigheid België de erkenning had moeten verbieden, hij hoofde juist het tegendeel, namelijk dat zij, wilde geen wantrouwen aan den dag leggen, de erkenning gebood.

De redevoering van den heer Defré was meer regtstreeks aan de verdediging der Italiaansche omwentelingen gewijd, en hij betoogde overigens hoe de erkenning eene verpligting jegens de belangen onzer nijverheid en evenzeer jegens het beginsel der volksouvereiniteit was. Ten slotte wierp hij de schuld van alle omwentelingen in de laatste eeuwen op de partij van den achteruitgang en op de ultra Katholieke partij, en wees daarbij op Engeland, waar na de omwenteling van 1688 nooit de geringste zweem van een bloedigen burgeroorlog geweest is. „De zedeles die uit de nu gehouden discussie voortvloeit, zoo eindigde hij zijne rede, is dat de Katholieke partij bewezen heeft geen begrip of kennis van de behoeften der maatschappij meer te hebben. Noch in Italië, noch in Frankrijk, noch in België zult gij meer heerschen, want gij bewandelt den weg niet die door de beschaving bewandeld wordt. Wat thans onherroepelijk bewezen is, is uwe onmagt en uw nabij zijnde val."

DUITSCHLAND.

Berlijn 25 *november*. — Het nieuwe wetsontwerp op de regeling der kreitsen heeft, zóó als het bij het Ministerie van binnenlandsche zaken beraamd is, reeds de goedkeuring van het Staatsministerie verworven, maar daarentegen verneemt men ten opzigte der wet tot regeling der ministeriële verantwoordelijkheid niets gunstigs, terwijl verder gezegd wordt dat het bij het Ministerie van finantien beraamd ontwerp tot regeling der attributen van de hooge rekenkamer, waarop nogtans van vele zijden sterk wordt aangedrongen, door het Staatsministerie, als te beperkend voor het monarchaal gezag, afgekeurd zou zijn.

— Laatstleden zaturdag hield een centraal-committé voor de conservatieve verkiezingen te Berlijn, uit al de vier kiesdistricten der hoofdstad, eene vergadering, onder het voorzitterschap van den luitenant-generaal von Maliczewski. Deze en verscheiden andere leden verklaarden dat het nog verkieselijker was een democraat dan een onverschillig liberaal te benoemen. De overste von Orlech zeide van de kandidatuur af te zien, omdat, naar zijne meening, behalve den Minister van oorlog en diens commissaris, geen officier in actieve dienst in de Tweede Kamer tehuis behoort. Het leger, voegde de overste er bij, kent slechts één pligt, dien der gehoorzaamheid jegens zijnen Koninklijken veldheer, en het verdedigen van den troon tegen buiten- en binnenlandsche vijanden. Daarna liet de voorzitter de aanwezige kiezers, in de verschillende kiesdistricten gesplitste afdeelingen, over hunne kandidaten stemmen; de uitslag daarvan was dat voor het eerste kiesdistrict de Minister van oorlog von Roon, in het tweede de veldmaarschalk von Wrangel en de meester schoenmaker Lücke, in het derde en vierde de genoemde Minister, de directeur der Koninklijke ijzergieterij Schmidt, de geheim regeringsraad dr. Esse en de hoofddeken van het goudsmidsgilde Neuhaus, tot kandidaten gesteld werden.

— De hoofden der Czechen in Boheme hebben aan de Polen in het Posensche, naar aanleiding der verkiezingen, een adres van sympathie gerigt, en hen tot volharding aangespoord.

— De onlangs overleden Staatsminister de Savigny heeft in zijnen uitersten wil de som van 1000 daalders voor de inwendige zending bij de Matthei-gemeente aldaar besproken.

— Reeds is gemeld dat de generaal graaf de Berg als gouverneur van Finland is afgetreden, en door den generaal Rokasewski wordt opgevolgd, die vóór het uitbreken van den Oosterschen oorlog aan het hoofd dier provincie stond. De oorzaak nu der verandering van graaf de Berg ligt hierin dat hij in Finland, met name bij de hoogere standen, alles behalve bemind was, en daar nu dat Groothertogdom, op het weder in werking brengen zijner oude Staatsinstelling aandringt, meent men deze persoonsverwisseling als een blijk van de bereidwilligheid der Russische Regering te mogen aanmerken om aan billijke wenschen gemoet te komen.

Wiesbaden 24 *november*. — Gisteren ontving de hertog eene deputatie, die hem den wensch eener onlangs te Diez gehouden vergadering naar meer uitgebreide zelfwetgeving der Evangelische Kerk overbragt, waarop hij onderanderen antwoordde wel de eerste Protestant, maar tevens de opperste bisschop des Lands te wezen, zoodat het initiatief in kerkzaken hem alleen toebehoort, van welk regt hij dan ook gebruik zal maken, terwijl hij, zoo de geschikte tijd daarvoor gekomen is, eene Kerkelijke Constitutie invoeren zal. Van vergaderingen die hem dringen zouden hield hij niet, want daarin mengde zich altijd iets van politieke strekking.

Weenen 24 *november*. — In de eergisteren onder het voorzitterschap des Aartshertogs Reinier gehouden minister-conferentie is men, naar verzekerd wordt, nu eindelijk tot het eenparig besluit gekomen om het budget voor 1862, alsmede de finantiële maatregelen en plannen tot regeling der verhouding met de Nationale Bank, het Lagerhuis van den Rijksraad voor te leggen. De minister von Plener moet zich reeds sedert met het opmaken der daarop betrekkelijke voordragt aan den Keizer hebben bezig gehouden. De vorm der mededeeling zou eene Keizerlijke boodschap aan den Rijksraad zijn.

— Ook de minister von Schmerling heeft een ontwerp van Bondshervorming bewerkt, hetwelk nogtans met dat des Saksischen ministers von Beust eenerlei overeenkomst hebben moet. De inhoud van dit ontwerp is echter nog niet algemeen bekend, en nog min is het beslist wanneer het aan de Duitsche Regeringen medegedeeld zal worden, terwijl bovendien gezegd wordt dat de Staatsminister het met dien van buitenlandsche zaken over den inhoud van het ontwerp niet volkomen eens is.

Per Telegraaf.

LONDEN 27 November.

De heeren Slidell en Mason zijn op hunne reis naar Engeland aan boord van de Engelsche mailboot Trent, tusschen Havana en St. Thomas, door den gezagvoerder van het Amerikaansche oorlogschip San Jacinto, met geweld gevangen genomen. Met de La Plata zijn uit West-Indië 2,251,209 dollars aangebragt.

Tweede depêche.

Ten gevolge van het berigt der gevangenneming van de Zuidelijke Commissarissen heerscht op de beurs eene zeer geagiteerde stemming.

MARSEILLE 27 November.

Alhier zijn berigten ontvangen uit Konstantinopel van 20 dezer, volgens welke de Turksche Regering aan alle vreemde gezanten, met inbegrip van dien van Koning Victor Emmanuel, een ontworpen firman had voorgelegd, waarbij de toestand der Donau-Vorstendommen wordt geregeld, zoolang Vorst Couza in leven is.

Den Franschen gezant waren door den bevelhebber van het fort der Dardanellen beletselen in den weg gelegd om bij nacht die straat te passeren. In weerwil van dat verbod is de gezant echter doorgegaan, waarover de Porte hare ontevredenheid moet hebben te kennen gegeven.

Het Turksche leger op de grenzen van Montenegro, is ten gevolge van ziekten, verminderd tot op 20,000 man.

BERLIJN 26 November.

De luitenant van politie Patzke is heden door de jury schuldig verklaard aan de uitgifte van valsche paspoorten, en tot eene gevangenisstraf van vier weken veroordeeld. De ambtenaren van politie Kohler en Schmidt zijn tot vijf en drie jaren gevangenisstraf veroordeeld, maar de luitenant van politie Greif is vrijgesproken.

WEENEN 26 November.

Uit Scutari meldt men dat de nieuwe gouverneur Reschid-pacha aldaar is aangekomen, en dat onderhandelingen, zoowel tot bevrediging der in opstand gekomen provincien, als tot vestiging eener goede verstandhouding tusschen Turkije en de Montenegrijnen, geopend zijn.

AGRAM 27 November.

De algemeene Congregatie heeft, onder protest, de recrutering bevolen. Aan de ambtenaren heeft zij opgedragen alleen in de Croatische taal te correspondéren.

TURIJN 26 November.

De hertog de Proto Maddoboni, een der Napelsche leden van de Kamer der Afgevaardigden, heeft dezer dagen eene petitie bij die Kamer ingediend, die strekt om eene parlementaire enquête naar den toestand van Napels te provoceren. De Opinione gaf hem toen den raad dit stuk, waarin een buitengewoon hevige toon ten opzigte van Piemont werd aangeslagen, in te trekken, of anders als lid der Kamer af te treden. De commissie voor de verzoekschriften heeft echter heden, na eenige discussie, beslist dat het in eene openbare zitting der Kamer voorgelezen zal worden. Door dit incident is hier veel sensatie te weeg gebragt.

Het officieel dagblad van Napels zegt dat de generaal de la Chiras troepen tegen de roovers heeft afgezonden, die zich te Ricigliano zamengetrokken hebben.

Uit Rome heeft men berigt dat een Fransch detachement, in den nacht van 23 op 24 dezer, bij Alatri 110 roovers gevangen heeft genomen, waarbij 2 stukken berggeschut en 27 geweren in handen der Franschen gevallen zijn.

Na het vertrek van den Italiaanschen gezant, is de baron Cavalchini-Carafoli, eerste secretaris, met de aangelegenheden van dat gezantschap belast.

Tweede depêche.

Het officieel dagblad deelt de nota's mede, tusschen den Engelschen minister en het Italiaansche Gouvernement gewisseld, betrekkelijk de gunstige behandeling, voorloopig verleend aan de Italiaansche schepen in de Iönische en wederkeerig in de Napolitaansche havens.

MADRID 27 November.

De heer Tecco, gezant van Koning Victor Emmanuel bij ons Hof, heeft zijne paspoorten ontvangen en is over Barcelona naar Marseille vertrokken.

LISSABON 27 November.

De Cortes zullen den 22 december bijeenkomen.

LONDEN 27 November.

Koffij vast. — *Suiker*. Havana, blonde 39/ a 44/6. — *Thee*. Op de heden voortgezette veiling zijn 11,867 k. den hamer gepasseerd, waarvan er 3996 verk. werden. — *Metalen*. Tin. Banca 122½, Straits 122/. IJzer. Schotsch-49/7½ a 49/9.

LIVERPOOL 27 November.

Van *Katoen* zijn heden 8000 b. afgedaan. De markt verkeerde in eene zeer geagiteerde stemming.

BERLIJN 27 November.

Rogge 52½, op lev. 52¼. — *Olie* 12¾, op lev. 12¾.

PARIJS 27 November.

Frankrijk 3 pc. 69.80; dito 4½ pc. 96.10. Cred. Mob. 767. Spanje 2 pc. —; dito 3 pc. —.

LONDEN 27 November.

De Gecons. 3 pc. 91⅞. Spanje 2 pc. 42⅞; buitenl. 3 pc. 52; dito Cert. 6⅜; dito Amort. 16½. Portugal 3 pc. 48. Mexico 3 pc. 27⅞. Venez. 4½ pc. 23½. Holland 4 pc. 100; dito 2½ pc. 65.

WEENEN 27 November.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 68; dito Nation. 5 pc. 81.50. Wissel op Londen *f* 138.50.

FRANKFORT 27 November.

Oostenr., Metalliek 5 pc. 47⅞; dito Nat. 5 pc. 57¼. Spanje 2 pc. 41⅞; dito binnenl. 3 pc. 47⅞.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 27 November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de algemeene beraadslagingen over de wetsontwerpen tot vaststelling der Staatsbegrooting voor 1862 voortgezet.

De heeren *Nolthenius* en *de Brauw* hebben hunne ongerustheid over de koloniale staatkunde van dit Ministerie te kennen gegeven. De laatste spreker heeft zijne gedachten omtrent den toestand der Indische maatschappij breedvoerig ontwikkeld, en de Regering gewaarschuwd dat niet de dwang van wettelijke voorschriften den dwang van het cultuurstelsel mogt vervangen. Beide sprekers zouden, indien zij geene voldoende opheldering ontvingen, het Ministerie niet verder kunnen steunen.

De heeren *Gevers Deynoot* en *van Eck* hebben gepoogd de beschuldigingen van illiberaliteit en traagheid, tegen de Regering ingebragt, te wederleggen. Zij hebben hun vertrouwen in dit Kabinet uitgesproken. De laatste spreker zelfs betoogde dat het liberaler was dan de liberale partij in de Kamer en wilde er niet toe medewerken, dat dit Kabinet zou vallen ten gevolge van de vereenigde pogingen van een deel der liberale en der conservatieve partij.

De heer *de Bieberstein* heeft de bekende Limburgsche grieven herhaald, en aangewezen tot welke verwikkelingen de militaire verpligtingen op Limburg rustende konden aanleiding geven.

De heer *van Bosse* heeft hoofdzakelijk zijne verwondering betuigd, dat de Minister van Koloniën eene vrijgevige staatkunde scheen te willen volgen met betrekking tot onze kolonien, doch niet konde besluiten tot vaststelling der Indische begrooting bij de wet, waarvan hij de noodzakelijkheid betoogde.

De heer *van Nispen* heeft voorzigtigheid aanbevolen in het hervormen der Indische maatschappij. De heer *van Voorthuysen* wilde op dien weg bedaard voorwaarts streven.

Hierna heeft de *Minister van Finantien* in eene uitgebreide rede, welke echter alle eenheid miste, de bedenkingen der sprekers trachten op te lossen, de cijfers der begrooting verdedigd en verklaard dat de Regering op koloniaal terrein met voorzigtigheid wilde voorwaarts streven. De nadere ontwikkeling van het koloniaal systeem van het Ministerie liet hij over aan den *Minister van Kolonien*, die morgen het eerst het woord voert.

De *Minister van Finantien* heeft in zijne rede o. a. verklaard, dat de Regering *niet* konde overleggen de nota, door den Minister van Kolonien betrekkelijk zijne koloniale beginselen opgesteld en welke op het programma van 23 april jl. is gegrond. Doch de beginselen, in die nota vervat, zou de Minister van Kolonien morgen ontwikkelen.

De verkiezingen ter vervulling van twee vacaturen in de Kamer van koophandel alhier, hebben den volgenden uitslag opgeleverd:

Gekozen werd, in plaats van den heer G. J. Mees (groen stembiefje) de heer J. R. Mees, met 114 van de 128 uitgebragte geldige stemmen. Wijders bekwamen de heeren J. J. van Overzee 4, R. J. Mees 3, A. Moens 2 stemmen en nog eenige heeren 1 stem.

Ter vervulling der vacature van den heer G. Obreen (wit stembriefje) werden uitgebragt 128 stemmen, waarvan twee van onwaarde, aldus verdeeld over de heeren J. C. Burlage 57, mr. J. G. de Bruyn 40, J. J. van Overzee 13, C. W. Hoynck 4, J. A. P. Pit 3 stemmen en nog eenige heeren 1 stem. Er zal derhalve tusschen de heeren Burlage en de Bruyn eene herstemming moeten plaats hebben.

Als voorbeeld van snelle reis verdient vermelding, dat het clipper fregatschip *Noach*, gezagvoerder P. Wierikx, toebehoorende aan en gebouwd op de werf van den heer Fop Smit, aan den Kinderdijk, heden namiddag ten 2 ure te Brouwershaven binnengekomen, den 4 sept. ll. van Batavia is vertrokken en alzoo de terugreis met volle lading in 84 dagen heeft volbragt. Gemeld schip was den 1 mei ll. van Brouwershaven uitgezeild en na eene reis van 73 dagen te Batavia aangekomen. Het ijzeren want, waarmede dit schip getuigd is, schijnt dus bijzonder te voldoen.

Men schrijft ons uit Delft:

Heden werd alhier eene bijeenkomst gehouden van vaders en voogden van aan de nu gesloten academie gestudeerd hebbende jongelui. Ik zeg „*gestudeerd* hebbende" want wat men er ook van zegge, de studenten werkten flink en deden hun best. Trouwens de Regering althans en de directeur zouden dàt niet tegenspreken, sedert een onverdiende blaam, door de vijanden dier instelling vóór ongeveer een jaar, zoo ik meen, op de hier studerende jeugd geworpen, door *diezelfde* Regering in overeenstemming met een rapport van *dienzelfden* directeur, zoo waardig en krachtig werd terug gewezen.

Doch welligt is, gelijk in veel andere zaken, ook in die zienswijze der Regering eene verandering gekomen. Sedert aan 't hoofd van het Departement van Koloniën een Minister is gekomen die zoo intiem is met de heeren *van Hoëvell* c. s., die zoo'n hekel hebben aan 't radicaal stelsel en die begrijpen dat er geen radicaal stelsel te handhaven is als de inrigting wordt gesloopt die de ambtenaren daarvoor moet vormen. Het komt mij daarom niet ongerijmd voor wat ik hier en daar hoor mompelen, dat nl. deze Regering zelve de troebelen gaarne ziet en niets zal doen om ze aan een eind te brengen. Trouwens de harde sluitingsmaatregel op zich zelf doet die gezindheid der Regering vermoeden.

Over die sluiting nu moest gehandeld worden in de bovengenoemde bijeenkomst, die werd bijgewoond door ongeveer een vijftigtal heeren, als vader of voogd van studenten in de zaak gemoeid. De vergadering werd door den heer dr. Wap gepraesideerd en vergast op de voorlezing van twee *smeekschriften* aan den Koning, waarvan het eene iets flaauwer was dan het andere, en waaruit de vergadering verzocht werd te kiezen. In die adressen werd o. a. gevraagd, dat Zijne Majesteit de ouders niet zou „straffen" voor het „wangedrag" der kinderen en dergelijke kruipende gezegden, die even vernederend waren voor de vaders (die ze moesten uiten om den Minister een eerlijken terugtogt mogelijk te maken), als voor de zonen die op die manier door hun auteurs valschelijk werden beschuldigd, die de natuurlijke verdedigers hunner eer en vrijheid moesten zijn.

Een enkele stem ging in die bijeenkomst op, om in 't licht te stellen dat het geëerbiedigd Hoofd van den Staat vooreerst buiten de zaak moest worden gelaten: dat men met den Minister te doen had en van dezen geen *gunst* maar *regt* te vragen had, geen vergiffenis van vergrijp maar herstel van grieven. 't Mogt niet baten: de *politique du succès* zat ook hier voor, even goed als te 's Hage — of zij haar doel zal treffen? De uitslag was dat de aanwezigen besloten een gewijzigd smeekschrift aan Z. M. te zenden. (Geen „smeekschrift" als dat der edelen in 1566, maar een smeekschrift van onvrijen van 1861!)

Daarop werd er een gezegeld papier voor den dag gebragt, waarop — mijn verhaal komt van een ooggetuige — *in blanco* (!) de handteekeningen werden geplaatst, waar boven dan later het adres zal worden gesteld in den geest der meerderheid.

Bij Koninklijk besluit zijn tot ontvangers der d.r. bel. en acc. benoemd: te Zwijndrecht c. a., J. J. van den Bosch, thans te Monster c. a., en te Gent c. a., J. J. van Raab van Canstein, thans te Milligen, en der dir. bel., in- en uitg. regt. en acc. te Monnikendam c. a., H. J. Dauzon, thans ontv. der dir. bel. en acc. te de Wijk.

Bij Koninklijk besluit zijn de volgende pensioenen verleend, als aan: J. M. Mattern, comm. 1ste kl. bij 's Rijks bel. te Vorden, ten bedrage van *f* 440; H. Vink, id. te Beek, *f* 399; D. Jacobs, id. 2de kl. te Joure, *f* 379; S. C. Terragiau de St. Amand, id. 1ste kl. te Genkringen, *f* 357; E. Clauzer, bode bij het Dep. van Fin., *f* 302; J. G. Schmidt, id., *f* 288; J. B. S. Helt, comm. 3de kl. bij 's Rijks bel. te Venlo, *f* 223; C. W. K. Kelderman, id. 2de kl. te Haarlem, *f* 294; N. J. Malcorps, id. 1ste kl. te Wychen, *f* 466; G. Godding, id. te Grevenbicht, *f* 278; N. van Eeden of van Eeden Nierhoff, id. 3de kl. te Winterswijk, *f* 109; J. van Kalken, id. te Voorburg, *f* 268; C. J. van Balthoven, wed. H. Tempt, assist. aan het postk. te Breda, *f* 139; T. Terwiel, wed. J. Luijendijk, ontv. der dir. bel. en acc. te Bommel, *f* 274; en M. G. Rikkers, wed. J. Lambers, ontv. der dir. bel. en acc., *f* 1200.

De Staatsraad-Commissaris des Konings in deze provincie heeft den 21 dezer aan de gemeentebesturen de volgende circulaire gerigt:

„Reeds meermalen zijn bij mij klagten ingekomen over de vertraagde uitbetaling van de jaarwedden der hoofdonderwijzers aan openbare scholen in sommige gemeenten van dit gewest; zoodanig zelfs, dat enkele dezer titularissen, sedert den 1 januarij dezes jaars, nog geene uitbetaling hebben ontvangen van de aan hen, gedurende dat tijdstip, uit de gemeentekas verschuldigde jaarwedden. In het belang dier onderwijzers acht ik het nogtans wenschelijk dat de bedoelde uitbetaling telken drie maanden, en wel dadelijk na den afloop van ieder kwartaal, plaats hebbe, en dat hun dan gelijktijdig het bedrag der aan hen toegekende veranderlijke inkomsten uit de over elk afgeloopen kwartaal ontvangen schoolgelden worde uitgekeerd. Ik heb derhalve de eer UEd. uit te noodigen, om, voor zoo verre dit nog niet reeds mogt zijn geschied, de uitbetaling der jaarwedden en veranderlijke belooningen van de hoofdonderwijzers aan de openbare scholen binnen uwe gemeente, voortaan, op de boven aangegeven wijze te bewerkstelligen.

In de zitting van de Tweede Kamer van maandag 25 dezer zijn ingekomen de volgende verzoekschriften, als: zes adressen, houdende bezwaren tegen de goedkeuring der met België gesloten overeenkomst tot regeling der wateraftappingen uit de Maas, of ook tot het nemen van afdoende maatregelen, zoo als het verbieden van alle verdere doorlating te Maastricht van water naar de Belgische Kempen, zoolang niet eene meer billijke overeenkomst zal zijn tot stand gebragt, als van Boohomme en Seydlitz en andere fabriekanten, kooplieden, schippers enz. te Maastricht; de Kamer van koophandel en fabrieken te Venlo; P. J. Berger en andere inwoners van Venlo en naburige gemeenten; J. Giesbers en andere inwoners van Mook, W. J. Albers en andere inwoners van Grave; P. A. van Claarenbeek en andere inwoners van Ravenstein; — een adres van het Provinciaal Genootschap van kunsten en wetenschappen in Noord-brabant, ten voordeele der toelage voor het woordenboek der Nederlandsche taal; — een adres van dijkgraaf en heemraden van het waterschap de Beemster, ten voordeele van het Rijkssubsidie voor de bestrating van wegen in het waterschap; — een adres van de Provinciale Staten van Zeeland tegen de opheffing van 's Rijks marinewerf te Vlissingen; — een adres van den algemeenen kerkeraad der Hervormde gemeente te Alkmaar, betrekkelijk de afschaffing der belasting op het personeel voor jeugdige dienstmeisjes; — terwijl eindelijk nog door den heer L. van Vliet te 's Gravenhage is ingezonden een gezegeld afschrift van zijn adres aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, omtrent stoomspoorweg-vervoer op Java. — Al deze adressen zijn verzonden naar de commissie voor de verzoekschriften.

Aan de leden van de Tweede Kamer is rondgedeeld een geschrift, getiteld: *de Regering en het gevangeniswezen sedert* 1854, door den heer *S. Cool*, lid van de commissie en van administratie der gevangenissen en hoofdbestuurder-thesaurier van het Nederl. genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen te Amsterdam. Daaruit blijkt dat tienjarige ervaring den schrijver meer en meer bevestigd heeft in de omwankelbare overtuiging, dat de kracht van het cellen-systeem ligt in zijn zuivere en algeheele toepassing. „Men moge dat overdreven achten, aldus drukt schrijver zich uit, doch met regt kan men vragen of het geene sterkere overdrijving is, zich gunstiger resultaten voor te stellen van twee paalregt tegenover elkander staande stelsels, die elkaar afwisselen en opvolgen, de afzondering en de gemeenschap. Hij vraagt of het geene bevreemding moet baren, dat men dien schranderen en volijverigen man (den Minister van Justitie) als Minister hoorde verdedigen en zag doen, wat hij als volksvertegenwoordiger in een afgetreden Ministerie zoo sterk had afgekeurd, het bouwen namelijk van cellen en zalen in een en hetzelfde huis." De volksvertegenwoordiger noemde dat een betreurenswaardig feit. Het geschrift besluit aldus: „Wij eindigen met den wensch dat onafhankelijk van regterlijke indeelingen en vernieuwde wetboeken, maatregelen zullen worden getroffen, om in den gebrekkigen toestand, waarin thans ons gevangeniswezen verkeert te voorzien. Nogmaals wordt hierop in deze bladen gewezen. Zal het weder een stem in de woestijn zijn?"

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Schingen en Slappeterp de kandidaat G. van der Tuuk Sevenster.

Gorinchem 26 *november*. — Gisteren heeft de aanbesteding plaats gehad van den bouw der sluis te Asperen. Zij is aangenomen door den heer N. Langeveld te Neder-Hardinxveld, voor de som van *f* 104,000.

Amsterdam 26 *november*. — Heden stonden teregt voor het Provinciaal Geregtshof (voorzitter mr. J. M. van Maanen) A. A. Bosman en F. C. Watszes Stille, beschuldigd van bedriegelijke bankbreuk, als zouden zij 1°, boeken hebben gehouden, die den waren staat van den boedel der firma Watszes Stille & Co., onder welke zij handelden, niet behoorlijk hebben wedergegeven, en 2°, ten aanzien van den beschuldigde Bosman, als zou hij zich hebben schuldig gemaakt aan verduistering van goederen. Uit den loop der instructie is nog gebleken dat de beschuldigden, inzonderheid Bosman, diverse personen hebben opgeligt, door ze als agenten der firma tegen borgstelling aan te nemen en die borgstelling niet te restitueren, voor welke feiten ze evenwel thans niet teregt staan. In deze zaak zijn 8 getuigen gedagvaard. Het Openbaar Ministerie werd waargenomen door mr. M. Schooneveld P. Jz., terwijl tot de verdediging der beschuldigden ambtshalve occupeerden de heeren mrs. J. J. Wertheim en P. R. Feith. Requisitoir: 1ste 7 jaar tuchthuisstraf; 2de 1 jaar cellulaire gevangenis, wegens verzachtende omstandigheden. Verdedigers concludeerden beide tot vrijspraak. Uitspraak 3 dec. a. s.

— Het Provinciaal Geregtshof in Noordholland heeft gisteren in eene patentzaak een gewigtig arrest gewezen. Het was daarbij de vraag of een aannemer, zoo hij het aangenomen werk door zijne eigene werklieden laat verrigten, daardoor werkbaas en als zoodanig ook patentpligtig wordt. De jurisprudentie had tot nog toe die vraag in ontkennenden zin beslist. Verleden jaar had ook de Hooge Raad haar, overeenkomstig de uitvoerige conclusie van mr. Karseboom, advocaat-generaal bij den Raad, in denzelfden zin uitgewezen. Het Geregtshof alhier heeft thans, overeenkomstig de zeer gemotiveerde conclusie van mr. J. C. de Koning, als Rijks-advocaat fungerende, en mr. D. C. van der Kemp, procureur-generaal, de tegenovergestelde leer aangenomen, en eenen aannemer-timmerman, die bekeurd was omdat hij zijn knechts, welke aan het aangenomen werk werkten, niet als timmerman had aangegeven, tot eene geldboete veroordeeld.

Zaandam 25 *november*. — Gisteren morgen werd de nieuwe kerk der Doopsgezinde gemeente, oostzijde alhier, plegtig ingewijd. Ds. J. Hartog had bij deze gelegenheid tot tekst gekozen I Petri II: 4 en 5.

Texel 25 *november*. — De lijst der ongelukken is nog niet vol. Gisteren kwam de tijding, dat twee man der equipage van het schip Pax, kapit. H. Dreijer, alhier in den storm van 14 dezer gestrand, jammerlijk zijn verdronken. Deze mannen waren bezig met een vlet naar de Vliehors te roeijen, ten einde aldaar de aangespoelde lading hout te bezigtigen, toen hen een nieuwe bui overviel, waardoor zij met het vletje omsloegen en verdronken. Diep treft ons dit berigt, vooral ook omdat het leven der nu ver-

Bandijzer *f* 8 a *f* 8½. Zweedsch Staal *f* 12 a *f* 13. Holl. Bladkoper *f* 125; dito geel Metaal *f* 105; IJzeren Spijkers *f* 16 a 18; Kop. d.° *f* 95. Zink in bl. *f* 30. Blik *f* 20 a 25. *Provisien en Dranken.* Bier, Haantjes op fleschen *f* 7 a *f* 7¼, Valker *f* 5½. Jenever, groote kelders *f* 9 a *f* 10. Boter in dubb. fust *f* 10 a *f* 11 per 1/16. Hammen gepakt *f* 5 a *f* 6. Holl. Meel *f* 28 a *f* 30. Z. M. Kaas *f* 4 a *f* 6. Seltserwater *f* 10. Vensterglas *f* 10 a *f* 11. Lijnolie *f* 13 a *f* 13½. Koolteer *f* 8. Propatria Papier *f* 2½ a *f* 5½.

UITVOER-ARTIKELEN. *Diversen.* Koffij. W.-I. aard *f* 35. Huiden. Koe- *f* 35 a *f* 40; Buffel *f* 14 a *f* 18. Rotting *f* 7 a *f* 9. Rijst. Blanke *f* 180 a *f* 190; Cargo *f* 135 a *f* 160. Suiker n.° 16 *f* 14½ a *f* 15. Sapanhout *f* 3 a *f* 5. — *Vrachten* naar Nederland nominaal *f* 110. *Wissel* 6/m. date op Nederland 100 %.

SINGAPORE 21 October.

INVOER-ARTIKELEN voortdurend flaauw.

UITVOEREN veelal iets beter. *Gambier* $ 2.75. — *Peper.* Zwarte bedong $ 6.15 en is daartoe niet meer te koop; Witte Rhio $ 10. — *Sago.* Paarl $ 2 60 a 2.65. — *Sagomeel* $ 2.20 a 2.25. — *Tin.* Malacca belangrijk hooger, bedong $ 27½. — *Cubeben* $ 26. — *Kamfer* niet ter markt. — *Koffij.* Bontijm $ 13½, Pari Pari $ 12¾. Bally $ 11.17½ a 11.60. — *Buffelhorens* $ 7½. — *Sapanhout.* Siam $ 1½. — *Rijst.* Siam Cargo $ 70, blanke $ 86; Saigon Cargo $ 71 a 72; Java Cargo $ 79, blanke $ 82, prima $ 95, Rangoon Cargo $ 65 a 66. — *Gum Elastiek* $ 27½. — *Huiden.* Buffel- stil op $ 8; Koe- $ 11 a 11½. — *Gutta Percha.* Prima $ 27 a 27½. — *Vrachten* algemeen vast, doch flaauw naar Engeland, naar Londen zwaar goed £ 3.5/. ligt goed £ 3.15/. — *Wissel* op Londen 6/m. zigt 4/5¾ a 4/5¼ d.

PENANG 23 October.

INVOER-ARTIKELEN. De markt blijft voortdurend overvoerd en de aanvoeren gaan steeds slecht van de hand. *Manufacturen.* Van ruwe Katoenen eenigen omzet in ruwe Shirtings; 50 inch. 39 yards 10½ P $ 57½; ruwe Longcloth 36 inch. 39 yards 9 P $ 44. 10 P $ 55, 14 P $ 76½; T. Cloth met meerdere vraag, 32 inch. 24 yards 6 P $ 32½, 6½ P $ 34½, 7 P $ 36; gebleekte Shirtings stil; Madapollams zonder vraag; gekl. Katoenen meest onveranderd; ruwe Twist n.° 20 $ 84, n.° 24 $ 89, n.° 30 $ 94, n.° 40 $ 97; Imperial rood n.° 30 $ 68; Turksch dito n.° 40 $ 110. — *Jenever* $ 2½ per k.

UITVOER-ARTIKELEN iets beter, ofschoon de onzekerheid omtrent den afloop der Amerikaansche zaken eene belangrijke prijsverbetering tegenhoudt. *Tin* met goede vraag $ 27. — *Peper* zonder voorraad; laatste verkoopen Westkust $ 5.60, Oostkust $ 5. — *Cutch* en *Gutta Percha* zonder vraag, met veel voorraad. — *Gum Elastiek* $ 25½. — *Huiden.* Buffel- $ 7, Koe- $ 9½. — *Horens.* Buffel- $ 7½. — *Nootmuscaat.* N.° 2 $ 23, n.° 1 $ 40. — *Foelie* $ 18. — *Rijst.* Rangoon Cargo lager, $ 52 voor Common en $ 56 voor Clean, blanke $ 71. — *Opium.* Benares $ 800, Turksche flaauw op $ 560. — *Vrachten.* Naar Londen zwaar Goed £ 3.10, ligt dito £ 3.10 a 4. — *Wissel* op Londen op nieuw lager, 6 m. z. 4/5½ a 4/6½.

HONG KONG 14 October.

INVOER-ARTIKELEN. *Opium* vast, Patna op $ 840, zelfs iets boven dien prijs te plaatsen; Turksche $ 580 a 590. — *Rijst* met belangrijken aanvoer en daar de berigten uit het binnenland gunstig luiden, is de markt flaauw gestemd, ofschoon iets beter dan eenige dagen geleden. De laatste prijzen waren voor Bengal $ 1.80 a 2; Arracan $ 1.45 a 1.50; Java Cargo $ 1.60 a 1.70; blanke $ 1 80 a 1 85; Lombock $ 1.80 a 1.90; Siam ord. $ 1.45 a 1.50; blanke $ 2 a 2.05; Saigon $ 1.70 a 1.75.

UITVOER-ARTIKELEN, SHANGHAI. *Thee.* Zwarte met goeden toevoer van Hankow, ofschoon dezelve in den laatsten tijd veelal uit de mindere soorten bestaat. fair a good Oopack bedong 26 a 31 taels; fair 23 a 26 taels. Groene wordt zeer hoog in prijs gehouden.

FOO-CHOW-FOO. *Thee.* De aanvoeren zijn vrij belangrijk, ofschoon de kwaliteit veelal zeer ord. is; prijzen zijn flaauw ofschoon niet lager. Men betaalde in den loop der maand voor Congo low trashy en Common 8.2 a 16.4; good Common to flavory 17.4 a 24; good flavory Kaison 24.7 a 28.2; Souchon 18.7 a 34.3; flowery Pecco 20.7 a 25.7; Oolong 17.7 a 25.7; Scented 16.7 a 30.7.

AMOY. *Thee.* Oolong $ 2½ hooger, andere soorten prijshoudend. Men betaalde voor Congo infer. a clean common cargo $ 11 a 16½; preferable to good common cargo $ 18½.

ANKOY. *Thee.* Common a good $ 9 a 14; Oolong mixed a good common cargo $ 17½ a 19; fair a good $ 12 a 24.

CANTON. De Theemarkt is wat prijzen betreft zeer onregelmatig. De omzet der maand was onbeduidend, daar de koopers eene verlaging willen, die houders niet genegen zijn toe te staan. Geurige Theeën zijn 2 taels lager. Canton Greens daarentegen iets hooger. Men betaalde voor Congo Oonam 25.8 a 32.8. Oopack 27.8 a 27. Scented Pecco 22 a 37 t. Caper 16 a 28½ t. Canton Greens Young Hyson 17 a 22 t. Gunpowder 17 a 29 t. Imperial 19 a 21 t. Hysonskin 14 a 15 t. — *Zijde* te Shanghai met belangrijke aanvoeren 10 a 15 taels lager, alleen puike soorten die schaarsch zijn, blijven op de vorige prijzen. Men noteert Tsatlees tls. 460 a 300. Taysaams tls. 360 a 215.

MACAO. *Cassia Lignea* $ 14 a 14½. — *Cassia Olie* $ 200 a 210. — *Steranijs* $ 145 a 148. — *Aluin* $ 2.10. — *Vrachten.* De stemming is sedert ons laatste berigt beter, waartoe verscheidene oorzaken te zamenwerken. De Bantam bedong van Macao n. Batavia *f* 2000. De Stad Leyden van d.° n. Batavia en Samarang *f* 4000, n. Bangkok en terug betaalde men 50 a 55 c. Van Whampoa n. Londen £ 3.10. — *Wissel* op Londen 6/m. z. 4/5½ a 4/5¾.

MANILLA 5 October.

INVOER-ARTIKELEN onveranderd; de voorraad zoowel in de eerste als tweede hand blijft groot en de vraag onbeteekenend.

UITVOER-ARTIKELEN lager gestemd voor Suiker. *Was* weinig vraag. Men betaalde voor Zebu $ 2.81½; Taal $ 2.75. — *Hennep* belangrijk lager; Current $ 2.75 a $ 2.87½, goede soort $ 3.62½. — *Koffij* $ 13. — *Indigo* en *Huiden* stil en prijzen nominaal. — *Hout.* Sapan- $ 1.62½ a $ 2. Wortelen enz. 87½ c. a $ 1.25. — *Vrachten* stil. — *Wissel* Papier op Londen is schaarsch 6/m. zigt 3/11, 60 d. zigt 3/9½, 30 d. zigt 3/9½ d.

Advertentiën.

Heden stierf, na een langdurig maar geduldig lijden, onze innig geliefde jongste Dochter ADRIANA, in den jeugdigen leeftijd van ruim 16 jaren.

C. H. VAN DEN ABEELE.
Rotterdam J. P. VAN DEN ABEELE,
24 *November* 1861. DE CRITTER.

Algemeene kennisgeving.

Koninklijke Nederlandsche

YACHT-CLUB

EERSTE OPENBARE LEZING,
op HEDEN 28 NOVEMBER 1861, des avonds ten *acht* ure, in het Vereenigingsgebouw.

Spreker: Dr. **J. J. VAN LIMBURG BROUWER**, van *Java.*

Onderwerp: **Katoen-Cultuur in *Nederlandsch-Indië.***

De Raad,
JOOST VAN VOLLENHOVEN,
Vice-President.
J. HAVELAAR, *Secretaris.*

De INTEEKENLIJST

voor het bijwonen der **Vier Voordragten** van BETUWSCHE NOVELLEN, door den Heer **J. J. CREMER**, van *'s Hage*, dezen Winter te houden, ligt van 28 November tot 5 December a. s. in een der Localen van het Dep. Gebouw der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen.*

Die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den **Boedel** van wijlen den Heer **S. E. HEILIGERS**, in leven *Winkelier*, aan de Keizerstraat te Rotterdam, en op den 26 October 1861 overleden, worden verzocht daarvan **opgaaf** of **betaling** te doen ten Kantore van de Notarissen *VAN DER HOOP & REEPMAKER* aldaar.

RIJTUIG-FABRIEK
EN
MAGAZIJNEN
van M. L. HERMANS & Co.,
te 's GRAVENHAGE.

Voorhanden een groot aantal **Nieuwe** en **Gebruikte RIJTUIGEN**, waaronder eenige die, door bijzondere omstandigheden, tot ***veel verminderden prijs*** worden opgeruimd.

CHERRY TOOTH PASTE · PATRONIZED BY THE QUEEN

PÂTE DE CERISES,
POUR LES DENTS.
La meilleure marché et la meilleure préparation pour les dents.
Seuls propriétaires,
JOHN GOSNELL & CO.,
à Londres.

Messrs JOHN GOSNELL & Co., Parfumeurs de S. M., seront heureux d'exécuter les ordres qui leur seront adressés, et d'appointer des Agents pour la vente des produits de leur manufacture.

ROTTERDAM & HULL.

Het Stoomschip **OCEAN QUEEN**, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Zaturdag 30 November.**

De Agenten *SEEUWEN & Co.*

ROTTERDAM—GRANGEMOUTH,

in directe verbinding met **GLASGOW**, door het **Forth- en Clyde-Kanaal.**

Het Stoomschip **LOUISE**, Kapitein **P. J. van der Grient**, zal van hier naar **GRANGEMOUTH** vertrekken ZATURDAG 30 November, des morgens vroeg.

Adres bij *D. BURGER & ZOON.*

HET GROOT GENEESMIDDEL VOOR ALLEN.
Bekend door de geheele Wereld.

De ZALF en PILLEN van HOLLOWAY.
Onvolmaakte gezondheid.

Eene gewone verkoudheid moet nimmer verwaarloosd worden; zeer zeker zal dezelve gevaarlijke gevolgen hebben, als men zich weer op nieuw aan de guurheid van het weder blootstelt. Het uitwerpen van slijm moet geheel gedaan zijn alvorens men gezond kan genoemd worden. Wanneer de Zalf van HOLLOWAY goed ingewreven wordt op de keel en op de borst, dan zal dezelve op eene wonderbaarlijke wijze de ontsteking verminderen en eindelijk geheel uitroeijen. De drooge hoest gaat weg, de borst wordt losser, terwijl de Pillen het bloed zuiveren, geregeld doen vloeijen en daardoor het ligchaam versterken. Deze twee onwaardeerbare middelen zullen bij gewone verkoudheden de longen en luchtpijpen gezond achterlaten en beletten dat de verkoudheid van ernstigen aard kan worden, bij voorbeeld, dat zij zou kunnen overgaan in keelziekte, borstkwaal enz.

De Zalf en Pillen moeten te zamen gebruikt worden voor de genezing der volgende Kwalen.

Open Beenen.	Jicht.
Zwerende Borsten.	Lendenpijn.
Brandwonden.	Aambeijen.
Steenpuisten.	Rheumatiek.
Beijen- en Muskietensteek.	Schurft.
Winterhanden.	Zwerende Tepels.
Kanker.	Keelpijn.
Stijve Gewrichten.	Huidziekte.
Likdoorns.	Scheurbuik.
Melaatschheid.	Zeere Hoofden.
Zweren.	Puisten van alle soorten.
Ontsteking der Lever, Nieren en Baarmoeder.	Wonden enz., enz.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer J. M. VAN RENESSE, Depôthouder te *'s Gravenhage*; bij den Heer M. CLOOS, in de Vriesche Apotheek, Hang, bij de Zeevischmarkt, n.° 441, te *Rotterdam*, en bij den Heer J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch*; alsmede in **Holloway's Etablissement**, te *Londen*, 244, Strand, en te *New-York*, 80, Maiden-Laine.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.
Potjes Zalf . . *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 20.95.
NB. Bij ieder Doosje Pillen of Potje Zalf is een papier gevoegd dat den Patienten aanwijst hoedanig te handelen.

GENERAL STEAM-NAVIGATION COMPANY.
ROTTERDAM EN LONDEN.

De Stoom-Schepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.

Zaturdag 30 November, 's morgens 9 ure.

DECEMBER 1861.

Dingsdag 3, 's morgens **11** ure.	**Zaturdag 7**, 's namiddags **1** ure.
Donderdag 5, 's namiddags **1** „	**Dingsdag 10**, „ **2** „

VRACHTEN: Groote Kajuit £ 1.10.—, heen en terug £ 2.5.—.
Voor-Kajuit „ —.17.6, „ „ „ „ 1.6.6.

GEBROEDERS SMITH, *Agenten.*

NB. De bovenstaande Afvaarten zullen plaats hebben, mits de Rivier vrij van IJs is.

STOOMBOOTVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM, HULL en GOOLE,
Iederen WOENSDAG en ZATURDAG,
Voor PASSAGIERS, GOEDEREN en VEE.

De Stoomboot **KILLARNEY**, Kapit. **Ths. Bollands**, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL en GOOLE ***iederen Zaturdag.***

Ligplaats: **Nieuwehoofd.** Adres HUDIG & PIETERS.

SNELVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en ANTWERPEN,
voor PASSAGIERS en GOEDEREN,
met de Stoombooten
TELEGRAAF.

Deze Stoombooten, behoorende tot de snelstvarende van Europa, hebben schoone Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen hetwelk afgehuurd kan worden.

STATIONS:

SLIKKERVEER, KINDERDIJK, NIEUWE VEER, ALBLASSERDAM, DORDRECHT, STEENEKAMER, 's GRAVENDEEL, WILLEMSDORP, WILLEMSTAD, OOLTGENSPLAAT, DINTELSAS, STEENBERGSCHE VLIET, **ZIJPE** voor **Zierikzee en Brouwershaven**, ST. PHILIPSLAND, STAVENISSE, YERSEKENDAM, VOSMEER, THOLEN, BATH en LILLO.

NOVEMBER 1861.

Van Rotterdam.				Van Antwerpen.			
	30 Zaturdag	's morgens	5.30		29 Vrijdag	's morgens	8.30
Dec.	3 Dingsdag	„	8.—	**Dec.**	1 Zondag	„	10.—
	6 Vrijdag	„	9.30		5 Donderdag	„	7.—
	10 Dingsdag	's nachts 9/10	1.—		8 Zondag	„ 7/8	3.30

PASSAGIERS-VRACHTEN:

Groote Kajuit *f* 2.50, heen en terug *f* 4.— Voor-Kajuit *f* 1.50, heen en terug *f* 2.50. — **Passagiers-Bagage vrij. — Kinderen beneden de 10 jaren Halve Vracht.**

Agenten: VAN MAENEN & Co., te Antwerpen; C. VERSTRAETEN DE MEURS, voor Goederen, en CH. HENIN, Hôtel d'Angleterre, voor Passagiers, beiden te Brussel; M. ZOETER, aan het Hoofd te Zijpe; M. AUGUSTIJN, Hôtel de Kroon, te Zierikzee; A. DE BRUYN, Groothoofd te Dordrecht; VAN DER MAADEN & BORGHOLS, te Amsterdam, en

VERWEY & Co., *Cargadoors-Expediteurs*, Boompjes te Rotterdam.

ROTTERDAM-BORDEAUX.

Het Stoomschip GIRONDE, Kapit. *van Emmerik*,
vertrekt naar BORDEAUX **Dingsdag 10 December.**

Deze AFVAART correspondeert met de **MAILBOOT**, die 25 December van BORDEAUX naar ***BRAZILIE*** en ***LA PLATA*** vertrekt. — GOEDEREN voor ***PERNAMBUCO, BAHIA, RIO, MONTE-VIDEO*** en ***BUENOS-AYRES*** worden te Rotterdam met *directe* Connossementen aangenomen.

Nadere inlichtingen bij SMITH & Co., te Rotterdam.

Publieke Verkooping.

J. KOLFF, LEONARD L. JACOBSON, ECKSTEIN en G. ELINK SCHUURMAN, Make[laars] te Rotterdam, zijn van meening, als last heb[bende] van hunne Meesters en op authorisatie van de H[eeren] H. & A. BICKER CAARTEN, als Gevolmagtigden [van] het Comité van Assuradeuren te Havre, na a[...] conform de Wet, op Donderdag 5 December des voormiddags ten 11 ure, in het Huis der Not[arissen] aan de Gelderschekade, te Verkoopen:

Circa 3300 Balen en Zakken
Santos KOFFIJ,
benevens circa **200 ledige BALEN**
alle minder en meerder beschadigd.

Aangebragt van Santos per het Schip St. [...] Kapitein *Frevel.*

Nadere onderrigting bij bovengemelde Make[laars].

PUBLIEKE VERKOOPING
van 350 a 400 Mudden
HAARDASCH
te ***Westmaas***, in de Raadkamer alda[ar] Donderdag den 5 December 1861, des voorm[iddags] ten elf ure.

Openbare Verkooping.

De Notarissen *BURGER & SCHADEE*, re[siderende] te Rotterdam, als last hebbende van hunnen Pri[ncipaal] zijn voornemens om op Woensdag den 11 De[cember] 1861, des namiddags ten 5 ure, in het No[tarishuis] aldaar, in het openbaar te Veilen en den 18den aanvolgende, ter zelfder plaatse en ure, te Ver[koopen]:

Den OPSTAL

van eene **PHOTOGEEN-FABRIEK**, op het eiland Fijenoord, gemeente IJsselmo[nde,] den Grond toebehoorende aan de gemeente [Rotter]dam, en op den Perceelsgewijzen Kadastralen [...] van IJsselmonde voorkomende in sectie A, [...]

Breeder bij Biljetten omschreven.

Te aanvaarden 1 Januarij 1862 bij de [...] der Kooppenningen.

Belast wegens regt van Opstal ten beho[eve van] de gemeente Rotterdam met eene jaa[rlijksche] som van *f* 100, welk regt van Opstal [...] 3 Maart 1864.

Nadere informatien te bekomen ten Kant[ore van] de genoemde Notarissen, aan de Gelder[schekade,] wijk 2, n.° 48, te Rotterdam, terwijl het te[...] dagelijks voor ieder te zien is.

Openbare Vrijwillige
VERKOOPING

De Notarissen *DALEN, LAMBERT* e[n] *WIJNGAARDEN*, residerende te Rotterd[am,] last hebbende van hunne Principalen, zijn van [...] om op Woensdag den 4 December 1861, des [namid]dags ten 5 ure, in het Lokaal der Publieke [Verkoo]pingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, openbaar te Veilen en te Verkoopen:

N.° 1. Een **HUIS**, bevattende onder[scheidene] VERTREKKEN, groote REGENWATERB[AK,] verdere GEMAKKEN, met grooten **TUIN**, met vele exquise VRUCHTBOOMEN en HEE[STERS] en **ERVE**, staande en gelegen in de Ker[k...] Rotterdam, wijk 15, n.° 248, groot in op[pervlakte] 6 Roeden 17 Ellen, bij het Kadaster be[kend] sectie B, n.s 685, 2007 en 2504.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1[861] *f* 18.93. In eigen gebruik en te aa[nvaarden] den 16 December 1861.

N.° 2. Een **HUIS** met **BOVENWONING** en **ERVE**, staande en gelegen aan de noo[rd...] van de Doelstraat te Rotterdam, wijk 8, n.° [...] het Kadaster bekend in sectie K, n.° 39.

Grondbelasting over 1861 *f* 22.07. [...] per week in vijf Percelen, te zame[n] *f* 239.20 's jaars.

De te veilen Percelen zullen kunnen wor[den be]zigtigd twee dagen vóór en op den dag der [...] van des voormiddags ten 10 tot des namidda[gs] 3 ure, mits men, wat betreft het Perceel [...] voorzien zij van een Permissiebiljet, door voornoemde Notarissen afgegeven, te wier K[antore] aan de Zuidblaak te Rotterdam, inmiddels [...] informatien zijn te bekomen.

Rotterdamsche Schouwburg.

Directie: ***J. Ed. de Vries.***

VRIJDAG 29 NOVEMBER 1861:

NEGEN,
of de Vrije Stemming,

Blijspel in drie Bedrijven, naar het Fransch [...] *ment de Mr. Cesar Girardot.* — Gevolgd [...]

NIET JALOERSCH,

Blijspel met Zang in één Bedrijf, naar 't [...] van *Laurencin* en *Lubire*, door *C. H. Hoe[...]* nieuwe Coupletten, vervaardigd door *F. H. [...]*

Tot slot:

DE MOLENAAR[S]

komiek Ballet-Pantomime in één Bedrijf, va[n ...] gemonteerd door den Balletmeester *Clair-[...]*

Aanvang ten 7 ure pr[ecies].

ZATURDAG 30 NOVEMBER 1861:

BEETHOVEN'S

FIDELIO,

groote Opera in twee Bedrijven (drie Afdee[lingen]).

Aanvang ten 7½ ure pr[ecies].

VERTREK der SPOORTREINEN.
Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.25, 11.40, 3.[...]
„ „ alleen n. 's Hage: 9.45, 5.3[...]
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.3[...]
„ 's Hage „ „ 8.30, 10.41, 1.30, 4.13, 6.43, [...]
Aankomst te Rotterd.: 9.15, 11.30, 2.15, 5, 7.30, 8.45, [...]

Vertrek van: **Rijn-Spoorweg.**
Rott.: 6.55, 9.50, 12.25 (expr.tr.), 2.10 (werkd.), 5.5[...]
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30 (expr.tr.), 4.30 (werkd.), 6.[...]
Arnh.: 6.30, 9.37, 11.55 (expr. tr.), 1, 5.55.
Utr. n. Rott.: 6.10, 8.40, 11.40, 1.15 (exp.tr), 5.35 (werkd.)
Goud. n. Rott.: 7.30, 9.20, 12.44, 1.53 (exp.tr), 6.27 (wkd.)
Aank. te Rott: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15 (exp. tr.), 7.05 (wkd.)

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.
Van Rotterdam: 10.15 's morg. en 3 's nam. [...]
„ Breda: 6.45 's morg., 12.35 's midd. en 5.25 [...]
de laatste alleen tot Antwerpen en [...]
„ Antwerpen: 7.50 's morg. en 12.20, 5.55 [...]
de laatste alleen tot Breda en [...]

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

…elukten eerst op zulk eene wonderbare wijze uit … storm gered werd en die daarom zoo innig hunne …kbaarheid aan den dag hadden gelegd.

…ERGEN OP ZOOM 25 *november*. — Met zekerheid … men mededeelen dat door de eigenaren der be…digde percelen voor het gedeelte der Staats-spoor…gen, lijn Roozendaal-Bergen op Zoom en Tilburg…da, de overeenkomsten voor de onteigening geteekend zijn, en dat men weldra met het leggen der …de banen voor bedoelde lijnen een aanvang zal …ken.

…NIJMEGEN 26 *november*. — De heer J. J. Bekker, …nemer te Lent, is als minste inschrijver door het …partement van Oorlog de aanneming toegewezen … de navolgende geniewerken op de verschanste …rplaats nabij deze stad: het verbeteren der batte…n gelegen links van de Hunnerpoort en achter den …dijk, en het maken van afwegen in den Hunnerberg … ƒ 25,500, — alsmede het verbeteren der keel…rdediging van het fort Kraijenhof en het slechten … lunetten voor ƒ 6900.

…ASSEN 25 *november*. — Het vooruitzigt bestaat thans … het plan, om van het ter Apel-kanaal naar het …noversche dorp Ruitenbroek een kanaal te graven, … worden verwezenlijkt. Gemeld kanaal zal daardoor … de Eems in verbinding komen. Wordt aan dit … gevolg gegeven, dan zal de zoowel aldaar als te …winkel aanwezige massa veen aanmerkelijk in …de stijgen.

… Terwijl elders de vlugt van wilde ganzen een …gen winter deed voorspellen, verwacht men te …on-Oord vroege noch gestrenge vorst, omdat bij … arbeid in het hooge veen dezer dagen nog in de …ste lagen adders en hagedissen worden aan…offen.

…an een artikel van den Moniteur des Intérets matériels …eenen wij het volgende:

…Op het Vasteland van Europa is het in Engeland …aande stelsel van „ Warrants," — dat is van leening … in depôt liggende grondstoffen, of fabriekgoederen — nog zeer weinig doorgedrongen, evenmin als natuurlijk de verschillende daaruit voortspruitende en in Engeland gebruikelijke combinatien, welke alle ten doel hebben een gedeelte van het kapitaal te mobiliseren, dat men in handelsgoederen gestoken heeft.

Te Antwerpen, Luik en Brussel zijn er wel kantoren waar men handelsgoederen kan beleenen, maar deze doen tot hiertoe nog slechts weinig zaken. De oude vooroordeelen kunnen moeijelijk met wortel en tak uitgeroeid worden, zoodat men die inrigtingen nog te veel op ééne lijn stelt met de banken van leening.

Hypotheek nemen op roerende goederen! handelsgoederen tot pand te geven! dat wordt veelal beschouwd als een teeken van achteruitgang en eene voorbode van faillissement. En toch zal die wijze van handelen ook bij ons met der tijd een der krachtigste hefboomen voor den handel worden. Het is waar dat ook ten deze het misbruik voor onvoorzigtigen groot gevaar kan veroorzaken, maar welk werktuig is niet gevaarlijk in handen van onkundigen?

In België zal, blijkens de troonrede eerlang een wetsontwerp over dit onderwerp aan de Wetgevende Magt worden aangeboden. Reeds bij de wet van 5 mei 1858 is dit onderwerp in Frankrijk hoofdzakelijk aldus geregeld: De eigenaar van koopmansgoederen, die in de dokken of Rijks magazijnen zijn opgeslagen, krijgt op zijn verzoek twee uittreksels uit een register met strooken, bekend onder den naam van *recepis* en *warrant*. Wil men nu de goederen verkoopen, dan geeft men de recepis af, waarop deze volgen kunnen. Maar wil men de goederen niet improductief laten liggen, dan endosseert men de warrant aan een ander, die daarop eene in het endossement vermelde geldsom, tegen behoorlijke rente voorschiet, te rembourseren op een tevens bepaald tijdstip en gewaarborgd door de goederen in depôt. Van een en ander geschiedt ook aanteekening in de registers der magazijnen, waar de goederen zijn opgeslagen. Al heeft men nu zijn warrant verhandeld, dan kan men toch de goederen verkoopen als zich daartoe de gelegenheid voor doet; in welk geval de kooper het voorschot rembourseert of deponeert. De houder dezer stukken krijgt alle mogelijke waarborgen, en wordt het voorschot niet op den bepaalden tijd teruggegeven, dan laat de houder van de warrant protest opmaken en kan hij zonder eenige verdere formaliteit binnen tien dagen tot verkoop der beleende goederen doen overgaan. De voorschotten beloopen zelden meer dan ¾ van de waarde der goederen.

Kunstnieuws.

ROTTERDAMSCHE SCHOUWBURG.

Hollandsche Tooneel-voorstellingen.

De voorstelling van dingsdag avond leverde afwisseling genoeg op. Het tooneelspel „de Oude Magister", uit het Hoogduitsch overgezet, gaf inzonderheid de heeren Moor, Albregt en Metsch gelegenheid om zich nieuwe aanspraken te verwerven op de ingenomenheid van het publiek. Eerstgenoemde gaf den door onverzadelijken hartstogt verteerden speler zeer goed weder en werd waardiglijk ter zijde gestaan door mw. Götz-Scheps, welke zich als eene goede actrice deed kennen, maar — wij mogen de opmerking niet terughouden — die geenerlei stemmiddelen bezit voor chansonnettes, welke dan ook een erbarmelijk effect maakten, vooral waar zij met den heer Barbiers te zamen verbeeldt te zingen.

In het daarop gevolgde blijspel „Niet Jaloersch" schitterde de heer Albregt weder, terwijl ook de dames Götz-Scheps, A. van Dijk en Albregt-Engelman, benevens de heeren Barbiers en Moor zich goed van hunne taak kweten. 't Is een lief stukje — wederom onaangezien het erbarmelijke Hollandsch — dat de lachspieren in gezonde beweging hield en vlug werd afgespeeld. Een zeer levendig applaudissement viel de vervullers der hoofdrollen ten deel, en men bewees hen de eer der terugroeping.

Van de ballet-pantomime „de Molenaars", dat reeds eenige malen is ten tooneele gevoerd, hebben we nog geen melding gemaakt Over het algemeen heeft ons dit ballet zeer goed voldaan, en daarvan is voorzeker het uitmuntende spel van den heer Clair Benié hoofdoorzaak. De onbegrijpelijke vlugheid, welke hij in de moeijelijke rol van den molenaarsknecht Vol-au-Vent aan den dag legt, gaf bijzonder genoegen en vergoedt ruimschoots dat de andere eerste sujetten in dit ballet minder ten tooneele verschijnen. Trouwens waren de dames Dupin-Dumilâtre en Inemer, en de heeren Friant en Primeau weder onverbeterlijk. Vooral de „Pas de trois, la Duperie," is zeer lief gearrangeerd.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 27 November.

OVERLEDEN: A. Garcet, jm., 18 j. — J. J. Aardenhout, z., 1 j. — W. M. de Beukelaar, z., 1 j. — A. van den Abeele, d., 16 j. — C. L. Nathy, wed. N. Brouwer, 51 j. — H. van den IJssel, z., 11 m. — J. Verbeet, z., 1 j. — J. L. den Braasem, wed. C. Rodenburg, 74 j. — N. J. Graaf, z., 3 m. — G. J. de Roodt, z., 1 j.

BEVALLEN: W. J. D. van Akelijen, geb. de Meijer, levenl. d. — W. M. Bakker, geb. Fransen, z. — F. P. Verdoorn, geb. Kruis, z. — M. van Vlijmen, geb. van Lindt, d. — M. Nije, geb. Barendrecht, d. — J. Klomp, geb. Klomp, z. — J. Kleykamp, geb. Berman, z. — J. Helmich, geb. Staats, z. — J. W. L. Dupont, geb. Dames, z. — J. M. Breukelman, geb. Assink, z. — IJ. Slagmolen, geb. Los; d. — C. M. Bladergroen, geb. Schenft, z. — T. Teeler, geb. Kerkhof, d. — A. H. Kamp, geb. Holterman, z. — E. Mulder, geb. Alofs, z.

GEHUWD: J. van Velthuysen, jm., 23 j., met C. van Gelderen, jd., 20 j. — K. D. van Gelderen, jm., 22 j., met T. M. Schiebergen, jd., 23 j. — J. Jeronimus, jm., 22 j., met G. H. S. Schröder, jd., 28 j. — A. P. Glaudemans, jm., 27 j., met A. Hoogewerf, jd., 30 j. — B. Stompe, jm., 29 j., met P. M. Bergé, jd., 24 j. — J. Pardoel, jm., 37 j., met M. F. Verroen, jd., 27 j. — P. de Jil, jm., 25 j., met C. A. Bens, jd., 35 j. — H. E. Park, jm., 22 j., met S. Robart, jd., 19 j. — J. Goudt, jm., 27 j., met A. M. Stam, jd., 27 j. — H. Robbers, jm., 32 j., met S. Wolffers, jd., 30 j. — A. Schaap, wedr, 63 j., met J. Stolk, jd., 40 j. — J. Wiesenhaan, jm., 23 j., met J. van Dokkum, jd., 23 j. — J. H. Rozeboom, jm., 32 j., met J. van den Bos, jd., 38 j. — S. M. Pama, jm., 25 j., met E. Punt, jd., 24 j. — H. Basomoine, jm., 25 j., met W. Huygens, jd., 29 j. — S. Döppert, jm., 31 j., met T. A. de Valk, jd., 29 j. — H. D. Hafkemeijer, gehuwd, 50 j., met J. Smits, jd., 40 j. — J. A. M. Wittkamp, jm., 28 j., met E. E. de Visser, jd., 22 j. — H. C. van Suylekom, jm., 26 j., met B. Kok, jd., 22 j. — J. J. B. van Loenen, jm., 24 j., met T. A. van den Arend, jd., 21 j. — G. van Galen, jm., 35 j., met C. de Penning, jd., 33 j. — E. Roekaert, jm., 29 j., met C. Decalonne, jd., 26 j. — H. Velthoven, jm., 35 j., met J. Span, jd., 34 j.

Weerkundige Waarnemingen op 27 November 1861. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
…pool	+ 2. 9	W.	—	+ 4. 4	regen.	slecht water.
…ngen	+ 0. 9	Z.W.	0	+ 4. 9	—	—
…der	+ 0. 2	W.t.Z.	1	+ 7. 8	—	—
…ingen	+ 0. 5	N.W.t.N.	3	+ 7. 4	—	—
…tricht	758. 3	W.Z.W.	2	+ 11. 0	—	—
…mouth	+ 4. 2	N.W.	—	+ 7. 8	mist.	gewoon.
…mouth	+ 3. 4	stil.	—	+ 8. 3	mistig, dampig.	slecht water.
[illegible]	— 0. 2	N.W.	—	+ 10. 0	schoon.	gewoon.
[illegible]	+ 0. 3	Z.W.	15	+ 12. 2	betrokken.	—
[illegible]	+ 0. 3	W.N.W.	—	+ 10. 0	betrokken, regen.	gewoon.

Alzoo grootste verschil in Nederland G 0. 9 M; generaal idem Bo 4. 4 Hv.

Scheepstijdingen.

…uwersh. *Aangek.*
…ov. *Noach*, Wierikx, Batavia
(vertrok 4 sept.)
…*land*, Wieke. Baltimore
(W. Z. W. — W.)
…voet (ZW) *Vertr.*
…v. *Catharina Louisa*, de Haan, Gibraltar en Palermo
…ns v. Oranje (st.), Duinkerken
…l of Auckland (st.), Londen
…gari (st.), Hartlepool
…horse (st.), Hull
…bird, Bensley, Newc.
…ieser, Darnell, d.°
…riton, Sandberg, Noorwegen
…atros, Anderson, Sandefjord
Aangekomen.
…eeniging, v. Noord, Bilbao
…lle (Z.W.) *Aang.*
…v. *Concordia* (st.), Londen
…oral (st), Bristol
Vertrokken.
… Scheffer (st.), Havre
… Bedwelty, kap. Tadd, …reede teruggekomen …ter binnendoor naar …voetsluis gezeild.
… overige op 25 dezer …de schepen liggen … in den Put geankerd.
…sluis (Z. W.)
…v. Niets gepasseerd.
Aangekomen
…*ov Maria*, Bloupot, Duink n. Newcastle (als bijlegger)
…kina Hillechina, Forma, Londen
…currant. Teensma, St. Petersburg
(met verlies van verschansing en opgeslagen dek)
Twee Gebroeders, Hitman, Dantzig
Vertrokken.
…nen, Jönsson. Stockh.
…tuna, Andersen. Christiania
…v, Holst, Drammen
…ingen *Aangek.*
…v. *Antverpia*, Bauning, Buenos-Ayres
…rie Key, Meulenaar, Adra

—o—

…verland-Mail.
…avia *Aangekomen*
…sept. *Juno*, Nicolaï, Samarang
(vertr. 17 n. Nederl. … passeerde 18 Anjer)
…acob Roggeveen, Vos v. Marken, Amsterd.
(…rtr. 9 oct. n. de Kust)
…derland & Oranje, Rosier, Singapore
(…rtr. 22 spt. n. de Kust)
…delicia, Hopwood, Swan River
…llevoetsluis, Vos, Rotterdam
(…rok 11 oct. n. de Kust)

Antonia Petronella, Voorendijk, Rott.
(vertr. 4 oct. n. de Kust)
den Elshout, Akkerman, Amsterdam
(vertr. 29 sept. n. de Kust)
Antonia, Bock. Glasgow
Willem Daniel, de Jong, Amsterdam
(vertrok 8 oct. n. de Kust)
17 *Jacoba & Christina*, Jaski, Amsterdam
(vertrok 9 oct. n. de Kust)
Hendrik-Ido-Ambacht, Bijl, Rotterdam
Souverain, Helliesen, Cheribon
(vertrok 23 spt. n. Nederl.)
Charlemagne, Duteil, Singapore
(vertr. 26 n. de Kust)
Tollens, Verhagen, St. George d'Elmina
18 *Johann Lange*, Lamke, Singapore
(vertr. 23 n. d. Kust)
19 *Tjielingsie*, Ouwehand, Amsterdam
(vertr. 6 oct. n. Soerab.)
Straat Bali, de Jong, d.°
Zeeploeg, v. Wijngaarden, Soerabaija
(vertr. 24 spt. n. Nederl.)
22 *Loopuyt*, v. d. Hidde, Hamburg
23 *Mary Goddard*, Haring, Samarang
(vertrok 8 oct. n. Nederl.)
24 *Generaal Michiels*, Visser, Nagasaki
25 *Rosetta*, Pierce, Manilla
(vertrok 10 oct. n. Onrust)
25 *Henrica*, Strackholder, China
(vertrok 9 oct. n. de Kust)
26 *Sicilië*, Schol, Soerab.
(vertr. 6 oct. n. Australië)
27 *Zwaan*, v. Hemert, Amst.
28 *Vriendentrouw*, Grevelink, Onrust
Canton, Kettler, d.°
Whampoa, Marcussen, Rotterdam
Johannes Anthonius, de Voogd v. d. Straaten, Samarang
(vertrok 7 oct. n. Ned.)
Minister van Holl, de Haas, Amsterdam
San Francisco (Hamb.) Kaap de G. Hoop
Wild Rover (Amerik.), Melbourne
29 Z. M. st. *Amsterdam*, kapit.-luit. Muller, Kaap de Goede Hoop
(vertrok 7 oct. n. Onrust)
Emma Mathilde, Behrens Liverpool
30 *Catharina & Geertruida*, Mos, Macao
Vorsetzen (Hamb.), Buenos-Ayres
1 oct. *Martha & Jacoba*, de Vries, Londen
H. Vincentius v. Paulo, Vassen, Macassar
(vertrok 11 n. Onrust)
6 *de Vrede*, van der Plas, Liverpool

7 *Jan v. Hoorn*, Borghorst, Dordrecht
Majestic, Jones. Samar.
Carl, Gurn, Indramayoe
Sea Nymph, Currie, Melbourne
8 *Gebroeders*, de Groot, Pekalongan
(vertrok 12 n. Amst.)
9 *Hendrika*, v. Aalburg, Rotterdam
10 *Pieter Schoenmakers*, van Varelen, d.°
Wilhelmina Maria, Postma, Singapore
Vertrokken.
19 sept. *S. H. Talbot*, Waleson, Singapore
21 *Peking*, Croese, Nederl.
Welvaart, Mooi. dito
Nederland, v. Breenqq, d.°
22 *Catharina Maria*, Oomkens, dito
24 *Constance*, Sipkes, dito
Spray, Hillman, Sydney
S. van Heel, Dietz, Kust
26 *Hollands Trouw*, Keuker, Nederland
Alblasserwaard, von Lindern, dito
28 *Hercules*, Detering, dito
29 *Kiandra*, Pfister, dito
30 *Gr. v. Heiden Reinestein*, Wamsteker, Nederl.
Launceston, Hodges, Sydney (N. Z. W.)
2 oct. *Prinses Amalia*, v. Alkemade, Nederl.
Azia, Molenaar, Onrust
3 *Concurrent*, v. d. Harst, Nederland
6 *Cornelis Gips*, v. Rijn v. Alkemade, dito
Stad Dockum Jaski, dito
John Land Hotchkiss, d°
8 *Kosmopoliet*, Bouten, d.°
Fortuna, de Ligny, d.°
10 *India*, Funch, dito
Anjer *Gepasseerd*
17 sept. *Cornelis Smit*, Weidenaar, Cardiff n. Manilla
22 *Doggersbank*, Kerkhoven, Padang naar Hong Kong
Aangekomen.
1 oct. *Maria Anna*, van Monnom, Batavia
Samarang *Aangek.*
8 sept. *Euterpe*, Kuipers, Rotterdam
9 *Quatre Bras*, Nieuwenhuys, Soerabaija
(vertr. 19 n. Nederl.)
13 *Tagal*, Göbel, Batavia
Graaf v. Heiden Reinestein, Wamsteker, Soer.
(vertrok 22 n. Ned.)
East Indian (Amerik.), Singapore
15 *Prinses Amalia*, v. Rijn v. Alkemade, Tagal
(vertrok 22 n. Ned.)
17 *Mary & Hillegonda*, Piccardt. Pekalongan
Nizam, Riboulet. Batavia
(vertrok 29 n. Frankrijk)
18 *Willemina & Clara*, Abrahamsz. d.°
19 *Kosmopoliet*, Bouten, Cheribon
(vertrok 1 oct. n. Ned.)

Stad Dockum, Jaski, Tagal
(vertr. 1 oct. n. Nederl.)
22 *Eersteling*, de Zeeuw Bagchus, Probolingo
Susanna Johanna, Lammerts, Batavia
Jedo, v. Rossen, d.°
23 *Doctrina & Amicitia*, Strootman, Pekalong.
25 *G. G. Duymaer v. Twist*, Hoeksma, Bezoekie
27 *Cornelia Hendrika*, v. d. Meulen, Probolingo
30 *Nederland*, Hoekstra, Soerabaija
1 oct. *Diligence*, Smit, Bat.
Jeannette Cornelia, Verhoeven, Rott.
3 *Estafette*, Oepkes, Panaroekan
Commissaris des Konings v. d. Heim, v. Zanten, Soerabaija
Mauritius, Holst, Bat.
Soerabaija *Aangek.*
14 sept. *Germania*, Franke, Batavia
Julie Cézard, Ropers, d.°
15 *Gaurtje & Maria*, Kruyt, d.°
(vertrok 1 oct. naar Bezoekie)
20 *Cornelia*, Jaski, d.°
21 *Eugenie*, Bargman, Rott.
(vertr. 3 oct. n. Bezoekie)
23 *Jhr. Mr. v. d. Wall v. Puttershoek*, Lammerts, Batavia
Rose Marie Louise, Garnau, Cheribon
24 *Luconia*, Hulshoff, Bat.
Baron van Hardenbroek, v. Rossum, Amsterdam
Philomela, Elms. Boston
26 *Duiveland*, Hagers, Bat.
28 *K. N. Yachtclub*, Zack, d.°
29 *Dina*, Rademakers, Samarang
Boni, Möller, Hong Kong
D. F. Weber Sr., Leese, Batavia
30 *Jacoba Helena*, Swart, Hong Kong
1 oct. *Madura*, v. Bruggen, Batavia
Vriendschap, Janzen, d.°
2 *Weltevreden*, Duinker, d°
Maria Veronica, Schol, d°
Vertrokken.
24 sept. *Arlequin*, Singer, Tjilatjap
Cheribon *Aangek.*
12 sept. *Pieter*, Hoogerwerff, Batavia
13 *Catharina Maria*, v. d. Tak, d.°
(vertrok 4 oct. n. Ned. via Pekalongan)
23 *Julie*, Brem, d.°
(vertr. 4 oct. n. Australië)
26 *Grondwet*, Kamminga, d°
30 *Johann Lange*, Lamke d°
4 oct. *Cézard*, Ketjen, d.°
Tagal *Aangekomen*
1 oct. *Nederland en Oranje*, Rosier. Batavia
3 *Provincie Drenthe*, Hoekstra, d.°
Indramayoe *Aangek.*
17 sept. *Zes Gezusters*, Rutgers, Singapore

Pasoeroean *Aang.*
23 spt. *Holland*, Auffmorth, Soerabaija
Christiaan Huygens, v. Katwijk, dito
24 *Graaf Dirk III*, Rotgans, dito
28 *Copernicus*. Visser, dito
Vertrokken.
26 *Cecrops*, Davidson, Australië
Probolingo *Aang.*
23 sept. *Hugo Grotius*, Vogelesang, Soerab.
25 *Rotterdam*, Poort, dito
27 *Vice-Admiraal Gobius*, van Duyn, dito
Geertruida Maria, Spiegelberg. dito
Panaroekan *Aangek.*
13 sept. *Susanna Elisabeth* Ouwehand, Soerabaija
Tjilatjap *Aangekomen*
12 sept. *Rhijnvis Feith*, Lammerts, Soerabaija
16 *H. Liduina*, v. Brink, Batavia
3 oct. *Capella*, Landweer, Soerabaija
Vertrokken.
19 sept. *Bulgersteyn*, Geerling, Rotterdam
Hong Kong *Aangek.*
20 spt *Bosphorus*, Kruisinga Whampoa
(vertr. 10 oct. n. Singap.)
2 oct. *Generaal Michiels* de Wilde, Bangkok
Vertrokken.
5 *B. H. van Saxe-Weimar*, Gilbert. Batavia
Macao *Aangekomen*
20 spt. *Hollandia*, Ruige, Bangkok
(vertr. 1 oct. n. Batavia)
8 oct. *Bantam*, v. d. Bolck, Hong Kong
(in lad. n. Samarang)
Vertrokken.
3 *Pegasus*, Mannoury, Oostkust
vóór 14 *Stad Leyden*, v. d. Poll, Batavia
Amoy *Aangekomen*
24 spt. *Prins Veldmaarsch.*, Immink, Hong Kong
28 *Postiljon*, v. Someren Greve. Shanghai
(vertr. 8 oct. n. Tarivan)
5 oct. *Helmers*, Messen, Chinchew
Foo-Chow *Vertr.*
14 spt. *Macao*, Kroll, Melbourne
1 oct. *Marco Polo*, Cowes
Theodore & Julie, d.°
Shanghai *Aangek.*
6 sept. *St. Helena*, Sterkenburg, Nagasaki
(in lad. n. Nagasaki)
Vertrokken.
4 *Maria Elisabeth*, v. d. Valk, Taku
22 *Nieuw-Lekkerland*, Hoffman, Batavia
4 oct. *Martha Theresia*, Visser, Kanagawa
Manilla *Aangekomen*
10 sept. *President Plate*, Harten, Cardiff
(in lad. n. Batavia)
Singapore *Aangek.*
.. sept. *Valparaiso*, Kok, Rotterdam
(bestemd n. Hong Kong)

—o—

Bushire (G. van Perzië)
Aangekomen.
2 oct. *Etha*, Buschmann, Batavia
St. Helena *Aangek.*
11 oct. *Equinox*, Williamson, Akyab
(vertr. n. Falmouth)
New-York *Aangek.*
10 nov. *Casilda*, Stafford, Rott., l. v. Halifax)
In lading.
Junius, Nickerson, Amst. en Rott.

Black Sea, Rickmers, dito en dito
Margaretha, Radloff, dito en dito
Sara Hendrika, de Jong, M.-Video en B.-Ayres
Boston *Aangekomen*
6 nov. *Fairfield*, Hurst, Rotterdam
Uitgeklaard.
8 *S. R. Allen*, Baker, Rott.
Halifax (N.S.) *Aangek.*
6 nov. *Ellen Stewart*, Coffin, Rotterdam
Palermo *Aangekomen*
15 nov. *Beerta Hendrika*, Stuit, Newcastle
17 *Jacob van Cleef*. Tholen, Amsterdam
Haren, Boer, d.°
Valencia *Aangekomen*
14 nov. *Margiena*, Smit, Amsterdam
Gibraltar *Aangekomen*
15 nov. *Levant*, v. Gelderen, Smirna
(vertr. n. Vlaarding.)
19 *Juffer Esse Mensinga*, Bragt, Napels
(vertr. n. Rotterd.)
Zeilklaar.
13 *Vertrouwen*, Kal, Malta
Lissabon *Aangekomen*
16 nov. *Henrica*, v. Lessen Balsters, Newcastle
Vertrokken.
16 *Brazilie Packet*, Nyman, Rio-Grande
Bilbao *Vertrokken*
20 nov. *Jacob Synes*, Schut, Rotterdam
Queenstown *Aangek.*
23 nov. *Hendrika*, Wegener. Port Mahon
Liverpool *Aangek.*
24 nov. *Hermanna*, Pijbes, Lissabon
Valid, Jack. Suriname
25 *Eclipse* Doekzen, Bomb.
Vertrokken.
23 *Polyxena*, Steele, Dordt
Swansea *Vertrokken*
23 nov. *Catharina Maria*, de Vries, Livorno
Mumbles *Vertrokken*
24 nov. *Ettje Berg*, Post, (v. Swansea) Alicante
Cardiff *Aangekomen*
22 nov. *Rolf*, Christiansen, Rotterdam
Harmanna, Veling, Santander
Jersey *Uitgekl.*
23 nov. *Seabird*, Nuttall, Rotterdam
Plymouth *Aangek.*
24 nov. *Pioneer* (st.), Rott.
Douvres *Binneng.*
25 nov. *Filippus Cornelius*, Meeter. Bord. n. Lubeck
Rotterdam (st). Klasen. Rotterdam n. Triëst
(alles wel aan boord)
Deal *Aangekomen*
24 nov. *Jeanne*, Kroon, Londen
(vertr. n. Livorno)
Londen *Aangekomen*
25 nov. *Catharina Charlotte*, Eisinga. Greifswald
Egbertus, Schrik, St. Ubes
26 *Hoop*, Pronk, Genua
Uitgeklaard.
25 *Admiral*, Whitteron, Rotterdam
Hartlepool *Aangek.*
21 nov. *Blandina*, Schuldt, Dordrecht
Shields *Aangekomen*
23 nov. *Alma*, Lockyer, Dordrecht
24 *Rubin*, Worsoe, Rott.
Newcastle *In lading*
22 nov. *Ida Berendina*, op 't Holt, Bilbao
Anna Geertruida, van Ingen. Genua
Charlestown *Aangek.*
22 nov. *Fylla*, Fuhrer, Rott.

Alloa *Vertrokken*
22 nov. *Jufvr. Hillegonda*, Douwes, Randers
Glückstadt *Vertr.*
25 nov. *Jantina Alida*, Texer, Holland
Op de Elve *Aangek.*
26 nov. *Annette*, Bol, Zoltkamp
Bremerhaven *Vertr.*
25 nov. *Hendrika Jeltina*, Lukkien, Antwerp.
Frau Henriette, Klöfkorn, Amsterdam
Weldaad, Lukkien, Zaandam
Emden *Aangekomen*
22 nov. *Martha*, Siemers, Amsterdam
Wismar *Aangekomen*
25 nov. *Henderika*, Lever, Dantzig
Vertrokken.
25 *Jantina*, Blaak, Holland
Greifswald *Vertr.*
22 nov. *Barbara Jonker*, Oltmans, Londen
Swinemunde *Aang.*
24 nov. *Marie Jeannette*, v. Slooten, Rotterd.
Memel *Aangekomen*
22 nov. *Petrus Horreus*, Zwieting, Dantzig
Helsingfors *Aang.*
7 nov. *Olga*, Matsson, Amsterdam
Christiania *Uitgekl.*
16 nov. *Jonge Lieffert*, Bakker, Bremen
Langesund *Aangek.*
14 nov. *Houthandel*, de Vos, Maassluis
Tromsoe *Uitgeklaard*
30 nov. *Hiram*, Roelfsema Italië
Fredrikshavn *Binn.*
21 nov. *Paradies*, Bornholdt. Holland n. Aarhuus
Rendsburg *Aangek.*
22 nov. *Flora*. Rönna, Stolpmünde n. Zwolle
24 *Alida Folkerts*, Mooi, dito n. dito
Zeemeeuw, Bontekoe, Korsoer n. Holland
Reina, Kruisinga. Dantzig n. Bremen
Hermanus Hesselaar, Mellema, d.° n. d.°
Bijka, Gort, d.° n. Rott.

—o—

Amsterdam 27 nov. Het stoomschip *Willem I*, kapt. Hazewinkel, van hier naar Hamburg, op Pampus in den grond gevaren (bevorens gemeld), is, nadat een gat gestopt en het water uit het schip gepompt was, gisteren namiddag met assistentie van eene sleepboot alhier voor het Oosterdok aangekomen.

Wijck op Föhr 24 nov. De Hannoversche schoener *Maria Elise*, k. Ernst, v. Libau met lijnzaad n. Leer, is eergisteren op Sylt gestrand, doch het volk gered; men is bezig met het bergen der lading.

Cuxhaven 25 nov. Het schip *Salus*, kapitein Tiemann, v. Harlingen n. Londen, is heden nacht met verlies van kluiverboom enz. alhier gepasseerd. de Elve opvarende.

— 26 nov. De Eng. brik *William Chaytor*, v. Newcastle n. het Nieuwe Diep, is alhier binnengeloopen.

Wremen 23 nov. De Nederl. tjalk *Onderneming*, schipper Katoen, v. Dantzig n. Bremen, den 15 dezer boven Meijersleegde gestrand, is totaal wrak; de lading deelen en de inventaris zijn geborgen.

Hoyer 25 nov. Den 23 dezer is door het Listerdiep in de haven van Romoe binnengebragt de Groninger tjalk *Domina*, schipper Wolters, van Horsens met gerst naar Antwerpen bestemd. Het schip heeft zeer veel geleden, alle ankers en kettingen, zeilen, boot enz. verloren, is lek en de lading overgeworpen. Het volk en eene vrouw met drie kleine kinderen zijn in zeer ellendigen toestand gered, hebbende veel van koude en water geleden.

Fredrikshavn 22 nov. Men heeft de berging van de tuigage en den inventaris van den bij Bunken gestranden Ned. schoener *Hendrika*, wijlen kapitein Engelsman, van Koningsbergen naar Harlingen (bevorens gemeld) moeten opgeven wegens aanhoudend ongunstig weder en ongunstige ligging van het schip, dat geheel onder water zit. Van de lading heeft men mede niets kunnen bergen.

Riga 24 nov. Het ijs is doorgebroken en de rivier tot Bolderaa bevaarbaar. Het grootste gevaar voor de schepen is voorbij.

Lissabon 25 nov. Het Amerik. schip *Corintian*, k. Sweetser, van Cardiff naar Alicante, den 28 oct. ll. lek alhier binnengeloopen, is in den afgeloopen nacht eene prooi der vlammen geworden.

—o—

Gepraaid:

2 nov., op 31° NB. en 67° WL., *Zuiderzee*, de Jong, v. Havana n. Amsterdam.

8 nov., op 39° 51′ breedte en 71° 30′ lengte. *Burmah*, Beckwith. v. New-York n. Rotterdam.

—o—

26 nov. De wind te **Falmouth** W. en te **Deal** Z. Z. W., zeer hard.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
26 nov. *Albert & Victor*, Meintz, Liverpool

—o—

Amsterdam *Vertr.*
26 nov. *Alida Margaretha*, Klein, Nantes

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 28 nov.: 1ste getijde 12 ure 3 min.; 2de get. 12 ure 27 min.

Arnhem. Waterhoogte 26 nov. 1.80 el.

Keulen. Rijnhoogte 26 nov. 8 v. 4 d. Rijnl. (gewassen 9½ d.)

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA en CHERIBON, Noach, P. Wierikx. — 5621 pic. Koffij, 7947 pic. Suiker, 647 pic. Thee, 75 pic. Buffelhuiden, 700 pic. Tin en 100 pic. Rotting, N. H. M.

RIO-JANEIRO, Mercury. W. S. Knight. — 3000 b. Koffij, Suermondt en Wagner.

246ste Staats-Loterij.

4de Klasse, 3de Lijst.

Trekking op 27 November.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van *f* 2000: N.° 18922
" " - 1500: " 11938 17833
" " - 1000: " 8019 14599
" " - 400: " 15983
" " - 200: " 3156 13229 18833
" " - 100: " 3952 7222 9252 10083 13294 14418 19309

Prijzen van *f* 65:

42	3092	5874	8343	11029	13573	16072	17887
54	3098	5876	8348	11037	13657	16165	17914
135	3102	5909	8375	11055	13695	16194	17928
164	3135	5992	8466	11127	13712	16465	17953
177	3172	6004	8520	11278	13803	16494	17977
341	3291	6027	8656	11283	13814	16509	17983
354	3349	6100	8740	11316	13834	16526	18017
411	3418	6122	8794	11347	13948	16536	18043
428	3502	6134	8811	11421	13981	16584	18065
491	3522	6165	8832	11433	14003	16592	18091
582	3524	6195	8833	11472	14030	16643	18166
716	3627	6207	8870	11474	14051	16659	18188
774	3731	6280	8961	11501	14103	16662	18234
794	3794	6325	9001	11513	14135	16673	18278
845	3858	6351	9091	11548	14137	16760	18328
890	3894	6362	9182	11559	14199	16769	18341
971	3918	6375	9192	11578	14236	16800	18377
1022	3942	6435	9198	11657	14314	16836	18386
1037	4116	6472	9200	11662	14451	16837	18432
1061	4198	6546	9211	11683	14464	16847	18452
1082	4225	6558	9235	11687	14466	16863	18494
1096	4263	6568	9321	11695	14477	16891	18517
1202	4287	6784	9379	11722	14507	16920	18555
1241	4313	6821	9426	11814	14518	16927	18568
1259	4350	6857	9489	11892	14546	16995	18752
1366	4405	6859	9532	11927	14651	17095	18818
1487	4542	6909	9626	11998	14931	17102	18874
1490	4552	7032	9635	12023	14997	17121	18965
1551	4612	7039	9677	12051	15117	17133	18979
1600	4771	7053	9712	12147	15140	17148	19031
1612	5008	7080	9734	12205	15191	17195	19055
1708	5011	7136	9783	12221	15238	17206	19061
1783	5077	7194	9834	12223	15246	17212	19215
1909	5122	7229	9884	12224	15278	17299	19240
1920	5192	7265	9910	12239	15318	17343	19248
1939	5212	7291	9923	12301	15335	17360	19283
1999	5224	7302	9972	12310	15342	17379	19287
2016	5232	7305	10077	12336	15362	17438	19340
2052	5324	7339	10114	12408	15409	17471	19345
2064	5415	7400	10157	12409	15420	17472	19362
2067	5441	7429	10228	12479	15447	17479	19374
2112	5470	7479	10302	12523	15495	17481	19390
2149	5487	7576	10392	12538	15571	17485	19442
2212	5496	7578	10410	12579	15589	17494	19451
2326	5506	7596	10503	12651	15606	17535	19498
2353	5514	7635	10690	12694	15672	17548	19528
2471	5533	7691	10778	12714	15683	17578	19563
2557	5576	7694	10781	12843	15784	17608	19594
2562	5637	7707	10869	12878	15818	17629	19663
2699	5669	7752	10871	12928	15853	17695	19681
2755	5677	7771	10877	13048	15937	17725	19694
2761	5685	7799	10894	13137	15968	17726	19698
2799	5702	7807	10920	13296	15978	17728	19764
2822	5744	7816	10955	13427	15993	17752	19781
2828	5759	7923	10963	13483	15996	17762	19856
2840	5767	7991	10964	13505	15999	17776	19909
2942	5798	8062	10970	13537	16064	17818	19943
3002	5858	8275					

NB. Bij de trekking der 2de lijst, gisteren gemeld, is abusief opgegeven als uitgekomen nommer met *f* 65, n.° 4114, zulks had moeten zijn **n.° 4140.**

AFSLAG van HUIZEN en ERVEN,

IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM:

Woensdag den 27 November:

Een Huis, Tuin enz., Coolsingel, 15/283; trekg. *f* 15,400, daarboven *f* 2600, verkocht.

Een Huis, Tuin enz., als voren, 15/282; - - 9000, daarboven *f* 50, verkocht.

Een Huis, Tuin enz., als voren. 15/284; - - 7300. daarop verkocht.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 27 November.			AMSTERDAM 27 November.		
	2 maanden.	Kort.		2 maanden.	zigt.
Londen	11.80	11.86½	Londen	11.82½ p	11.87½ g
dito 3/m.	11.77½	—	Parijs	55⅛ g	56⅛ p
Parijs	55¼	—	Bordeaux	55½ g	— g
dito 3/m.	55¼	56⅝	dito ½/m.	56 g	— g
Bordeaux	55⅛	56⅛	Hamburg	35⅛ g	35⅜ g
Hamburg	35¼	35⅞	Genua	46⅛ g	— g
dito 3/m.	35⅛	—	Livorno	46⅝ g	— g
Petersb.	162	—	Napels	78 g	— g
Livorno	45¼	—		3 maanden.	zigt.
Genua	45⅛	—	Madrid	238 g	— g
Napels	77⅛	—	Cadix	235 g	— g
Antwerp.		⅞	Sevilië	235 g	— g
Berlijn		175.	Bilbao	235 g	— g
	6 weken.	Kort.	Lissabon	41⅛ g	— g
Frankfort.	100¼	—	Porto	41⅝ g	— g
Augsburg.	99⅞	—	Petersb.	163⅛ g	— g
Weenen	83⅛	—		6 weken.	zigt.
Triest	83⅛	—	Weenen	83⅛ g	— g
			Augsburg.	99⅜ g	— g
			Frankfort.	100⅛ g	— g
			Rotterdam	⅛ g	

Disconto 3 en 3½ pc.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 21.22½; dito Nation. *f* 29.10; Napelsche *f* —; div. Eng. per £ *f* 11.80; 3 pc. Eng. Russen *f* 11.80; Fransche *f* 56; Belgische *f* 56; Pruiss. *f* 35; Spaansche Piasters *f* —; dito Coup. per fr. —; Hamburg Russen *f* 32½; Russen in Z. R. *f* 33½; Pools. in fl. 27½; Pap. Roeb. —; Dollars *f* —.

Speciekoers. — Gouden Specien per Stuk. N. Dukaten *f* — a *f* —; Oude ger. d.° *f* 5.55 a *f* 5.65; Tien Gulden St. *f* 9.80 a *f* 9.90; d.° Eng. Sover. *f* 11.90 a *f* 12; d.° Pist. *f* 9.60 a *f* 9.70; St. van 20 fr. *f* 9.35 a *f* 9.45; Baren Goud en Specien *f* 11 a *f* 12 pc. a *f* 1442.60 per N. ℔ fijn.— Zilveren Specien per Ned. ℔ fijn. Fijne Dritteis *f* — a *f* —; dito Bar. 2000/1000 950, Zilver van 900 a 850, dito van 800 a 700, dito van 600 a 500, dito van 400 a 300, — *f* 104.20 a *f* 105. — Zilveren Specien per Stuk. Pilar. Piast. *f* 2.55 a *f* 2.60; Fr. Kroonen *f* 2.70 a *f* 2.75; St. van 5 fr. *f* 2.33 a *f* 2.36; Brab. Kroonen *f* 2.65 a *f* 2.70; Pruiss. Daalders *f* 1.75 a *f* 1.78.

Beursberigten.

ROTTERDAM 27 November.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl...	Werk. Schuld 2½ pCt.	63⅞		
Spanje..	Amortis. Schuld	17⅝	17⅞	
Portugal..	Obl. 1856/7/9. 3	45⅜		
Rusland..	Obl. bij S. 5	93⅛		
•	Spoorw.Aand. 5	193⅜		
Oostenr...	Obl. in Metal. 5	46⅜		
•	dito Nationale 5	55⅛		
Grenada..	Uitgestelde ...1	5⅛	5⅜	5⅛
Mexico...	Obligatien...3	26⅛	26⅜	26⅛
Griekenl...	Coupons.....	⅞	⅞	

Met uitzondering van hoogere prijzen en tamelijk veel omzet van Spaansche Amortisable, leverde de beurs overigens, zoo ten opzigte van handel als variatie, niets belangrijks op.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten drie ure: Nederland, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 63 13/16. Spanje, Amortisable-Schuld, 17¼, 17⅜, 17¼. Portugal, Obligatien te Londen 1856/1859, 3 pc., 45 5/16, 45¼. Oostenrijk, Metalliek Oude, 5 pc., 46, 46⅛; dito Nationale, 5 pc., 55 1/16. Grenada, Oblig., 1 pc., 5¼. Mexico, Oblig., 3 pc., 26⅛, 26⅜, 26⅛.

AMSTERDAM 27 November.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl., ..	Werk. Schuld 2½ pCt.		63½	63¾	63 9/16
•	dito dito 3	•	76 1/16	76⅛	76 1/16
•	dito dito 4	•	99 3/16		
•	Amort. Synd. 3½	•			
•	Hand. Maats. 4½		140⅜	140¾	140½
•	O.-I. Leening 4	•			
•	Holl.Spw.... 4	•	89		
•	Rijn dito..... 4½	•			
•	M. van Weld. 4	•			
België, ..	Cert. *Rothsch.* 2½	•	54 3/16	54¼	
Frankrijk,	Certificaten.. 3	•			
Spanje...	Buitenlands.. 2	•	42 15/16	42⅜	
•	dito 3	•	51⅜		
•	Binnenlands. 3	•	47½	47 11/16	47½
•	Amort.Schuld		16⅞	17¼	16 15/16
•	Bew. v. Coup.				
Portugal,	Obligatien... 3 pCt.		46¼	46 5/16	
•	dito 1856/59. 3	•	45¼	45⅜	45¼
•	dito Uitgest..				
Rusland,	Ob. *Hope en C.* 5	•	102		
•	dito 1828/29.. 5	•	101⅛		
•	Cert. 1831/33 5	•			
•	d.° 1840..... 4	•	74¼		
•	d.° *Stieglitz*.. 4	•			
•	d.° d.° Nieuwe 5	•			
•	d.° d.° 1855 N. 5	•	93	93 1/16	
•	d.° te Lond. 4½	•	90¼		
•	d.° v.Assign.. 6	•	54½		
•	Inschr. dito.. 6	•			
Polen, ...	Aand. 1835.. ....*f*		165	165½	
•	Oblig........ 4 pCt.				
Pruissen,	Oblig. 4½	•			
•	dito 1859.... 5	•			
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.* 5	•			
•	d.° dito 4	•	43⅜		
•	d.° Met. Oude 5	•	45 15/16	46¼	46
•	d.° N. te Ams. 5	•	69¼		
•	d.° Nat. Met.. 5	•	54 15/16	55 3/16	54 15/16
•	d.° Metalliek. 2½	•	24⅛	24¼	24⅛
•	W. Ad. fl 250 4	•	194	195	
Brazilië,	1824, £ 100 5	•	99¼		
Equador,	£ 100 1	•			
Venez., ..	Obligatien... 3	•	21⅜	21¾	21⅜
•	Uitgestelde.. 1½	•	11	11¼	
Grenada,	Obligatien... 4½	•	13 7/16	13 9/16	13 7/16
•	Uitgestelde.. 1	•	5 3/16	5¼	
Mexico,..	Obligatien... 3	•	25 13/16	26⅜	26 1/16
Illinois................ 7		•	84¾	85	84¾

Handelm. a cont., 4½ pc. 140¾; Aand. Holl. Spoorw., 140¾; Rijn Shares, 192. Rusland, Cert. te Londen, 1859, 3 pc., 59⅛; dito bij Hope en Co., 1860, 4½ pc., 89⅞; dito Spoorw.- Actien, 5 pc., 193, 193¼, 193; Bromb. Spoorw., 71¼. Weener Bank-Actien, *f* 635; dito Aand. 1839, 257, 257½; Fr. Oostenr. Spw.-Oblig., bij Hope, *f* 123. Grenada Gest., 9½, 9 9/16. Griekenland 1825, 5 pc., 5⅞, 6, 5⅞.

Beleening 3, Prolongatie 3½, Disconto 3 pc.

Over het algemeen verkeerde de markt heden in flaauwe stemming; vooral Mexikanen waren gedrukt, en door de belangrijke daling der Geconsolideerden en daarop gevolgde verkooporders, sloot bijna de geheele markt in lager stemming.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63 9/16. Spanje, 2 pc., 42 5/16; dito binnenl., 3 pc., 47½. Oostenr., Metall., 5 pc., 45 15/16 a 46; dito Nation. 5 pc., 54 15/16 a 55.

PARIJS 26 November.

Frankrijk 3 pc. a cont. 70.05, 69.90; dito op ultimo 70.30, 70.10; dito 4½ pc. a cont. 96.15; dito op ultimo 96.25; Bank-Actien 2960, 2975. Crediet Mobilier 780, 773.75. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorw.-Aandeelen 408.75. Napels 5 pc. —. Spanje 2 pc. 42; dito buitenl. 3 pc. Oude 51⅛; dito Nieuwe 49½; dito binnenl. 3 pc. 48; dito Passive —. Oostenr. 5 pc. —.

Talrijke verkoopen oefenden op de beurs een ongunstigen invloed uit.

LONDEN 26 November.

3 pc. Cons. cont.	94½ a	94	3 pc. Peru	82	-	84
id. id. op tijd..	92⅞ -	—	4½ pc. id. Urib..	96	-	98
5 pc. Oostenrijk	65 -	70	id. te New-York	90	ex d.	
dito 1859 ..	65 -	70	3 pc. Portugal..	47	-	49
4½ pc. België...	98 -	100	5 pc. Rusland ..	100½	-	101½
5 pc. Braz. 1824	100 -	102	4½ pc. idem....	92	-	93
id. 1839/59....	100 -	102	3 pc. idem....	60	-	60½
id. 4½ pc. 1852..	92 -	93	3 pc. Spanje ...	52	-	52½
idem 1858	92 -	93	2 pc. idem.....	42¾	-	43¼
6 pc. Buen.-Ayr.	89 -	92	idem Amort....	17	-	17¼
6 pc. Chili.....	101 -	103	id. Cert. Coup..	6½	-	6⅞
3 pc. idem	69 -	71	5 pc. Sardinië ..	82	-	84
5 pc. Denemark.	— -	—	6 pc. Turkije ...	82	-	82½
3 pc. idem.....	82 -	84	idem Nieuwe...	73½	-	72½
2½ pc. Holland.	65 -	66	4 pc. idem.....	102½	-	103
4 pc. idem.....	99 -	101	3 pc. Venezuela	23	-	24
Equador.......	15 -	16	idem Uitgest...	12	-	13
id. Land - warr.	— -	—	Wissel Amst.krt.	11.17	a	17½
3½ pc. Grenada.	9 -	10	idem 3 m......	11.19½	a	12
id. Uitgestelde.	5½ -	—	idem Rott. 3 m..	11.19½	a	12
3 pc. Mexico...	28 -	28½	idem Parijs kort.	25.22½	a	27½
4½ pc. Peru....	98 -	100	idem 3 m......	25.52	a	57½

Engelsche fondsen waren lusteloos; voor buitenlandsche waren de prijzen iets vaster.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 27 November.

Tabak. Heden werden verkocht 50 vaten Maryland, per Scotia, en 33 vaten dito, per Helena.

SCHIEDAM 27 November.

Moutwijn, per Ned. Vat zonder fust *f* 13.—.
Jenever, " " " " " " - 18.50.
Amst. Proef " " " " " - 19.75.

Alles zonder de belasting.

Spoeling per Ketel .... *f* 2.—.

AMSTERDAM 27 November.

Granen. Tarwe in een doen: 129 ℔ bonte Pools. *f* 388, *f* 393. Rogge dadelijk onveranderd: 122 ℔ Pruiss. *f* 250 van boord; Amerik. *f* 240 per 2100 kil.; 118 ℔ Arch. *f* 244; op levering *f* 4 lager, Nov. *f* 225; in Maart en Mei *f* 232. Gerst, Haver en Boekweit zonder handel.

Zaden enz. Lijnzaad vast: 108/109 ℔ Arch. *f* 375. Raapolie: op 6/w. *f* 42¾; vlieg. *f* 41½; 1 Mei *f* 42½, *f* 42¼; 1 Dec. *f* 41, *f* 40½. Lijnolie: op 6/w. *f* 37¼; vlieg. *f* 36; 1 Maart, April en Mei *f* 34½; 1 Dec. *f* 35½. Hennepolie op 6/w. *f* 41½; vlieg. *f* 40. Raapkoeken per 1040 stuks *f* 88 a *f* 92. Lijnkoeken per 104 st. *f* 13 a *f* 15.

GRONINGEN 26 November.

Granen enz. De vorstige dagen der vorige week zijn door eene regenachtige weersgesteldheid bij weste wind opgevolgd. De aanvoer was heden over het geheel genomen vrij belangrijk en hielden de koopers zich algemeen wat terug. Tarwe tot vorige prijzen nog al iets in omgegaan. 116, 120 a 123 ℔ N. Omm. Roode *f* 8.50, *f* 8.65, *f* 9.10, *f* 9.25 a *f* 9.70, *f* 9.85 en 116, 120 a 123 ℔ N. Old. dito *f* 8.20, *f* 8.40, *f* 8.80, *f* 8.90 a *f* 9.40, *f* 9.50. Oude Rogge als voren alleen aan gebruikers, Nieuwe bij iets meerder aanbieding weer 10 c. verlaagd. 116 a 120 ℔ ongedr. Buitenlandsche *f* 7.90 a *f* 8.20 en 116 a 120 ℔ N. Inlandsche *f* 7.60 a *f* 7.90. Boekweit minder begeerd en lager afgegeven: 113 a 116 ℔ N. Zwarte Zand *f* 6.65 a *f* 7.05. Gerst goed prijshoudend, zijnde van Winter weinig, maar van Zomer vrij belangrijk geveild: 93, 96 a 99 ℔ N. Winter *f* 5.66, *f* 5.65, *f* 6.40, *f* 6.45; 96 a 99 ℔ Zomer *f* 5.25 a *f* 5.65, en 103 a 107 ℔ N. Knobbe *f* 5.95, *f* 6 a *f* 6.35, *f* 6.40. Haver bij den aanvang weinig gevraagd, maar na eene verlaging van 10 c. op alle soorten toch genoegzaam alles opgeruimd: 72, 75, 78 a 82 ℔ Dikke Brouw *f* 3.10, *f* 3.15, *f* 3.35, *f* 3.40, *f* 3.60, *f* 3.65 a *f* 3.90; 65 a 68 ℔ Witte Voer *f* 2.60 a *f* 2.90, en 65, 68, 72 a 75 ℔ Zwarte Voer *f* 2.50, *f* 2.80, *f* 3.10, *f* 3.15 a *f* 3.40. Paardenboonen als voren en naar deugd van *f* 7 tot *f* 7.75 verkocht. Gort meer ter veil en tot vorige prijzen aangeboden, puik *f* 11 a *f* 11.75 en Parel per 100 Ned. ℔ *f* 14 a *f* 18. Koolzaad goed prijshoudend en zijn van *f* 13 a *f* 14 naar deugd eenige partijen verkocht. Geel Mosterdzaad bijna zonder handel, alleen van afwijkende is verkocht tot *f* 8 a *f* 9. Raapolie *f* 39.75 a *f* 40. Lijnolie *f* 34.50 a *f* 35.

LONDEN 25 November.

Suiker stil tot vorige prijzen, Bengal mooi greinig 46/6; middl. a mooi Gurpatta Date 38/ a 41/6. Geraffin. flaauw, ord. Lompen 48/6; voorraad 73,947 t. — *Koffij* vast doch stil, Rio good first zeilende 58/3. — *Thee* stil doch prijzen onveranderd. — *Rijst* insgelijks stil, voorraad 26,586 t. — *Peper* stil, grijs a blank Singapore 3⅞ a 4 d. — *Indigo.* Goede soorten voor export geschikt op nieuw iets hooger. — *Zwavel* prijshoudend, goede 2a £ 7.7.6. — *Hennep.* Manilla middl. roping £ 22.15/. — *Metalen.* Schotsch Gietijzer stil 49/3 a 49/4. Tin hooger, Straits 120/; Banca 121/ a 122/. Koper en Yellow Metal ½ d. hooger. — *Katoen* stil. — *Oliën.* Lijn- stil, 35/6; Raap- stil, 43/6; Patent- 46/6 a 47/; Cocos- en Palm- als voren. — *Terpentijn* stil op 72/; Fransche 67/ a 68/. — *Talk* flaauw, loco 51/; tot ult. Dec. 50/6; oude 50/9 a 51/; voorjaar 51/6; Maart 52/6. Voorraad 45,742 v.

Graanmarkt. De aanvoer van inlandsche soorten was niet groot, doch uit het buitenland werd weder veel aangevoerd. Zoowel Engelsche als buitenlandsche Tarwe bedong vorige prijzen. Amerikaansch Meel was vast in prijs. Goede Gerst onveranderd, mindere soort 1/ lager. Boonen prijshoudend. Erwten iets hooger. Buitenlandsche Haver slechts tot eene verlaging van 6 d. te plaatsen. Zaden vast. De aanvoer der vorige week bedroeg: Tarwe 36.633 q., Gerst 12,069 q., Haver 64.285 q., Boonen 5216 q., Erwten 1277 q., Meel 16,335 zakk. en 4850 vtjs.

Veemarkt. De toevoer van het Vasteland was in de afgeloopene week groot. Heden ter markt bedroeg de aanvoer 5120 stuks Horenvee meest in de mindere soorten, die 2 d. lager te koop waren. Goede soorten flaauw doch onveranderd. Schapen met grooten aanvoer meestal 2 d. lager. Kalveren lager. Varkens als voren moeijelijk te plaatsen. Men noteert: Ossen 3/2 a 5/2, Schapen 3/4 a 5/6, Kalveren 4/ a 5/, Varkens 4/ a 5/.

LONDEN 26 November.

Suiker flaauw, Madras goed greinig 40/6 a 42/; Native bruin 32/. Geraffin. met meer handel tot de laatste verlaging, ord. Lompen 48/6. Melassen flaauw, Trinidad 15/6; Antigua 15/6; St. Kitts en Dominica 15/. — *Koffij.* Plant. Ceylon iets hooger, klein a middl. grof grijs 74/6 a 77/6; mooi ord. Java 73/6. — *Cacao* stil. — *Thee.* In veiling bedongen de beste soorten van Assam vorige prijzen, doch ord. a good 1 a 2 d. lager. — *Rijst* iets meer gevraagd. — *Limahout* £ 10.10/; Fustic £ 5.7.6 a 5.10. — *Zwavel* vast, 3a ex pakhuis £ 7.10. — *Lijnzaad* stil, Calcutta op levering 56/; Zwarte Zee dito 55/6. — *Metalen.* Schotsch Gietijzer vast 49/6 a 49/7½. Zink flaauw. Tin vast, Straits 121/. — *Katoen* stil. — *Oliën.* Lijn flaauw 37/6; Hull 35/ a 35/3; Raap- stil; Cocos- met goeden handel, Ceylon 50/; Palm- als voren 45/6 a 46/; Terpentijn- flaauw 71/ a 71/6. — *Talk* flaauw, loco 51/; oude 50/6; tot ult. Dec. 50/6 a 50/9; Dec. 50/9; voorjaar 51/6; Maart 52/6.

LIVERPOOL 25 November.

Suiker als voren, St. Lucia 34/ a 39/; Trinidad 36/9. Melassen, Antigua 17/6; gekleide Cuba 14/6.

ANTWERPEN 26 November.

Koffij vast. — *Granen* onveranderd, Amerik. Tarwe *f* 14½. Rogge, Odessa *f* 8½. Nieuwe Deens. Gerst *f* 7½; Smyrn. *f* 7½. — *Katoen* stil door de hooge vraagprijzen. — *Hop* stil. — Malaga *Olie* fr. 146 entr. — *Rijst* vast.

HAVRE 24 November.

Katoen vast. — *Koffij.* Rio fr. 84 entr. — Savanilla *Geelhout* fr. 6½. — *Granen.* Roode Amerik. Tarwe fr. 67½ cons.; Russ. fr. 65. Amerik. Meel fr. 36½ cons.

HAMBURG 26 November.

Koffij alleen met geringen omzet voor cons. — *Zink* voortdurend stil. — *Raapolie* iets vaster; loco per Nov. en Dec. 27.6 a 27.4, per Mei 27.4. — *Granen.* Tarwe in loco iets stiller, van het buitenland zeer stil. Rogge onveranderd. van Dantz. 80 ℔ per Mei 91 rth. betaald.

GENUA 23 November.

Koffij vast doch stil. — *Suiker.* Gerafin. met meerdere vraag tot iets lagere prijzen, Holl. Crushed VO fr. 47, disc. 9 %; Kooy n.° 1 fr. 47, disc. 5 %; dito 1, 2 en 3 fr. 47, disc. 8 %. — *Olijvenolie* met goede vraag. vooral voor pulke soorten, Riv. Pon. eetb. fr. 86 a 87; dito oude fr. 90 a 93; Sardin. eetb. fr. 91 a 92; Cephalonia fr. 86 a 87; Lavato fr. 65 a 67; verkoopen der week ca. 1690 vaatjes.

CORFU 19 November.

Olie onveranderd op tall. 11 voor nieuwe per 1 maand, en op tall. 11½ per Maart en April.

SMYRNA 16 November.

Opium p. 135 a 133. — *Meekrap* p. 232 a 247. — *Wol.* Gew. Kaissar p. 610 a 570; vette dito p. 300. — *Gerst* p. 13½.

(Per Overland-Mail.)

BATAVIA 14 October.

Gedurende de laatste veertien dagen vertoonde zich in onzen Import-handel weinig verbetering en bleven de omzettingen vooral ook in Lijnwaden hoogst onbeduidend.

In Producten toonde zich echter meerdere levendigheid en vooral in Suiker hadden eenige belangrijke afdoeningen plaats, waaromtrent wij hieronder meer uitvoerig terugkomen. De Koffijveiling te Padang op 28 passato gehouden en bestaande uit 40,000 pic. bragt dooreen *f* 32.52 per pic. op.

UITVOEREN. *Arak.* Batavia, laatste afdoening a *f* 40, doch primo kwaliteit is tot dien prijs niet meer te bekomen. — *Cubeben* a *f* 65 per pic. nominaal. — *Gom Elastiek* met verkoopen a *f* 70 per pic. — *Gom Dammar.* Naarmate der kwaliteit van *f* 20 tot *f* 21½ te verkrijgen. — *Koper.* Japansch, 4348 pic. die onlangs in veiling werden verkocht bragten dooréén op *f* 72 32 per pic. — *Rotting.* Banjermassing *f* 7½ a *f* 8 met ruimen voorraad en weinig kooplust; Padang *f* 4 a *f* 5. — *Sandelhout.* Een aanvoer van Zwaanrivier werd a *f* 7 verhandeld. — *Was.* Timor a *f* 190 verkoopbaar. — *Boomwas.* Japansche nominaal op *f* 40 gehouden, groote voorraad en geene koopers. — *Tin.* Billiton met afdoeningen a *f* 85 per pic. — *Foelie.* N.° 1 Benkoelen *f* 30 a *f* 50 naar kwaliteit met weinig vraag. — *Muscaatnoten.* N.° 1 Benkoelen *f* 50 a *f* 70 als boven. — *Kruidnagelen* *f* 36 a *f* 36.50 per pic. — *Peper.* Zwarte Benkoelen *f* 17.50 afgedaan, Witte a *f* 30. — *Huiden.* Buffel- *f* 3 a *f* 3.75; Koe- *f* 3 a *f* 4; naarmate van kwaliteit en gewigt. — *Koffij.* Java zonder afdoeningen hier ter plaatse; voor betere soorten zou men thans *f* 35 moeten besteden. Padang in veiling *f* 32.52 per picol. Op de plaats werd eene kleinigheid tot *f* 36½ verhandeld. — *Indigo* blijft te Samarang a *f* 4.35 zeer gezocht. — *Suiker* met afdoeningen hier tot *f* 14¾ en *f* 15 voor n.° 16; van Soerabaija worden de navolgende afdoeningen bekend: 12,000 pic. Oogst Wono Redjo tegen geheimen prijs leverbaar te Passoeroean (waarschijnlijk *f* 15½ op tijd). 3000 p. a 14¾ te Passoeroean te leveren, 8000 p. a *f* 14¾ te Soerabaija te lev., 4000 p. a 15½ idem te lev., n.° 16/20 n. Australië, 1500 p. a 15¾ idem te lev., n.° 18/20 n. Golf van Perzië. — *Rijst.* Indramaijoe met zakken laatst afgedaan tot *f* 205. Prima soort witte Batavia met weinig koopers en thans genoteerd *f* 140 a *f* 150, 2de soort *f* 130 a *f* 140. Cargo *f* 115 a *f* 125 met levendige ... export naar Banka en voor locale consumptie. ... witte Rijst die van Balie te Soerabaija werden aan... worden tegen *f* 165 per koyang aan boord verk...

INVOEREN. *Manufacturen.* Lijnwaden. Holl. ... pollams werden in de laatste dagen afgedaan ... 6/4 *f* 6.15 a *f* 6.25, 7/4 *f* 6.90, 8/4 *f* 7.20. ... 5/4 *f* 4.90 a *f* 4.95, 6/4 *f* 5.95, 7/4 *f* 6.60 a ... doch bleef de omzet zeer beperkt, daar koopers nog ... lust tot speculatie toonen en houders daarentegen ... hooger gestemd zijn ten gevolge der verhoogde ... van grondstoffen. Eng. witte en ruwe katoenen ... zonder navraag en noteringen onveranderd. ... zoowel Eng. als Holl., in alle dimensien lusteloos ... der handel. Ord. Cambrics blijven moeijelijk verk... N.° 24 van de betere kwaliteit wordt iets meer ... en bedingt *f* 3.75, doch mindere soorten trekken ... attentie. N.° 30 a 36 gaat langzaam van de hand ... zijn de laatste noteringen moeijelijk meer te be... Voor Adrianopel effenrood Katoen bestaat eene ... vraag en zijn goede kwaliteiten in de gewenschte ... van de hand te zetten. In gedrukte Goederen ... tot andermaal gereduceerde prijzen eenige afdoeningen ... plaats. Ginghams zonder verandering. Geweven Go... met weinig handel. Batticks in de gewilde ... langzaam afgaande. Doeken en Kain Pandjang ... thans wat meer vraag, doch Sarongs zijn nagenoeg ... verkoopbaar. Holl. Drillings blijven zeer begeerd ... prima kwal. tot *f* 8 verkoopbaar. Amerik. ... aangeboden. Voor Eng. is de vraag verminderd. ... Drillings zijn bij kleine quantiteiten van *f* 6.55 ... te plaatsen. Ruw Garen n.° 40 a 50 zeer ... Adrianopel rood Garen nog laag in prijs, doch ... nemende vraag voor n.° 28. Groen garen n.° ... vrij levendige vraag tot *f* 140 a *f* 145 per pic. ... Garen thans moeijelijk te plaatsen. Naaigaren ... soorten buitengewoon lusteloos. Van Wollen ... valt ook ditmaal niets van belang te melden; ... blijft ruim voorzien en de kooplust gering. ... primasoort Molton Dekens is *f* 1.40 a *f* 1.4... dingen en bestaat daartoe eenige vraag. — ... Zweedsch IJzer platte staven geassorteerd *f* 11 a ... per picol, met ruim voorziene markt en moeijelijk ... plaatsen; Engelsch dito in alle soorten en ... siën mede met ruimen voorraad en langzaam ... prijzen afgaande. Voor Bloklood is hier slechts ... geringe consumptie en alleen nu en dan bij kleinigheden ... van de hand te zetten. Blad dito, waarvan nog ... voorraad bestaat, gaat tot *f* 25 per pic. langzaam ... hand. Koperen Spijkers met matigen toevoer, ... vraag onbeduidend en niet hooger dan tot *f* 90 te ... Hollandsch Bladkoper naar gelang van kwaliteit ... te plaatsen van *f* 105 tot *f* 115 per pic.; Engelsch ... *f* 110 a *f* 112. Geel Metaal *f* 95 a *f* 100, ... vraag. Zweedsch Staal met ruimen voorraad, ... op *f* 13 a *f* 14 per tob genoteerd. Zink in bladen ... tot *f* 27 per pic. verkoopbaar; dito in blokken ... begeerd. Blik *f* 20 a *f* 21, met verminderende ... Geassort. IJzeren Spijkers met goede vraag tot *f* ... *Provisien en Dranken.* Bier. Eng. op fust zonder ... idem afgetapt met zeer grooten voorraad en ... verkoopbaar. Holl. op fust onverkoopbaar. Haas... afgetapt *f* 7.25 per dozijn, andere soorten naar ... heid minder. Cognac alleen in de betere soorten ... sen. Jenever, waarvan gedurende de maand ... werden ingevoerd 5180 kelders en waarvan de ... in entrepot op ultimo passato 6796 kelders bedroeg ... weder minder attentie en is daarvan slechts tot la... bij kleinigheden af te zetten. Bordeaux Wijn ... ruim voorzien. Naar fijnere Rhijnwijnen ont... meer vraag, ordinaire soorten zijn echter nog ... handen. Goede roode en witte Portwijn liefst ... fleschen geniet een goed debiet. Madeira met ... voorraad en uiterst weinig vraag. Champagne ... soorten overvoerd en moeijelijk van de hand te ... tenzij op vendutie. Seltzerwater met ruimen ... voor manden op halve kruiken thans niet meer ... te bedingen. Wijnazijn gaat uiterst langzaam van ... Boter, waarvan in de verloopene maand weder ... vaatjes werden aangevoerd, verkeert in eene zeer ... stemming en met moeite is voor bijzonder goede ... *f* 12 te maken. Hammen overvoerd en in goede ... tot *f* 4 aangeboden. Kazen met weinig liefhebbers ... thans niet hooger te plaatsen dan *f* 3 a *f* ... Gezouten Vleesch, buitenlandsch geldt thans *f* ... *f* 60, doch van beide soorten is de markt ruim ... Amerik. Meel met voorraad en tot *f* 30 a *f* 32 ... Goede kwaliteit Holl. Meel is schaarsch en zou *f* ... bedingen. Olijfolie tot *f* 12 a *f* 14 voor zuivere kwal. ... Provisien in blik met 25 pct. avans op factuur te plaatsen ... *Diversen.* Propatria Papier overvoerd en alleen ... dutie te realiseeren. Vensterglas in goede dimensien ... van goede kwaliteit verkoopbaar a *f* 10 tot *f* ... 100 [] voet. Lijnolie bij kleinigheden van *f* 12.5... van de hand gaande. Arakleggers met verkoopen ... In de laatste 2 maanden werd de voorraad ... ruim 1400 stuks vermeerderd. Holl. Zeildoek ... plaatsen, prima kwal. a *f* 44. Touwwerk ... dimensien a *f* 33 per pic. verkoopbaar. Geassort... Verwen gewild. Holl. Goeniezakken van 40 tot ... naar kwal. Compositie Kaarsen gewild *f* 16 ... Zweedsch Teer zonder voorraad. Koolteer a ... *Steenkolen.* Eng. *f* 20 a *f* 23. Australische *f* 18 ...

VRACHTEN. Sedert ons jongste iets flaauwer, ... blijken zal uit de onderstaande afdoeningen: ... (Hamb.) *f* 110 voor Suiker en *f* 105 voor Koffij, van ... Amsterdam; Whampoa (Holl.) *f* 120 voor ... Padang naar Rotterdam; Philomela (Amer.) werd ... nomen voor *f* 26.000, voor eene reis van Soerabaija ... de Perzische Golf en terug; Sea Nymph (Eng.) ... Australië gecharterd voor eene retourreis; General ... (Holl.) *f* 120 voor Koffij, *f* 130 voor ligt Goed ... voor Tin, van hier en Padang naar Rotterdam; ... (Eng.) *f* 110 voor Suiker, van Probolingo naar ... San Francisco (Hamb.) *f* 112½ voor Suiker, ... voor Koffij en Suiker in zakken, van Samarang ... Wilhelmina Maria *f* 120 voor Koffij en *f* 130 ... Goed, van Padang naar Amsterdam; Catharina ... truida (Holl.) *f* 112.50 voor Suiker, *f* 107.50 voor ... *f* 100 voor Rijst en *f* 115 voor ligte Goederen, ... en Samarang naar Rotterdam. Thans blijven de ... bodems nog onbevracht: (Holl.) Martha Jacoba; ... Kroonprins Ernst August; (Amerik.) Wild Rover. ...

Wisselkoers. Door particulieren zijn belangrijke ... actien gesloten van 100 tot 101 % op Holland. ... sluiten der mail zijn nog zeer beduidende bedragen ... 101 % afgedaan. *f* 11.65 a *f* 11.75 per £ op Eng. ... Op China is de koers *f* 2.65 per $ nom. Op Singapore ... *f* 2.62 a *f* 2.63 per $. Op Calcutta *f* 122 per 100 ... Door het Gouvernement is nog geene verandering ... in hare aanbieding van wissels tot 99 % in dato ...

Spetien. Holl. Gouden Dukaten oude *f* 7, nieuwe ... Eng. Souvereinen *f* 12.70 met aanbieding. Dub... roode *f* 38, geele *f* 42. Tien Gulden stukken *f* ... Spaansche Pilaar dollars ontbreken. Mexic. Dollars ... Australische Souvereinen *f* 12.50. Australisch Goud ... staven *f* 40 a *f* 45 naar gehalte.

SOERABAIJA 4 October.

INVOER-ARTIKELEN. *Manufacturen.* In de ... helft en het midden der vorige maand was geene ... tering te bespeuren in den stand der markt, doch ... laatste dagen zijn belangrijke partijen Hollandsche ... pollams en ruwe Drills, benevens n.° 24 en 36 ... Cambrics van goede kwaliteit afgedaan. Men ... Madapollams gebleekte Holl. 5/4 32 el *f* 5.20 a *f* ... 6/4 *f* 6.40 a *f* 6.45, 7/4 *f* 7.30 a *f* 7.40, 8/4 *f* ... ongebleekte 5/4 *f* 5.15 a *f* 5.20, 6/4 *f* 6.30 a *f* ... 7/4 *f* 6.90 a *f* 7; blaauwe 6/4 *f* 8 a *f* 9; Shirtings ... Holl. 36 inch. 40 yards *f* 7 a *f* 8, 40/42 inch. ... *f* 9½, 45 inch. *f* 10 a *f* 11; ongebl. 36 inch. ... *f* 7 a *f* 7½, 45 inch. *f* 8½ a *f* 9. — *Metalen.* Zweedsch ... IJzer *f* 12; Engelsch dito platte staven *f* ...

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

DONDERDAG 28 November 1861, N°. 284.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Woensdag 27 November.

Is ingekomen een ontwerp tot bekrachtiging van de provinciale belastingen in Drenthe. — Verzonden naar de afdeelingen.

Aan de orde is de voortzetting der discussie

over de Staatsbegrooting voor 1862.

De heer *Nolthenius* kan na al het aangevoerde kortelijk zijne bezwaren ontwikkelen. Hij kan niet ontkennen dat hij op dit oogenblik nog in onzekerheid verkeert, niet alleen omtrent het standpunt van den Minister van Kolonien, maar ook omtrent het standpunt van het Ministerie op koloniaal terrein. Dat is geen zuivere toestand. Spr. laat nu daar het verschil tusschen het programma en de redevoeringen van april en mei, en daarom zal hij zich bepalen tot deze stelling: dat het programma op koloniaal terrein duidelijk en bepaald *behoudend* was. Met dat programma trad de Minister van Kolonien op, en moest dus geacht worden met het Kabinet in eene behoudende rigting op koloniaal gebied overeen te stemmen. Maar wat gebeurde verder? Na de Memorie van Beantwoording verklaarde de koloniale oppositie met zelfvoldoening dat eindelijk een Minister was opgetreden die haar weg zou bewandelen, en schonk aan den Minister van het behoudend programma ondersteuning en adhaesie. Van dat oogenblik had de Minister zijne positie moeten afbakenen, maar dat deed hij, noch zijne ambtgenooten. Dit is vooral opmerkelijk; daar de Minister van Kolonien verklaard heeft dat, als het cultuurstelsel opgelost werd in particuliere teelt, het geen 10 jaren duren zou of de voordeelen van het cultuurstelsel zouden verdwijnen. Allerwege heeft dit twijfel en ongerustheid verwekt, zoodat velen, zelfs buiten de Kamer, vroegen of de Minister van Kolonien en de koloniale oppositie zich ook in elkander vergist hadden?

En te midden van dat alles treedt een der Ministers af. De Minister van Finantien verklaarde eergisteren dat de heer van Zuylen in den Ministerraad te kennen had gegeven, dat de heer Loudon veel te vrijzinnige begrippen voorstond, afwijkende van het programma. Maar niettegenstaande de overige Ministers van oordeel waren dat dit niet het geval was, zoo blijft er toch voor den spreker onduidelijkheid bestaan en ziet hij geen grond om den Minister van Kolonien en het Ministerie vertrouwen of ondersteuning te schenken. Zijns inziens is de afgetreden Minister het meest consequent gebleven. Hij hoopt opheldering te ontvangen; wordt de onzekerheid echter niet opgeheven, dan kan hij het Kabinet niet ondersteunen.

De heer *Gevers Deynoot* waagt zich met eenigen schroom aan de koloniale politieke questie, want hij is leek op dat gebied en zal nog veel te leeren hebben. Maar hij is een vijand van onregtvaardigheid en onbillijkheid, en zal daarom een woord in 't midden brengen over de koloniale rigting en tot ondersteuning van den Minister van Kolonien. Het is toch openbaar dat er geene middelen ontzien worden om hem verdacht te maken en de portefeuille te ontrukken; dagelijks wordt hij in dagblad-artikelen als slooper afgeschetst; dagelijks worden er allerlei booze geruchten in de wereld gebragt om op alle wijze agitatie te verwekken; duidelijk is daarin zigtbaar afgunst, gekwetste eigenliefde, vrees voor het ophouden van misbruiken, waarvan men zoo gemakkelijk de vruchten plukken wil. Maar zelfs in deze Kamer heeft de spreker ook die bewijzen van wantrouwen gezien. Men is geschokt, ongerust, en dit gaat zelfs zoo ver dat men de goedkeuring aan de begrootingen wil onthouden van wege de koloniale politiek. De spreker vraagt nu; is die handelwijze billijk en regtvaardig? Welke bewijzen heeft men van eene verkeerde politiek van den Minister van Kolonien, welke maatregelen zijn van hem uitgegaan om zoodanige agitatie te wettigen? Bevinden wij ons dan inderdaad op weg om onze Oost-Indische bezittingen te verspelen, zoo als *stoutweg* dezer dagen werd beweerd? De spr. zal de handelingen van den Minister afwachten, maar zoodanige veroordeeling a priori acht hij onbillijk en onregtvaardig. — Spr. merkt voorts op dat, volgens het voorloopig verslag, door vele leden dezer Kamer aan dit Kabinet gebrek aan werkzaamheid is ten laste gelegd. Spr. deelt in dit verwijt niet. In de Memorie van Beantwoording is dit dan ook op voldoende wijze wederlegd. Wanneer door een langzaam onderzoek der ontwerpen in den Raad van State de indiening in deze Kamer vertraagd wordt, dan ligt daarin geen reden om de Regering van gebrek aan werkzaamheid te beschuldigen.

Zijne hoofdbedenking echter tegen deze Regering is: hare kwistigheid, alle hoofdstukken der begrooting dragen daarvan de blijken. De spreker zal thans deswege in geene bijzonderheden treden; daartoe is het oogenblik nu niet geschikt. Bij de behandeling der hoofdstukken zal daartoe gelegenheid bestaan, en hij vleit zich dat bij amendement vermindering in de uitgaven zal worden aangebragt. — En wat nu betreft het verlangen van den Minister van Finantien die, namens de Regering, duidelijk wenschte te vernemen hoe de Kamer over haar gestemd was, verklaart hij zich te scharen onder hen, die in het voorloopig verslag gezegd worden, geen wantrouwen in de Regering te koesteren, maar hare verdere handelingen zal afwachten. — Ook over den toon in sommige verslagen der Kamer en eene of andere Memorie van Beantwoording der Regering zal hij thans niet spreken. Later zal daartoe welligt betere gelegenheid zijn. Ten slotte zegt de spreker, dat het hem leed heeft gedaan dat oneenigheid in het Kabinet oorzaak is geweest dat de Minister van Buitenlandsche Zaken zijne portefeuille heeft neêrgelegd. De reden dier oneenigheid is hem nog niet duidelijk. De Minister van Finantien heeft deswege eergisteren eenige inlichtingen gegeven, die hem echter niet voldoende zijn. Er moet meer klaarheid, meer licht over deze zaak verspreid worden. En het is daarom dat hij aan de Regering verzocht nog eenige nadere ophelderingen omtrent die aftreding te geven. Het ontslag van den Minister van Buitenlandsche Zaken heeft de spreker leed gedaan, omdat hij vreest dat daardoor belangrijke zaken ongedaan zullen blijven. Niemand zal het hem ten kwade duiden dat hij hier vooral het oog heeft op het tractaat met België nopens de aftapping van de Maas. Niets toch zou hem aangenamer zijn dan dat deze zaak zoo spoedig mogelijk hier worde behandeld. Niets zal hem aangenamer zijn, dan spoedig in de gelegenheid te worden gesteld de geopperde bedenkingen te wederleggen, en om tevens de verwijten te weêrspreken tot de gevolmagtigden gerigt, niet alleen in het verslag der Kamer, maar ook in nota's. Hij vreest echter voor uitstel, en het is daarom dat de aftreding van den Minister van Buitenlandsche Zaken hem leed heeft gedaan. Hij gevoelt zeer goed dat een zamenloop van omstandigheden moeijelijkheden kunnen doen oprijzen. Maar hoe dit ook zij, hij hoopt dat de tegenstanders der Regering daarin geen reden te meer zullen vinden om haar van gemis aan leiding en kracht te beschuldigen.

De heer *de Brauw* zegt zich zeer zelden in de algemeene beschouwingen over begrootingen te hebben gemengd. Hij gelooft echter dat er oogenblikken zijn, waarop het goed is dat er belangrijke beraadslagingen gevoerd worden om te komen tot eene juiste kennis van den bestaanden toestand. Dit nu is hier het geval. Niemand weet toch op dit oogenblik, of hij in dit Ministerie moet zien zijne politieke vrienden, of zijne politieke vijanden. — Wat is er nu van de koloniale politiek van dit Ministerie? Wij hebben dezer dagen veel hooren spreken, maar vele van die redevoeringen bewogen zich op finantieel gebied en men scheen zelfs van zekere zijde het koloniaal vraagstuk ter zijde te willen stellen. Intusschen is dit toch het kardinale punt, hierin toch ligt de reden der aftreding van den Minister van Buitenlandsche Zaken, die met het programma van 23 april voor den dag kwam. De eerste spreker van dezen morgen heeft gezegd, dat dit programma was behoudend ten aanzien der kolonien. Welnu, er zijn een aantal leden in deze Kamer, die het behoud op koloniaal terrein verlangen. Ik ben verzekerd dat zeer vele leden dit Ministerie zouden ondersteunen, wanneer dit stelsel wierd gevolgd. Het programma sprak er van, dat de Oost-Indische bezittingen moesten blijven bezittingen van den Staat, dat het kultuur-stelsel op hoog gezag ingevoerd behouden moest blijven, overeenkomstig art. 56 van het Regerings-reglement, met verbetering van misbruiken en verkeerdheden. Maar ééne zaak had het programma vooral voor oogen, dat de voordeelen van het cultuurstelsel niet gemist konden worden. Maar nu volgt er eene nadere discussie in deze Kamer, er kwam een antwoord van den Minister van Kolonien op het verslag dezer Kamer nopens het XIde hoofdstuk der begrooting van dit jaar. Dat antwoord getuigde van het volgen eener bij uitnemendheid liberale rigting tegenover de behoudende rigting van het programma. Van dat oogenblik af, ziet men de koloniale oppositie den Minister van Kolonien steunen. Van daar ongerustheid bij anderen; niet dat zij, die behoudend zijn, voor de kolonien zoo erg conservatief zijn, ook zij verlangen verbetering. Maar de houding van den Minister van Kolonien gaf hun rede tot ongerustheid. Die ongerustheid werd niet opgeheven, toen de Minister van Buitenlandsche Zaken aftrad. Reeds is aan de Regering gevraagd naar de rede dier aftreding. Wij hebben daarop ten antwoord bekomen, dat die aftreding het gevolg was van verschil over de koloniale politiek, maar waarin ligt het verschil? Was het omdat de Minister van Buitenlandsche Zaken wilde afwijken van het programma, of omdat hij meende, dat de Minister van Kolonien daarvan afweek? Hieromtrent hebben wij geen voldoende inlichtingen ontvangen. Ik wensch te weten wat het juiste punt van verschil is. Wilde de Minister van Kolonien verder gaan dan het programma? Is, zoo als in de couranten werd gemeld, en waarop ook in de stukken is gewezen, eene handeling van den Minister van Kolonien ten aanzien van een in Indië ontslagen ambtenaar, daarvan de oorzaak? Het is daarom dat hij nadere inlichtingen verlangt, en ook van den Minister van Kolonien opheldering vraagt omtrent zijne meening nopens de op hoog gezag ingevoerde cultures. Spreker is ten aanzien van dit onderwerp niet geheel op de hoogte der zaak, maar als lid der Vertegenwoordiging acht hij zich verpligt, ook deswege zijn gevoelen kenbaar te maken. En dan komt het hem voor, dat de Minister van Koloniën ten aanzien van die cultures een stelsel volgt, dat volslagen onuitvoerlijk is. Hij zegt niet dat dit zoo is, maar alleen dat het hem zoo voorkomt. De Minister wil art. 56 RR. zoo toepassen dat wij de voordeelen, uit het cultuurstelsel voortvloeijende, eindelijk zullen krijgen uit den vrijen arbeid. Maar hoe wil de Minister dat doen? Door het Gouvernement contracten te laten sluiten met de Indische bevolking om haar te doen werken. De vervanging van dwangcultuur door vrijwillige overeenkomsten tusschen het Gouvernement en de bevolking. Maar wat zal daarvan het gevolg zijn? Is het mogelijk die bevolking te beheerschen, als men met diezelfde bevolking contracten moet sluiten? Als toch die bevolking aan de contracten niet voldoet, bij welken regter zal de Minister dan gaan, om haar daartoe te dwingen? Zal men dan die bevolking doen dagvaarden en ze door middel van een vonnis tot werken verpligten? Spreker gelooft niet dat dit kan geschieden. En dan zal het Gouvernement dwang uitoefenen zonder tusschenkomst des regters, dan zal de bevolking door hare hoofden tot werken gedwongen worden en dan zal hetzelfde plaats hebben wat nu geschiedt, maar met meer omslag. Het komt spr. voor, dat de rigting, door den Minister van Kolonien gekozen, niet de ware is. Hij kan zich begrijpen, dat men de op hoog gezag ingevoerde cultures wil doen ophouden en dat men zegt geen dwang meer te willen en de zaak over te laten aan particulieren, die daarvoor belasting moeten betalen. Dit kan een stelsel zijn, maar het sluiten van contracten door het Gouvernement met de bevolking, leidt òf tot dwang, òf tot verwarring. En dit strekt ook ten antwoord op het gezegde van den vorigen spreker. Ook hij, spreker, weet nog niet wat de Minister van Kolonien gedaan heeft, maar wèl wat hij heeft gezegd, en dit levert hem reden tot ongerustheid. En nu heeft het hem ten uiterste verwonderd, dat de koloniale oppositie zulke plannen schijnt goed te keuren, of althans een Minister te steunen, die zulke plannen heeft. Spreker heeft zich afgevraagd, waarom dit geschiedt. Was het niet veeleer de pligt der koloniale oppositie om den Minister teregt te wijzen. Spreker kan zich dan ook niet begrijpen waarom de koloniale oppositie steunt een Minister, die zoodanige onuitvoerlijke plannen heeft. Hij gelooft echter dat de reden daarvan hierin gelegen is, dat die koloniale oppositie haar doel, vervalling van de op hooger gezag ingevoerde cultures, daardoor denkt te bereiken. Misschien is daarvoor nog eene andere reden. Men heeft toch gezegd, dat men het aan den jeugdigen Minister vergeven moet, zoo bij van het programma mogt zijn afgeweken. Zou het nu ook kunnen zijn dat men den Minister van Kolonien langzamerhand wil leiden op den weg der koloniale oppositie? Spreker wil niets kwetsend zeggen ten aanzien van dezen Minister van Kolonien, dien hij hoogacht. Die benaming van „jeugdigen Minister," komt dan ook niet van hen die den Minister bestrijden, maar van de andere zijde. Al deze redenen hebben spreker grond gegeven tot ongerustheid, tot groote ongerustheid, en deze is niet verminderd, na hetgeen hij gisteren door den heer *Olivier* heeft hooren zeggen. Die spreker toch zeide, dat het doel moest zijn om de Javasche maatschappij tot zelfstandigheid op te voeren. Spreker gelooft, dat daardoor ons gezag geheel zou verdwijnen. — Spreker heeft ook den heer *van Twist* in antwoord op de rede van den heer *Wintgens* hooren zeggen, dat die spreker zou vergeten art. 56 van het RR., waarbij is voorgeschreven dat de op hoog gezag ingevoerde cultures moeten worden vervangen door vrijen arbeid. Spreker gelooft echter dat dit artikel voorschrijft het behoud der cultures, maar met langzame verdwijning van het dwangstelsel. Dat wil de oppositie, en dat wil spreker ook en dat willen allen, die behoudend zijn op kolonial terrein, Het is alleen over de middelen, om daartoe te geraken, dat verschil bestaat.

Het onderscheid tusschen de liberale en de behoudende koloniale politiek is dit: gij wilt door dwang van bepalingen, door wetten en voorschriften bestrijden, wat niet anders verkregen kan worden, dan door den natuurlijken loop der zaken af te wachten. Gij zijt ongeduldig, wij hebben geduld, gij verlangt spoedig te werk te gaan, wij niet. Wil men ambtenaren, die het doel, dat men zich voorstelt, niet tegenwerken, het is goed; maar men moet geen dwang bezigen, om den dwang uit het cultuurstelsel te doen verdwijnen. Wil men een beteren toestand, men verheffe den Javaan, men zorge beter voor zijne opvoeding, men make er menschen van die hunne waarde gevoelen, men ga niet tegen de verbreiding van het Christendom onder de Javanen. Hierin ligt het onderscheid tusschen de liberale en de behoudende politiek: gij wilt dwingen om tot uw resultaat te komen, wij niet. — Spr. zou nu nog kunnen wijzen op andere plannen van den Minister van Kolonien, bijv. nopens het consignatie-stelsel. Hij zal het echter niet doen, maar alleen zeggen, dat, als de Minister van Kolonien op den ingeslagen weg voortgaat, een groote slag aan de Nederlandsche scheepvaart zal worden toegebragt. Men denke nu echter niet dat de spreker is een voorstander van een onnatuurlijk stelsel van bescherming. Neen, hij wenscht een natuurlijken toestand, maar hij vraagt: is onze toestand in Indië natuurlijk, is het natuurlijk dat eene Natie van 3 millioen zielen over millioenen heerscht en dat eenige duizende Europeanen millioenen onder den duim moeten houden. Hij toch vreest dat, als de Javasche bevolking als één man opstond en zich met kracht verzette, dat daartegen van onze zijde niets zou zijn te doen. Dit nu is geen natuurlijke toestand. De spreker zal hierover echter thans niet verder uitweiden. Zijne slotsom is, dat hij ongerust en wantrouwend is geworden ten aanzien der koloniale politiek van den Minister van Kolonien. De overige Ministers hebben allen verklaard, zich met die politiek te vereenigen, zijne ongerustheid bestaat dus jegens allen. Misschien zal deze echter eenigzins bedaren, wanneer hij nadere inlichtingen mogt ontvangen. Dit zou hem aangenaam zijn, want buiten deze zaak heeft hij niet zoo vele bezwaren, om aan het geheele Kabinet zijn vertrouwen te ontzeggen. Maar in de koloniale politiek is het gewigtige punt gelegen, want dit heeft het tegenwoordig Ministerie doen geboren worden.

De heer *van Bosse* zal, na de uitvoerige financiele reden van den heer Betz van gisteren, niet in financiele ontwikkelingen treden, ook niet in personele feiten naar aanleiding van de gewisselde stukken. Ofschoon hij zou kunnen opmerken dat de Regering getracht heeft in de geheime bedoelingen der sectien door te dringen, zal hij dat alles met stilzwijgen voorbijgaan, maar er alleen op wijzen dat de Regering bij dat onderzoek den bal heeft misgeslagen in hare meening omtrent sommige opmerkingen in de afdeelingen geuit. Overigens bestrijdt hij de opmerking in het Voorloopig Verslag gemaakt, nopens de waarneming door een lid der Kamer van een onbezoldigd Staatsambt en waaruit zou kunnen afgeleid worden dat de Regering iets gedaan had om het voorschrift der Grondwet te ontwijken. Spreker had het veel beter geacht dat men, in stede van omwegen, flink als beschuldiger tegen den ambtgenoot ware opgetreden en zich niet verscholen had achter algemeene uitdrukkingen. Na dit voorop te hebben gesteld, veroorlooft spreker zich eenige opmerkingen, als:

1.° De heeren Wintgens en Olivier hebben veel op politiek terrein over beginselen, partijen enz. gesproken. Zij schreven de onmagt der Regering toe aan de wijze van zamenstelling der Kabinetten sedert 1853, en beweerden dat deze de gevolgen moest na zich slepen die men nu ondervindt. Evenwel hebben die sprekers één punt uit het oog verloren. Als men van partijen gewaagt, dan moet er toch meerderheid en minderheid zijn; van dat begrip moet men althans uitgaan. Is dat het geval? zijn hier twee scherp afgebakende partijen? Dat ontbreekt juist, en daarom is nooit hier te Lande een Ministerie geweest, waarop men niet de qualificatie van Ministerie van fusie of van coalitie kon toepassen. Zijn wij de eenige Staat welke in dien toestand verkeert? Neen. In België zijn ja oogenschijnlijk twee groote partijen die elkander het bewind betwisten, maar zijn er ook daar geen nuances, zijn er niet ook daar gematigde liberalen en gematigde conservatieven? Heeft niet onlangs een lid van het liberaal Kabinet zijn ontslag moeten nemen wegens een economisch vraagstuk, ofschoon de Kamer liberaal is? Heeft het liberale Ministerie van België, Italië kunnen erkennen in zulk eenen uitsluitend liberalen zin als door velen gewenscht werd? — In Engeland ja zijn er twee groote partijen, maar toch een aantal fractien. En nog onlangs was een dier partijen voor hare toetreding afhankelijk van de subsidie voor eene stoomboot-onderneming. Is het Engelsche Ministerie niet ook een fusie-ministerie? En gelooft men dat het zoo gemakkelijk is, hier te Lande alles terug te brengen tot afbakening van twee uitsluitende partijen? De heer Wintgens heeft gezegd; het Ministerie van 1858 was een Ministerie van fusie, en hij is dat Ministerie eenigzins hard gevallen. Maar nu vraagt spr., als men het programma van dat Ministerie legt naast het tegenwoordig programma van het liberale Kabinet, en als men let op *daden* in financieël en koloniaal beleid, — of er dan nog wel twijfel kan bestaan aan welke zijde de meeste liberaliteit zal gevonden worden? Nog werd er beweerd dat de reden der mislukking en van het aftreden van het Ministerie van 1858 niet bekend was. Als men dat zegt, verwondert spr. zich dat men de ware oorzaak der aftreding ignoreert. Die mislukking dagteekent van het oogenblik, dat de *politique de succès* er de hand in stak. Ik vraag, zegt spr. of als de toenmalige Reg. de lijn Groningen-Leeuwarden en Leeuwarden-Zwolle, benevens de Noordhollandsche lijn in de spoorwegwet had opgenomen, of de uitslag der spoorwegwet en het lot van het Ministerie niet geheel anders geweest zou zijn. Neen, het Ministerie van 1858 is verhinderd zijn programma uit te voeren. Spreker meende dit een en ander in verband met de opmerkingen van den heer Wintgens, ook in het belang zijner voormalige ambtgenooten te moeten releveren.

2°, wenschte spreker thans eenige korte opmerkingen over de begrooting te maken. Hij zal de bezwaren van den heer Betz niet herhalen, die eene volkomen juiste kritiek heeft geleverd. Hij zegt alleen tot de Kamer: wees billijk en regtvaardig, leg de hand in eigen boezem, bedenk toch dat de Vertegenwoordiging groot deel heeft aan die verhooging en uitbreiding der uitgaven. Bedenk tevens dat de voorname reden der verhooging dit jaar aan bijzondere omstandigheden is toe te schrijven. Het budget der marine is hooger, maar vroeger werd het verworpen omdat het te *laag* was. De blijvende verhooging van het hoofdstuk Oorlog sedert 1854 heeft hier eene meerderheid gevonden. En nog onlangs is aangenomen eene wet op den Raad van State, die, vooral op aandrang der Kamer, zoo kostbaar geworden is, niettegenstaande men haar gewaarschuwd heeft voor de gevolgen dier kostbaarheid. Spreker gelooft dat wij ons gaandeweg te veel spiegelen aan voorbeelden van andere Natiën, die veel aan groote werken ten koste leggen. Dat baart navolgingszucht, en daarom is het in zekeren zin gelukkig dat het woord *te kort* ons nu bedachtzaam zal maken. Zooveel is echter zeker, dat hij de handeling der Regering nooit kan vergoelijken om *nu* de begrooting zoozeer te verhoogen, en het doet hem leed dat de Regering den staat van zaken eenigermate te gunstig en over het algemeen niet zeer helder voorgesteld heeft. Ook doet het hem leed dat veel door de Regering over 't hoofd is gezien dat in het vervolg nog tot zeer veel verhooging zal moeten leiden. Behalve de voorbeelden in het Voorloopig Verslag aangehaald, wijst hij op de vermeerdering der kosten wegens het gebouw voor den Raad van State; op de overdragt der tienden van het kroondomein; op de noodzakelijke uitbreiding in het bouwen der cellulaire gevangenissen, en ook op de voornemens omtrent den afkoop van den Scheldetol. Wat dien tol betreft, moet spreker nog opmerken dat, als de de grondslagen voor den afkoop in de dagbladen medegedeeld waar zijn, zij dan zeer onaannemelijk zijn, en ook daardoor zou eene aanzienlijke vermindering in de inkomsten ontstaan. Hij vertrouwt dat de Regering de regten van Nederland zal weten te handhaven, en dat bij die gelegenheid andere bepalingen zullen worden ingetrokken.

3°. Het derde punt is de houding der Regering, betreffende de koloniale aangelegenheden. Spreker zal zwijgen over hetgeen ook hier *confusie* kon genoemd worden, en over onzekerheid, twijfel en misverstand. Maar hij meent dat het verlangen regtmatig en billijk is dat de Kamer op volledige hoogte worde gehouden van de koloniale aangelegenheden en meerderen invloed daarop zal kunnen uitoefenen. Op dat terrein schijnt de Minister van Kolonien te gemoet te willen komen, maar in een ander opzigt niet, waarover spreker later zal handelen. Ten aanzien van het misverstand op koloniaal gebied merkt hij op dat de een somtijds als liberaal aanmerkt, wat de ander conservatief noemt. Z. i. heeft de heer van Twist gisteren een rationeel programma ontvouwd, maar over de middelen, over den meerderen of minderen spoed van uitvoering kan verschil van opinie bestaan. Spreker weet niet wie zich rangschikken onder de koloniale oppositie, maar dat weet hij wel, dat er onder de leden der Kamer geen enkel is die beantwoordt aan de schets van sommigen, om Europesche begrippen met overdreven ijver in te voeren, tenzij men op het oog hebbe de zoodanigen die onder de liberale vlag een Pangkacontract hopen te verkrijgen, en dan zou spreker de eerste zijn die te bestrijden. Doch al wil de Minister ook op dit punt aan meer liberale begrippen te gemoet komen, op ander terrein blijft hij onverzettelijk, en dat is bij spreker het hoofdpunt van aandrang, namelijk de *vaststelling der koloniale begrooting bij de wet.* Hij kan begrijpen dat er leden zijn die bezwaar hebben om uitspraak te doen over vrijen arbeid, vrije industrie enz., maar hoe er over de vaststelling der koloniale begrooting bij de wet verschil kan bestaan, dat begrijpt hij niet.

Reeds is er gisteren op gewezen dat wij 24 millioen uit de Oost noodig hebben om onze gewone inkomsten en uitgaven te doen balanceren. Dat alles moet komen uit de *winsten* op de producten, zonder welke ook de kolonien zelve niet leven kunnen: reden te meer om naauwlettend op de financien toe te zien. Waarom nu dit jaar het stelsel verlaten tot vaststelling van het koloniaal batig slot bij de *wet*, zooals dit tot dusver het geval was? Op dit punt is er achteruitgang; men geeft enkel de remise-rekening. — Nog iets: de Kamer vroeg waarom dit jaar $11\frac{1}{2}$ meer voor de Indische dienst werd bestemd; welke is de stand van het administratief kapitaal; wat is het eindcijfer der Oost-Indische begrooting over 1861? Op dat alles geeft de Regering geen antwoord; zij wil ons slechts geven de koloniale begrooting over 1861, maar dan alleen voor de leden. Is men dan zoo bevreesd voor publiciteit dat men nu niet mededeelt, wat zelfs vóór 1848 werd medegedeeld? Toen werd de begrooting van het vorige jaar medegedeeld zonder eenige restrictie.

Nog iets, de Minister van Kolonien brengt in deze begrooting zekere uitgaven, niet zoo zeer om ons de contrôle daarover te geven, maar omdat men meende dat het uitgaven zijn, die alleen ten laste van de Nederlandsche schatkist beloven te komen, dus niet om de contrôle te bevorderen.

Het heeft hem ook getroffen, dat van het verband tusschen de koloniale geldmiddelen en die van het Moederland met geen enkel woord gesproken wordt. Is dat niet een voornaam punt? De koloniale begrooting klimt buitensporig hoog. Van 53 millioen in 1848 is die gestegen tot 80 millioen in 1861, dus 27 millioen meer in elf jaren. Hoe hoog die begrooting in 1862 zijn zal, weet men niet; wel dat er reeds elf millioen meer naar Indië gezonden zijn dan in 't vorige jaar.

Nu vraagt spr. aan den Minister van Finantien of hij, na de ondervondene wisselvalligheid der koloniale bijdragen en de onzekerheid van opgaven van het Departement van Kolonien, zal kunnen beweren dat het Kabinet van fusie in 1858 de zaken zoo verkeerd inzag? Men bedenke wel, dat het later alleen van den Minister van Kolonien zal afhangen of wij eene leening voor de spoorwegen zullen moeten sluiten.

Ook de conservatieve leden moeten prijs stellen op de vaststelling van de koloniale begrooting bij de wet. Spreker brengt dit in verband met hetgeen in de laatste dagen gebleken is nopens eenige uitbestedingen van Indische behoeften. Ook met het oog daarop vraagt hij of het niet goed is, dat de Vertegenwoordiging toezigt op de koloniale begrooting hebbe dan of men jaren daarna eerst iets moet vernemen van een of anderen maatregel; hij vraagt of het niet verkieslijk is jaarlijks eene grondige discussie te houden of dit of dat van belang is. De Eerste Kamer, die nu eens in het jaar over de koloniale aangelegenheden een oordeel velt, en wel bijna op 31 december, zal dan ook beter bij magte zijn hare meening te vestigen. Hij acht de vaststelling van de koloniale begrooting bij de wet, ook in het belang onzer kolonien zelve, in 't belang van het koloniaal stelsel, en de vraag of art. 56 Reg.-reglement wel doelmatig wordt toegepast.

Ten slotte meent spreker zich nog eene opmerking te moeten veroorlooven, die namelijk, dat er ter naauwernood twee leden zijn geweest, die rond verklaard hebben hunne ondersteuning aan het Ministerie te verleenen. Het doet hem leed dat de koloniale politiek tusschen de partijen henen zeilt, en dat, hoewel meer vrijzinnig nopens het cultuurstelsel, men nopens de regeling van het beheer der koloniale producten nog blijkt al te vasthoudend te zijn.

De heer *van Eck* zal alleen spreken omtrent de houding der Regering, en verklaart zich tegen de denkbeelden daaromtrent van verschillende zijner politieke vrienden. Hij acht den strijd, die thans tegen dit Ministerie gevoerd wordt, niet een strijd van rigtingen, maar van antipathien. Z. i. is de Regering niet afgeweken van den weg sedert 1848 afgebakend, en hij heeft dan ook geen reden gevonden om een afkeurend oordeel over dit Ministerie te vellen. Wat zal het lot zijn dezer begrooting? Het is mogelijk, dat zij zal worden aangenomen, en dan zal men misschien de Kamer beschuldigen van inconsequentie, daar zij door een scherpen toon eerst de handelingen der Ministers had afgekeurd. Spreker moet daartegen opkomen. Indien de begrooting aangenomen wordt, dan moet men de Kamer niet verwijten, dat zij eerst op scherpen toon hare afkeuring heeft aan den dag gelegd. Hij gelooft dat de rapporteurs zich hebben vergist. En heeft de heer van Lynden voor 1/72 geprotesteerd tegen uitdrukkingen in het Voorloopig Verslag, ook spreker protesteert daartegen voor 1/72, voor wat zijne afdeeling betreft. De meerderheid der afdeeling, waartoe hij behoort, heeft dien toon niet aldus opgevat. — Door wien wordt strijd gevoerd over dit Ministerie? Voor een gedeelte door de nieuwe koloniale oppositie, die zich ontwikkelt, voor een ander gedeelte door eene fractie der liberale partij. Spr. heeft den heer *Wintgens* hooren zeggen, dat dit Ministerie tegengewerkt wordt door allen, die als liberaal bekend zijn. Dit is sterk gesproken. Gaat men toch de houding na, welke de liberalen steeds in acht genomen hebben, dan vindt men geen aanleiding om daarvan te zeggen, dat de geheele liberale partij tegen dit Ministerie is gerigt. De redevoering toch van een der oudste liberalen in politieken zin hield geen wantrouwen in tegen dit Ministerie. Ook een ander lid, de heer Gevers Deynoot, die zich heden voor het Minsterie heeft verklaard, behoort tot de liberale rigting. De strijd dus over dit Ministerie is verdeeld, er zijn niet minder liberalen, die zich vereenigen met de rigting van dit Ministerie, dan liberalen die zich daartegen verklaren. Welke bezwaren heeft men geopperd? De heer *Olivier* zeide dat er gebrek was aan homogoniteit, dat het was een Ministerie van fusie, dat het schipbreukelingen had opgenomen, maar tegen dit laatste heeft spreker geen bezwaar.

Hij zal geen Ministerie afkeuren, omdat het een lid van een vorig Kabinet opneemt, tenzij er strijd van gevoelen bestaat tusschen de aanblijvende leden. Spreker heeft eerder bezwaar tegen de rede van den heer van Bosse, die meende dat een Ministerie met fusiebegrippen wel kan bestaan. Dat is onjuist. Het is toch een oud en waar woord: *geen rijk mag in zelven verdeeld worden*. Er mag dus geen strijd bestaan tusschen de leden der Regering onderling. Maar wat meer is, De Regering verklaart het onderling eens te zijn en dat zij, toen een lid met haar in strijd was, zich van elkander hebben verwijderd. Wij hebben, heeft de Regering gezegd, het Ministerie gezuiverd van begrippen, die wij niet aankleven. Spreker meent dat geen Ministerie zich ooit op dit punt zoo streng heeft betoond, als het tegenwoordig Kabinet, zelfs het meest liberale Ministerie.

Spreker gaat vervolgens de verdere beschuldigingen na die tegen dit Ministerie zijn ingebragt. Men heeft het beschuldigd van gebrek aan werkzaamheid. Spr. ontkent dit. Waarom toch zijn wij tot laat in den zomer bijeengebleven, waarom hebben wij in deze zitting bijna geen reces gehad, indien er geen werk voor ons was? Heeft dit Ministerie geen spoorwegwet moeten uitvoeren? Heeft het geene werkzaamheden moeten verrigten, daaruit voortspruitende? Heeft men de regterlijke organisatie niet voltooid? heeft men de wet op den Raad van State niet vastgesteld? stelt men niet de opheffing van het collatieregt voor? Als spreker dit alles ziet, dan koestert hij de overtuiging, dat dit Ministerie in zoo korten tijd veel meer gedaan heeft dan vroegere Ministeriën hebben tot stand gebragt.

Eene andere beschuldiging tegen dit Ministerie was gebrek aan liberaliteit. Spreker kan dit niet toegeven en is het ook niet eens met den heer van Zuylen, die zegt, dat men de Grondwet kan uitvoeren nu zij bestaat, ook al is men beginselen van vóór 1848 toegedaan. De Grondwet is van 1848; zij is gemaakt ten gevolge der liberale impulsie en vastgesteld door mannen van liberale rigting. Daarom kunnen dus aan de groene tafel geen mannen zitten van eene andere rigting. Spreker gaat na of er handelingen gepleegd of wetten voorgesteld zijn, die getuigen van gebrek aan liberaliteit. Hij wijst in de eerste plaats op de spoorwegwet. Hij weet dat dit woord alleen hier reeds *malaise* te weeg brengt. Maar is die wet dan geen wet van liberale begrippen? Is die wet niet bestemd om op groote schaal welvaart te verspreiden, en de circulatie van personen en denkbeelden te bevorderen? De tegenstanders mogen de wet afkeuren, maar hij heeft ze aangenomen ten gevolge van zijne liberale begrippen. — De regterlijke organisatie. De heer Wintgens heeft die wet scherp afgekeurd en is zelfs zoo ver gegaan van te zeggen, dat geen deskundige zich daarmede zou vereenigen. Het is niet vleijend voor ons, die jaren lang in het regtsgeleerde vak hebben doorgebragt, te hooren zeggen: alleen die deskundigen, tot mijne begrippen behoorende, hebben gelijk. Maar als die spreker zoo ongunstig denkt over de regterlijke organisatie, dan is het omdat daarin ligt het beginsel van de burgerlijke cassatie. Spreker kan zich daarmede evenmin vereenigen. Maar de heer Wintgens ziet de antecedenten voorbij. De Kamer heeft zelve dat beginsel gevestigd. Men moet trachten over bezwaren heen te stappen, om noodige verbeteringen niet tegen te houden. — Hij erkent dat in meer dan eene der overige wetten anti-liberale begrippen is gevestigd. Maar daarin kan geen grief gelegen zijn tegen dit Ministerie. Want het zijn juist de liberale leden die de Regering niet hebben ondersteund. Waar het Ministerie voorstond den onafhankelijken kantonregter, heeft de Kamer dit liberaal beginsel weggenomen. Bij de wet op den Raad van State is de definitie van algemeene maatregelen van inwendig bestuur ter zijde gesteld, alsof het te onbeduidend was daarover te spreken. Ook had spreker bezwaar tegen de wet op de aardhaling, die hij eene anti-liberale wet noemt. Terwijl de Grondwet voorloopige vergoeding wilde aan den onteigende, zijn in de wet de bepalingen deswege weggenomen.

Spreker wijst vervolgens op het gezegde van den heer Olivier, dat dit Ministerie steun zoekt bij alle partijen. Daartegen moet spreker zich verklaren. Ware dit zoo, het Ministerie zou verraad plegen jegens het Vaderland en huichelen bij de Grondwet. Maar waar zijn de feiten? Tot nu toe heeft men die niet aangetoond. Integendeel meent hij dat in dit opzigt meer liberaliteit heerscht bij de Regering dan bij hare tegenstanders. Men zal wijzen op de erkenning van Italië. Toen heeft de Regering voorzeker een moeijelijken strijd gehad. En toch had zij den moed over het gevoelen van velen heen te stappen, die gemoedsbezwaren hadden. En wat deed de Kamer? Zij heeft de wijziging door spreker voorgesteld, om hare goedkeuring aan de erkenning te geven, niet alleen opgesteld, maar zich zelfs vereenigd met het voorstel harer commissie, waarbij de verpligting tot erkenning in twijfel werd getrokken. Wie was toen liberaal? De liberale partij of de spreker.

Dit alles neemt niet weg dat spreker eenige bezwaren heeft, vooral wegens: 1⁰, de niet-indiening der wetten op het hooger en middelbaar onderwijs. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft echter te veel werk. Daarom is een Ministerie voor de openbare werken noodig, om den Minister van Binnenlandsche Zaken te verligten, die anders al zijn tijd moet besteden tot uitvoering der wetten op materieel gebied, en geen gelegenheid heeft andere plannen te scheppen; 2⁰, de niet-indiening der wet op het zegel. Z. i. moeten alle belemmeringen van het vrij spreken worden weggenomen; 3⁰, de niet-verbetering van ons belastingstelsel. Spreker is voor de afschaffing der plaatselijke accijnsen, op grond van art. 142 der Grondwet; 4⁰, de niet-indiening eener wet tot verbetering der grondbelasting. De Minister heeft verklaard zich daarmede bezig te houden. Spreker acht die herziening hoogst noodzakelijk, omdat die wet in alle opzigten onregtvaardig is; zij is ook noodig, omdat de wet het voorschrijft en eene herziening van het kadaster binnen tien jaren beveelt; 5⁰, de niet-indiening der postwet. De Regering zegt huiverig te zijn die wet weder in te dienen, omdat de Eerste Kamer het eerste ontwerp heeft verworpen. Doch de Tweede Kamer heeft het ontwerp aangenomen. Die aanneming staat dus tegenover de afstemming door de Eerste Kamer. Er is nog eene andere reden voor de indiening der postwet. Bij de wet toch is de herziening bevolen, en dat bevel moet worden geëerbiedigd. Vindt men daarin bezwaar, dan moet de bestaande wet worden ingetrokken; — 6⁰, in bestendiging der departementen van eeredienst. Hij wil de opheffing daarvan, en daartoe moet een liberaal Ministerie overgaan. Instellingen, die geacht mogen worden in strijd te zijn met die vrijheid van godsdienst, welke in de Grondwet is uitgedrukt, moeten worden opgeheven.

Ten slotte doet spreker opmerken dat er nog vele wetten in aantogt zijn. Zij berusten allen bij den Raad van State. Reeds vroeger is geklaagd over het traag onderzoek bij den Raad van State. Ditzelfde is nu weder bij deze begrooting gebleken. Sedert 2 julij berusten er wetten bij de Raad van State die nog niet zijn afgedaan. En nu moet spreker dit aan de Regering op het hart drukken: zij mag zich niet verschuilen achter een ander ligchaam, waarop de Vertegenwoordiging geen invloed kan uitoefenen, en zij moet middelen weten te vinden om de wetten terug te nemen. — Wat de finantiële questie betreft, bestrijdt spr. de meening van den heer van Twist, dat onze finantiële toestand ongunstig is. Het bezwaar van afhankelijkheid der Indische baten zal altijd blijven bestaan. Maar spr. wil alleen dit opmerken: vermeerdering van uitgaven levert geen bezwaar op, zoo die uitgaven nuttig en noodig zijn. De verbetering van onzen toestand brengt vermeerdering van uitgaven mede. Hij is alleen tegen uitgaven die niet nuttig en noodig zijn en onze finantiële krachten te boven gaan. Hij is het eens dat de begrooting voor binnenl. zaken daaromtrent bezwaar doet ontstaan.

De heer *de Bieberstein* neemt deze gelegenheid te baat om op nieuw bij de Regering aan te dringen op eene wijziging onzer betrekkingen ten aanzien van Limburg met den Duitschen Bond, ten einde die provincie uit den moeijelijken toestand te doen geraken, waarin zij zich door die betrekking, vooral uit een militair oogpunt, bevindt. Wel is in dit opzigt verbetering, te weeg gebragt doordien Limburg in al de lasten van Nederland deelt, terwijl het Land al de lasten draagt, die uit de betrekking met den Duitschen Bond voortvloeijen, maar hij drukt de Regering op het hart dat de militaire verpligtingen tot groote verwarring en verwikkeling kunnen aanleiding geven.

De heer *van Nispen van Sevenaer* betreurt den toon die wederzijds in de gewisselde stukken gevoerd is, en die niet tot den fatsoenlijken stijl behoort. Hij betreurt dat in het belang van het Vaderland. Bij het verschil van meening, dat over vele vraagstukken ook in deze vergadering bestaat, beveelt hij, vooral in de moeijelijke oogenblikken die wij beleven, omzigtigheid en gematigdheid aan.

De heer *van Voorthuysen* acht zich verpligt om een enkel woord in het midden te brengen over het koloniale vraagstuk dat het hoofdpunt van deze algemeene beraadslaging uitmaakt. De woorden die hij vroeger gesproken heeft schijnen verkeerd te zijn uitgelegd. Het was volstrekt zijn doel niet om alles wat nopens de koloniën bestaat, omver te werpen. Bij de beschouwing van de koloniale aangelegenheden moet men nagaan wat de staathuishoudkunde leert. De vervulling van hare lessen is wel niet altijd dadelijk mogelijk, maar men mag die lessen ook niet altijd ongestraft voorbijgaan. Zoo het programma van dit Ministerie inderdaad is bedaard voorwaarts te streven op den weg der hervorming, dan is hij geenszins daar tegen. Het zal hem hoogst aangenaam zijn in de handelingen van den Minister van Kolonien dien bedaarden vooruitgang te ontwaren, waarvan de Minister van Finantien gewaagde. Voorzigtigheid en bedaardheid zal hij gaarne ondersteunen, daar waar het zoo hooge belangen geldt.

De *Minister van Finantien*, *de heer van Tets van Goudriaan*, zal achtervolgens al de sprekers beantwoorden. Zijne antwoorden komen hierop neder. Het laat zich aanzien dat, ten gevolge van de meerdere opbrengst der belastingen als anderzins, in het volgend jaar wederom vele gelden beschikbaar zullen zijn; maar of het raadzaam zijn zal dan tot eene nieuwe amortisatie over te gaan, dit durft hij op dit oogenblik nog niet te verklaren. Het was onjuist te zeggen dat hij de vermindering van het rentebedrag had doen strekken tot eene onjuiste opgave van de verhooging der Staatsbegrooting. In zijne rede waarbij hij die begrooting heeft aangeboden, zijn wel degelijk alle verhoogingen opgenomen. Hij heeft elk hoofdstuk afzonderlijk opgegeven en ook afzonderlijk van de vermindering van het rentebedrag gewaagd. Men kon dus duidelijk nagaan wat het bedrag van de verhooging der Staatsbegrooting was. Vele becijferingen, in deze discussie bijgebragt, had hij niet kunnen nagaan, maar hij behield zich voor die bij de wet op de middelen te behandelen. Hij zal den spreker uit Delft op het veld der staatkundige beschouwingen niet volgen, maar zich tot de behandeling van deze begrooting bepalen. Intusschen mag hij zijne bevreemding niet ontveinzen, dat de sprekers die onzen tegenwoordigen politieken toestand met zulke zwarte kleuren hebben geschetst, het middel tot herstel niet hebben aangewezen. Vruchteloos heeft hij dat verwacht, ook uit de redevoering van dien spreker te vernemen. Wat het verledene betreft, moet hij verklaren dat, zoo de ontbinding van het Kabinet van 1853 het gevolg geweest is van de aftreding van de toenmalige Ministers van Finantien en van Binnenlandsche Zaken, dit tegen de bedoeling van die Ministers geschied is. Wat het tegenwoordig Kabinet betreft, moet hij herhalen dat de tegenwoordige Ministers geheel gebleven zijn in de rigting van het programma den 23 april jl. blootgelegd. Bij hen is geene verandering ontstaan. De verdere toelichting van dat programma heeft plaats gehad in de Memorie van Beantwoording en in de redevoeringen van den Minister van Kolonien. En nu gelooft hij dat de Minister van Kolonien toch wel het best de rigting van het Kabinet nopens het koloniaal beheer kon blootleggen. De tegenwoordige Ministers zijn gebleven in de rigting van het programma, en hij betreurt het zeer dat de geachte voormalige ambtgenoot van Buitenlandsche Zaken geen deel van het Kabinet meer uitmaakt, ook omdat deze beter dan eenig ander de door hen in zijne reden uitgesprokene woorden kon toelichten. Intusschen moet hij verklaren dat het hem thans toeschijnt, dat reeds van den aanvang af bij den toenmaligen Minister van Buitenlandsche Zaken eene andere rigting nopens het koloniaal beheer schijnt te hebben bestaan, dan bij de overige Ministers. Hij leidt dit ook af uit de meening van dien afgetreden Minister, dat de Minister van Kolonien zeer liberaal, te liberaal was, maar waarvoor hij niet terugdeinsde omdat de Minister van Kolonien steeds in overleg met zijne ambtgenooten zou handelen. Geen der overige Ministers heeft echter zijn ambtgenoot voor de Kolonien te liberaal geoordeeld, maar de Minister leidt hieruit af dat zijn afgetreden ambtgenoot van den beginne af eene andere rigting nopens het koloniaal beheer scheen te zijn toegedaan. Hij ontkent dat er gebrek aan overtuiging of aan beginsel betrekkelijk het beheer der Kolonien zou bestaan. Er is wel degelijk een beginsel, dat de aftreding van den een het aanblijven van de overigen heeft ten gevolge gehad. Nu heeft men gezegd dat men niet moet afbreken zonder te weten wat men in de plaats stellen zal. Hij geeft dit volkomen toe. Er bestaat dan ook geen oogenblik het denkbeeld om onbedachtzaam af te breken. Het Kabinet wenschte maatregelen voor te stellen die strekken moeten om de rigting te volgen die het Kabinet zich heeft voorgeschreven. — Wat aangaat de opmerkingen van den heer de Poorter, zegt de Minister, dat het Kabinet niets wil afbreken voor dat iets anders tot opbouw gereed is. Men moet bij de beschouwing van het belastingstelsel ook op de belangen van de schatkist het oog vestigen. Hoe wenschelijk de afschaffing van sommige belastingen zij, moet men eerst op het verkrijgen van andere middelen bedacht zijn. Hij heeft goede verwachtingen van eene partiële herziening der belastingen, omdat die eenerzijds dan beter zullen worden geregeld, en zij aan den anderen kant meer zullen opbrengen. — Op de vraag van den heer van Lynden, of de Nota die tot zamenstelling van het Kabinet gestrekt heeft, aan de Kamer, kon worden medegedeeld, antwoordt de Minister dat tegen die overlegging wel eenig bezwaar bestaat. Die Nota toch regelt de onderlinge betrekking tusschen de Kroon en de Ministers; maar dit kan hij zeggen, dat zoo tot hiertoe de beginselen van dit Kabinet nog niet voldoende zijn blootgelegd de Minister van Kolonien ze gaarne nader zal uiteenzetten. Hij gelooft intusschen dat het nu reeds duidelijk gebleken is, welke rigting het Kabinet nopens het koloniaal beheer volgt. — Nu heeft de spreker uit Leyden verklaard dat hij juist door de aftreding van den heer van Zuylen wantrouwen voedt tegen het Kabinet. De Minister begrijpt dit, zoo die spreker de rigting van het Ministerie nopens het koloniaal beheer, die bestaat in het bedaard vooruit streven, nadeelig acht voor Moederland en Koloniën. Maar hij geeft dien spreker toch in overweging of het niet beter zijn zou om, alvorens een afkeurend oordeel te vellen, de voorstellen van wet af te wachten die aan de Kamer zullen worden aangeboden. — De bezwaren, door den heer Zijlker tegen verschillende verhoogingen der Staatsbegrooting ingebragt, zullen beter bij de beraadslaging over de Hoofdstukken kunnen behandeld worden. — In antwoord op den heer Hoffman zegt de Minister, dat het tegenwoordig Kabinet het programma van 23 april jl. altijd in denzelfden zin heeft opgevat, en dat, zoo anderen daaraan eene andere uitlegging hebben gegeven, dit is buiten de schuld van de tegenwoordige Ministers. Het spreekt van zelf dat men zich voor oogen stelde dat er zich eene nadere gelegenheid zou voordoen tot ontwikkeling van het programma; daarom bestond er voor den Minister ook geene reden om in april jongstl. de woorden van het programma angstvallig te wegen, hoezeer zij meenen dat de woorden van dat Staatsstuk zeer goed kunnen worden uitgelegd in den zin dien zij daaraan, zoowel vroeger als nu, hebben gegeven. — Wat aangaat de rede van den spreker uit Rotterdam, den heer Olivier, gelooft de Minister niet dat het noodig is daarop veel te antwoorden. Het is toch geen zaak over woorden te twisten, te minder omdat men daardoor tot geene uitkomst zou geraken. Maar hij moet vragen wat men door een krachtig beginsel verstaat, en dat men hem aanwijze dat het aan dit Kabinet aan kracht zou ontbreken. Hoe wil hij antwoorden en voor de toekomst voorzien, als men geen bepaalde gevallen van zwakheid opgeeft! Wel heeft die spreker gevraagd hoe het dan toch komt dat het liberaal Kabinet tegenstand ontmoet bij allen die liberaal denken? Maar het is dan toch uit de gehouden discussie gebleken, dat niet allen die liberaal zijn, tegen het Kabinet zijn gestemd. Hij wil niet onderzoeken welke de oorzaken zijn van den tegenstand van vele liberalen. Men zou kunnen beweren dat zij verstoord zijn dat zij niet aan de ministeriële tafel zijn gezeten.

De Minister zegt volstrekt niet dat die schijn gegrond is; er moet dus eene andere reden bestaan. Mogelijk vloeit de tegenstand daaruit voort, dat de bedoelde leden de tegenwoordige Ministers niet bekwaam achten om hunnen taak te vervullen. De strekking van vele redevoeringen was dan ook daarheen dat de tegenwoordige Ministers ongeschikt voor hunne betrekking zijn. Hij zal natuurlijk over de bekwaamheid der Ministers niet uitweiden, en ook niet onderzoeken of anderen bekwamer zijn dan zij, maar alleen vragen wie eigenlijk over de bekwaamheid het beste kan oordeelen, alsook waarheen dit moet leiden, want er zullen er altijd nog bekwamer kunnen gevonden worden dan die Ministers zijn. Diezelfde spreker heeft ook gezegd dat de Ministers onderling getwist hebben. Ja, als men het twisten noemen wil, dan was dit over het koloniale vraagstuk het geval, maar met de Kamer hebben de Ministers niet getwist; er moge nu en dan eene scherpe discussie ontstaan zijn, maar is er ooit over eenig belangrijk punt discussie gevoerd zonder strijd? Men heeft zich beklaagd over de dualistische politiek van het Kabinet; hier liberaal, ginds behoudend. De Minister gelooft echter dat het genoeg gebleken is, dat het volstrekt niet in de bedoeling van het Kabinet gelegen is om in de overzeesche bezittingen illiberaal te zijn. Als men meent dat in en voor Indië niet geheel dezelfde beginselen als hier te Lande kunnen worden gevolgd, dan wordt men daardoor niet illiberaal. Ook heeft men gezegd dat het Kabinet zijn leider en woordvoerder heeft verloren. De Minister antwoordt: wij hebben wel eene bekwamen woordvoerder verloren, maar ik ontken dat de afgetreden Minister de leider van het Kabinet was.

Wat nu aangaat de beschouwingen van een ander lid uit Rotterdam, den heer Betz, meent de Minister zich in vele opzigten op de gewisselde stukken te moeten beroepen, en voorts de behandeling van onder... geschikte punten tot de beraadslaging over de ont... werpen te moeten uitstellen. In het algemeen zegt hij dus dat hij in zijne nota van 28 junij jl. den finan... ciëlen toestand niet te gunstig heeft geschetst, maar dat men wel letten moet op het tijdstip toen de mede... deeling gedaan werd. De midden-term dien hij nopens de koloniale batige sloten heeft genomen, was niet overdreven en steunde op de uitkomsten van een ... van jaren. Hij ontkent dat hij gezegd of geschreven zou hebben dat tot 1870 een vast en onveranderd cijfer van de Staatsuitgaven zou worden aangenomen. Hij heeft in de bedoelde nota de uitgaven van 186... tot grondslag genomen, maar geenszins kon hij een cijfer voor de volgende dienst aangeven. Wat het verschil der opgaven nopens het koloniaal batig slot betreft, is zijn ambtgenoot voor de kolonien bereid daaromtrent voldoende inlichting te geven. Ten aanzien van de berekening van die koloniale batige sloten heeft hij den weg bewandeld die sedert jaren was gevolgd, dat is af te gaan op de opgaven van den Minister van Kolonien. Ook hij zou gaarne wenschen dat besparing van renten uitsluitend zou strekken tot vermindering van belastingen; maar het ligt in den aard der zaak dat zoodanige besparing dikwerf aanleiding geeft tot het doen van vele noodzakelijke uitgaven, die men anders uit gemis aan middelen moest uitstellen. Alles hangt dus af van de vraag, of de uitgaven werkelijk noodig zijn. Hij is het gemakkelijk te zeggen dat de verhooging van uitgaven onverantwoordelijk is, maar diezelfde spreker keurt toch elke verhooging niet af. Zelfs heeft dat lid gemeend dat er nog vele uitgaven moeten gedaan worden, en dat er des noods geld moest worden geleend. En indien werkelijk de uitgaven voor waterwegen die de spreker noodig acht op de begrooting waren gebragt, dan had het daartoe ... moeten komen.

De Minister meent dat de aanval tegen de ministeriële bureaux ongegrond is, en bewijst dat de ... in de ministeriële bureaux geheel onbekend is. ... aangaat de ontwikkelde denkbeelden omtrent het be... lastingstelsel, zou het doelmatig zijn aan te duiden wat men onder verandering van stelsel bedoelt. Het komt er toch op aan eene goede belasting uit te denken, en dan eene andere te doen vervallen. De hoofdzaak is om de verhouding tusschen de onderscheidene belastingen te verbeteren; dan kan men eerder tot een bepaald stelsel geraken. Het is er verre af dat het Kabinet de verbetering van het belastingstelsel op den achtergrond zou hebben geschoven; maar het heeft zich wel degelijk voor oogen gesteld eene betere regeling tot stand te brengen. Eindelijk wat aangaat de plaatselijke belastingen, ware het zeer wenschelijk dat de ontwikkelde denkbeelden van den spreker toepassing konden vinden; maar het is zeer te vreezen dat, met het oog op de Rijksbelastingen, dit vooreerst niet zal kunnen geschieden. Had die spreker op het oog hetgeen in België gebeurd is, dan betwijfelt de Minister het of de uitvoering daarvan in ons Land mogelijk of wenschelijk zijn zal.

Nopens het gezegde door den heer van Zuylen, die meende dat de Ministers van Justitie en Oorlog niet in het liberale Kabinet konden zitting hebben, antwoordt de Minister dat die spreker daarvoor geene reden heeft aangevoerd; hij heeft ook niet gevonden waaruit die zouden kunnen opgemaakt worden. Altijd hebben er zulke overgangen plaats gehad; nooit is er een Kabinet opgetreden, geheel uit nieuwe personen bestaande. Die spreker had ook gewenscht dat de Regering de Kamer in staat zou stellen blijk te geven dat zij *al* of *niet* vertrouwen in het Kabinet stelt. De Minister meent dat deze begrooting de beste gelegenheid daartoe aanbiedt.

Wat aangaat het bijgebragte door den heer van Twist, die gemeend had, dat de Minister van Finantien zoo gerust was, moest hij zeggen dat daarvan evenmin als van buitengewone ongerustheid blijkt. De Regering heeft er in de stukken op gewezen, dat er groote overschotten over vorige diensten zijn; dat de opbrengst der belastingen toenemende is, en dat er verschijnselen van voortdurenden vooruitgang aanwezig zijn.

Met opzigt tot het door den heer Nolthenius opgemerkte, die nadere inlichtingen over de koloniale politiek had verlangd, deze zullen door 's Ministers ambtgenooten voor de Koloniën gegeven worden.

Men heeft gezegd, dat de reden van 23 april was in behoudenden geest wat de kolonien aangaat, en dat daarvan is afgeweken. Neen, zegt de Minister, ook wij waren en zijn behoudend in dat opzigt, maar in den geest van bedaarden vooruitgang; ware de rede van den 23 april juist opgevat, dan zou men moeten erkennen, dat er niets anders in is gezegd, dat zij niet zoo bij uitsluiting behoudend is.

Men verwijt ons inconsequentie nopens de koloniale politiek, en beweert dat de Ministers vroeger hunne bezwaren hadden moeten te kennen geven. Zoo veel is zeker, dat de heer van Zuylen niet consequenter is dan zijn ambtgenoot voor de Kolonien.

De Minister geeft hetzelfde antwoord aan den heer de Brauw.

En wat betreft de aanmerking van den heer van Bosse omtrent het hooge cijfer der koloniale begrootingen, die zullen bij het hoofdstuk voor dit departement te pas komen.

De Minister heeft voorts de opmerkingen gehoord, dat men de toekomst niet luchthartig moet ingaan, dat men niet gerekend heeft op latere uitgaven. Maar omdat er nog meer uitgaven te doen zijn, levert dit nog geene reden om de noodige uitgaven nu niet uit te trekken.

Er is al weder beweerd, dat de Regering tusschen twee partijen op het koloniaal gebied tracht door te zeilen. Dat is niet alzoo, zij wenscht te doen wat haar juist voorkomt, zonder te zien naar deze of gene rigtingen.

Wat betreft het door den heer van Eck opgemerkte nopens het zegel der dagbladen, antwoordt de Minister dat bij eene herziening van de geheele wet op het zegel althans eene vermindering van het dagbladzegel wel degelijk in aanmerking komen zal. — Diezelfde spreker heeft aangedrongen op eene nieuwe voordragt tot vermindering van het briefport. Na het gebeurde in de Eerste Kamer schijnt het beter hiermede nog wat te wachten tot dat ook bij die tak der wetgevende magt de overtuiging te dezen aanzien meer ingang zal hebben gevonden.

De Minister gelooft hiermede alles te hebben beantwoord wat in den loop der beraadslagingen is aangevoerd. Bij de verdere discussie zal hij nadere inlichtingen geven, als die beantwoording hier of daar niet voldoende mogt zijn geweest.

(Over het algemeen zij opgemerkt dat, bij de snelle en zachte voordragt des Ministers, niet alles voldoende kon worden opgevat en alleen de hoofdtrekken des Ministers rede zijn medegedeeld.)

Wegens het vergevorderd uur wordt de voortzetting der beraadslaging bepaald op morgen ochtend ten 11 ure, als wanneer het woord is aan den Minister van Kolonien.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotterdam.